

Ғеш ким Масийхтың шәкирти болып тууылмайды, ал қәлиплеседи

Масийхта өсип жетилисиуи ушын
басқаларға қандай жәрдем бере аламыз

Уолтер А. Хенриксен

Мазмуны:

Кирисиў

1. Қудай қандай адамларды Өз хызметинде қолланады
2. Ийса Масийх – бизлердиң Ийемиз
3. Шәкиртликтің қуны
4. Қудайдың хәм адамның тәбиятын дурыс түсиниў
5. Хош Хабарды жәриялаў хәм шәкиртлик
6. Келешектеги шәкиртти қалай таңлаў керек
7. Шәкиртти қалай оқытыў керек – исенимге жақында келген адамға устазлық етиў
8. Шәкиртти қалай оқытыў керек – беккем тийкарды орнатыў
9. Шәкиртти қалай оқытыў керек – беккем исеним хәм келешекти аңлаў
10. Шәкиртти қалай оқытыў керек – Руўхый сыйлар хәм шақырылыў
11. Күш салыў
12. Өмирдеги мақсетти анықлаў

Кирисиў

Ийемиз бизге «...барып, барлық миллетлерди Маған шәкирт қылыңлар» деп тапсырма берди (Матта 28:19). Биз тапсырманың өзін тән алмауымыз мүмкин, бірақ оны орынлау жууапкершилигинен биз қутыла алмаймыз.

Өлимнен қайта тирилген Ийса Масийх, жәмәәтке мийрас етип уллы қағыйда қалдырды. Ол және де сол жәмәәттің үлгисин де, усылын да көрсетип кетти. Ийсаның өмири хәм өлими көплеген адамлардың тәғдирлерин өзгертип атыр. Солай етип, егер бизлер адамлардың өмириниң өзгериуинде қатнаспаған болсақ, хеш нәрсе ислеменген болып есапланамыз.

Ийса, «Мениң изимнен еринлер» деп шақырып, соңынан «Минекей, Мен дүньяның ақырына дейин хәмме ўақыт сизлер менен бирге боламан!» деп әжәйып ўәде берди. Ал бизлер болсақ Ийемиз берген ўәдениң тек өзін қабыл қылып, оның жууапкершилигинен бас тартамыз. Ийемиздиң ўәдеси ис-хәрекет пенен байланыслы. Сонлықтан, Оның ўәдесин қабыл қылып, ал оның ис-хәрекетинен бас тарта алмаймыз.

Хәзирги заман жәмәәтлериниң тынымсыз хәрекетлери талапқа сай келмейди хәм сол хәрекетлери аз нәтийже алып келмекте. Бизлер адамларға тәлим бериўдиң орнына, олардың кеуиллерин көтериўге хәрекет етип атырмыз. Буның нәтийжесинде, дүньядағы адамлардың бизлерден кеуили қалады, себеби олар жәмәәтлерге келгенде қандай-да бир мөңгилик нәрсени излеп келеди. К. С. Любис айтқанындай «ўақтыңша, яғный мөңгилик емес нарселердиң хәммеси генерип қалған».

«Хеш ким Масийхтың шәкирти болып туўылмайды, ал қәлиплеседи» деп аталған бул китап, қурғак доктриналық хәқыйқатлардың жыйнағы емес, ал жүдә әхмийетли болған әмелий хәм ойланыўға ийтермелейтуғын пикирлердиң топламы. Бул китаптың авторы алдымызда турған машқалаларды тусиникли қылып жеткизип береди хәм олардың үстинде ойланыўға ийтермелейди.

Уолт Хенриксен теоретик ғана емес. Ол узақ уақыт даўамында (The Navigators) «Навигатор» шөлкеми менен бирге жұмыс ислесип келмекте. Бул шөлкемниң негизги жөнелиси шәкиртлер таярлау. Уолт, Муқаддес Китапты терең изертлеп, оның нәтийжелери хәм шаңарағындағы қарым-қатнасқа тийкарланған тәжрийбелери менен бөлиседи. Уолт хаялы Леит пенен бирге жүреклери қуўанышқа толы төрт перзентти өсирип атыр. Олар жақында лейкимия кеселлигинен қайтыс болған туңғыш улының қайғысын бастан кеширмекте.

Уолт Хенриксен, шәкиртлер таярлау хызметине беккем тийкар салмақта. Бул хызмет, Ийемиз Ийса Масийхтың изине ерип, Оның жолын даўам еттиргиси келген, Оның шәкиртлерин көбейтиўге бағышланған хәр бир хызметкер ушын әхмийетли саналады. Хәзирги күнде душпанның қураллары адамлардың ойлары хәм жүреклерин жаўлап алыўға қаратылған. Сонлықтан, бул китап хәзирги әўладтың күнделикли өмиринде пайда болатуғын сораўларына жууап береди.

Ийемиз: «Бирақ хәр бир адам билимин жетилистиргеннен кейин, өз устазындай болады» деген еди. Бул китап сизге Оның мойынтырығын алып Оннан үйрениўге хәм билимиңизди жетилистириўге шақырады.

Хавард Г. Хендрикс.

Далластағы Теологиялық

Семинариясы профессоры.

1-Бөлім

Құдай қандай адамды қолланады

Еки мың жыл бұрын Ийса Масийх атанақ ағашта Өз ерки менен құрбан болғанында, Ол бир идея ушын жанын берген жоқ. Ол адамлар ушын құрбан болды. Ол Өзинің жердеги хызметі дауамында «Өзи менен бирге болыу ушын хәм Құдайдың сөзин жәриялауға жиберіу ушын... он екисин таңлады». Ал атанақ ағаштағы өлиминен алдын Ол шәкіртлери ушын дууа етти (Юх 17 караң). Усы дууада он еки шәкірти 40 мәрте тилге алынады.

Өзинің жердеги қысқа хызметі дауамында, Ол путкил дүнья жүзиндеги адамалардың хәммесин он еки шәкірти арқалы көре алды. Аспанға алынбасынан бұрын, Ийемиз шәкіртлерине Уллы Тапсырма берди. Матта 28:19 да жазылғаны бойынша Ол шәкіртлерине барлық халықларға барып Хош Хабарды жариялауды хәм оларға тәлим бериуді буйырды.

Ийса Масийх, дүнья жүзінде жасаушы бәрше адамларды ойлағаны сыяқлы, Оның шәкіртлери де сол сыяқлы бәрше адамларды ойлағанын қәледі. Бундай дегенимиз, Ийемиз пүткил дүнья жүзин он еки шәкірти арқалы көргениндей, оларда өзлеринің келешектеги шәкіртлери арқалы пүткил дүнья жүзин көре алыуы керек дегенди аңлатады. Ийемиздің Хош Хабарын тарқатыу, шәкіртлер көбейтиу арқалы әмелге асырыу пикири тек ғана бир аятта келтирилген емес, ал бул Муқаддес Китаптың баслы темасы болып есапланады.

Өзинің шәкірти Тимофейге «руұхый буйрықларды» жазыуына қарағанда, елши Павел ушын бул тема жүдә әхмийетли болғанын көре аламыз. 2-Тим 2:2 аятта «Көплеген гүәалар алдында меннен өзиң еситкен сөзлерди исенимли адамларға жеткиз. Сонда олар да басқаларға үйрете алады» деп жазылған.

Бул жерде «жеткиз» деген фәйлди бирлик түрде келтирип, елши Павел хәр бир адам әхмийетли екенін корсетпекте. Юхан 1:42 аятта Ийса Петрге: «Сен Юнус улы Симонсаң. Сен Кифа деп аталасаң (Сен, Симон, тас уазыйпасын атқарасаң) деди. Яғный, Ийса Масийх Петрге қарағанда, сол уақыттағы Петрди емес, ал келешекте болыуы керек болған Петрди көрди. Сол сыяқлы бизлерде де хәр биримиздің ишимизде үлкен мүмкиншиликлер жайласқан.

Елши Павелдің «меннен өзиң еситкен сөзлерди» деген сөзлери арқалы, жеке қарым-қатнас қылыуы арқалы хәм узақ жыллар бирге жұмыс ислесиу нәтийжесинде пайда болатуғын бир-биреуге деген исеним жүдә әхмийетли екенін көре аламыз. Павел түрмеде отырып Филип қаласындағы жәмәәтке хат жазғанда, оларға исенимдеги балам Тимофейди сизлерге жиберип атырман деген. Яғный басқа сөз бенен айтқанда Павел: «Тимофейдің сизлерге келгени, мениң өзим келген менен теңдей» дегенди аңлатады.

Бул хаттан бир нешше жыллар бұрын, елши Павел жас Тимофейди Киши Азияда ушыратқанында, ол жас Тимофейде жайласқан үлкен мүмкиншиликлерди көре алды хәм оның өсиуи ушын қалған өмирин усы мақсетке бағышлады.

«Жеткиз» сөзи, бир адамнан екинши адамға өтетуғын нәрсени аңлатады. Бул және биреуге исеним артыу дегенди де аңлатады. Басқаша етип айтқанда, Павел Тимофейге: «Сен – мениң шәкіртимсең. Енди сен меннен үйренген нәрселериңди басқаларға жеткиз» деп атыр. Биз басқа биреуді шәкірт қылып таярлағанда, оларға тек билим берип қоймастан, билимнен де жоқары туратуғын, яғный өмир тәризимизди беремиз. Сонлықтанда бизлер ким менен көп қарым-қатнас қылсақ, сол адамға уқсап барамыз. Егер бизлерде Павел хәм Тимофей менен сөйлесетуғын мүмкиншилигимиз болғанда, оларда

бир-биріндегі көплеген ұқсаслықтарды дәрхәл байқаған болар едик.

Кейингі бапта Павел Тимофейге былай деп жазады: «Ал сен мениң тәлийматымды, өмір тәризимди, мақсетимди, исенимимди, сабырлылығымды, сүйіспеншилигимди хәм турақлылығымды өрнек туттың. Басымнан кешкен қуғдаланыуларыма хәм... азаптарыма шерик болдың». Усы үзіндиде Павел шәкирти Тимофейге нелерди бергени хәққында қысқаша айтып өтеди. Ал өз гезегінде Тимофейде Павелден алған өрнеклерин басқа исенимлі адамларға жеткізиуи керек еди.

«Исенимлі адамлар» - усы қысқа еки сөзде устазлықтың тийкары көрсетилген. Израилдің дана патшасы болған Сулайман былай деген еди: «Көплер өзін садықпан дер, Бирақ хәқыйқаттан исенимлі адамды ким таба алар?» Садық хәм исенимлі адамлар хәмме уақытта аз болған, бирақ Құдай сондай адамларды ізлеуди дауам етпекте: «Жаратқан Ийе Өзине шын жүректен садық болғанларға күш-қуғат берип турыу ушын, пүткил жер жүзине нәзер салып турады» (2-Жылнама 16:9).

«Сонда олар да басқаларға үйрете алады» - яғный усы уақытта тәлим беріу барысы қызғын түрде алдыға жүреді. Хәзир бизлер төртинши бөлимдемиз. Басында Павелден басладық, соңынан Тимофейге келдик, кейін «исенимлі адамларға» өттік хәм соңында «басқаларға» сөзінде тоқтадық. Устазлық етиу, сабақ беріу ханалары менен шекленип қалмайды. Павел Тимофейге өз өмір тәризи арқалы үйреткени сыяқлы, биз де солай етип шәкиртлеримизге устазлық етиуимиз керек.

Бұл көп мәрте қайталанатуғын жағдай. Нәтийжеде бұл иске көплеген адамлар қатнаса алады. Исенимлі адамлар басқаларды үйретип атырғанда, Тимофей өз гезегінде қосымша басқа адамларға устазлық қылады, соңынан оларда басқаларды үйретеді. Бундай түсиникти әмелде қолланыу нәтийжеси, шәкиртлердің көбейиуине, бұл болса Ийсаның Уллы Тапсырмасының орынланыуына алып келеді. Жәмәт Уллы Тапсырманы орынлауы ушын қосымша басқада усылларды хәм хызметлерди қолланыуы мүмкин, бирақ хеш бир усыл ямаса хызмет шәкиртлик пенен шуғылланыудың орнын баса алмайды.

«Навигатор» шөлкеминиң тийкаршысы, Досон Тротман, былай деген еди: «Ис-хәрекет өндиристиң орнын баса алмайды. Ал өндирис көбейтиудің орнын баса алмайды». Яғный, қандай хызмет пенен шуғылланыуымызға қарамастан, нәтийже көбейтиу болыуы керек.

Жоқарыда айтып өткенімдей, устазлық етиудің негизи, исенимлі адамларды табыуға тийкарланады. Исенимлі адам қандай қәсийетлерге ийе болыуы керек? Исенимлі адамда қандай минез-құлық болыуы керек, келиң сол хәққында ойланып көрейик.

1 Адамның өз мақсетлери, Муқаддес Китапта жазылған Құдайдың мақсетлери менен тууры келиуи шәрт

Ийса Масийх: «Ең алды менен Құдайдың Патшалығын хәм Оның хәқлығын ізлеңлер! Сонда булардың хәммеси сизлерге қосымша етип бериледи» деди. Ийса биреуге бир нәрсени ізлеуди көп буйырмаған, бирақ усы жерде Ол бизге еки нәрсени ізлеуди айтып атыр: Оның патшалығын хәм Оның хәқлығын.

Бұл жерде Ийса Масийх бизлердің итибарымызды аңсатлық пенен жаулап алатуғын нәрселерди, ақша ізлеуди, келешекте болатуғын хаялымызды, ямаса мыңлаған басқада нәрселерди ізлеуимизди тапсырып атырған жоқ. Керисинше, Ол бизге ең алды менен Аспан Патшалығын хәм Оның хәқлығын ізлеуди, ал қалған басқа мүтәжликлеримиз хәққында Өзи қайғыратуғынын айтпақта.

Мениң бир достым танымалы юридикалық фирмада жұмыс ислейди. Ол жылдан жылға көп ақша таба баслады, бирақ соған қарамастан оның менен бирге жұмыс

ислейтуғын жұмысшылар, оны баслық қылып сайламады. Буның себеби, басқа жұмысшылар өмирлерин, уақытларын хәм бар күшин усы фирмаға бағышлаған еди. Ал мениң достым болса, исениўши болғанлықтан юридикалық жұмысларды өмиринде биринши орынға қойған жоқ. Ол жақсы юрист хәм өз жұмысын жақсы алып баратуғын еди, буған оның тапқан ақшалары гүа бола алады. Және де, оның өмириндеги ураны Матта 6:33 аятта жазылған хақыйқат еди. Ал юрист болып жұмыс ислеу болса мақсетине ерисетуғын қурал ғана еди. Мениң ойымша, Қудай достыма әуметли юрист болуына жәрдем бергениниң себеби, оның Оған деген садықлығы себепши болды.

Қандай кәсипти ийелемең, жұмыс сизиң өмириңиздиң мақсетине айланып қалмауы керек. Себеби қандай жақсы жұмыс болмасын, ол бәри-бир уақтынша. Мухаддес Китап болса бизлерге, уақытынша емес, ал мәңгилик нәрселерге өмиримизди бағышлау керек экенин үйретеди. Солай етип, исенимли адам өзиниң өмирин уақытынша нәрселерге емес, ал мәңгилик нәрселерге бағышланған адам болуы керек.

2. Исенимли адам Қудайдың еркин орынлау ушын хәр қандай қунды төлеуге таяр

Бул жүдә әхмийетли. Өзинен үйренгенлерди исенимли адамларға жеткизиўди буйырып, Павел Тимофейге былай дейди: «Масийх Ийсаның жақсы әскери болып, мениң менен бирге қыйыншылыққа шыда. Хызметдеги әскер өзін әскерликке шақырған әскербасының кеўлинен шығыу ушын, турмыс ислери менен байланбайды» (2Тим 2:3-4). Өзин Қудайдың мақсетлерине бағышлаған садық адам, бул дүньяның хәр қандай азғырылуына берилмей, оларға қарсы турады. Сизден сорауға рухсат етиң: Қудай менен сизиң араңызда қандай-да бир тосқынлық барма? Мойынламай хәм қутыла алмай жүрген, яғный «жақсы көрип қалған» гүналарыңыз барма? Өмириңизде Қудайдың бийлигине хәзирге шекем бойсындырылмаған қандай-да бир нәрсе барма? Қаржыларыңыз-ше? Олар Қудайдың еркине бойсындырылған ба? Сандығыңызда қанша ақша жатырғаны онша әхмийетли емес, оларды ким басқарады, сол әхмийетли. Сизиң ақшаларыңыздың хәммеси Ийса Масийхқа тийисли ме?

Сиз, қаржылай қурбанлық бериу дегенди қалай түсинесиз? Мен бул тусиникти, бул дүньяның көз-қарасы менен қурбанлық қыла алмайтуғын нәрсени бериу, деп түсиндиремен.

Мал-мүлкиңиз хаққында не дей аласыз? Мал-мүлкиңиз өмириңиздиң мәнисине айланып қалған жоқ па? Павел: «Сизлерге көп мәрте айтқанымдай, хәзир де көз жасларымды төгип тәкирарлап атырман: көп адамлар Масийхтың атанақ ағаштағы қурбанлығын қабыл етпей, Оның душпаны болып жасамақта. Бундайлардың тәғдирине набыт болыу жазылған болып, олардың қудайы – өз құлқыны. Олар уятсыз қылықтары менен мақтанып, тек бул дүньяның қызығын ғана ойлайды», дейди (Флп 3:18-19). Яғный, Муқаддес Китап бизге «кимде-ким бул дүньяның хәзлигин ойлай берсе» ол адам Ийса Масийхтың душпаны деп үйретеди.

Сонлықтан, сиз ушын қымбат болған нәрселерди - шаңарағыңызды, ден-саулығыңызды, арзыуларыңызды, үмитлериңизди хәм мақсетлериңизди Қудай ушын қурбанлық қылуға таяр болуыңыз керек. Егерде өмириңизде Қудайдың ерки толық орынланыуын қәлесез, сиздеги хәмме нәрсе Ийса Масийхқа тийисли болуы лазым. Бул дегенимиз, Ол сиз бенен қалеген нәрсесин ислей алыуы хәм сизден қалеген нәрсесин ала-алыуы керек. Ал сиз өз гезегинде, Қудайға бар нәрселериңизди бериуден қорықпаң, себеби Ол сизди жүдә қатты сүйеди, сол себептен Ол сизге тек ғана ең жақсысын таярлап қойған. Жүмақлап айтқанда, садық адам өмиринде Қудайдың ерки толық орынланыуы ушын, төлеу керек болған қунды төлеуге бәрхәма таяр турады.

3. Садық адам Құдайдың Сөзін сүйеді

Еремия пайғамбар былай деген: «Сөзлериңди тауып, жедім. Сөзлериң маған қуаныш, жүрегіме шадлық алып келді. Өлемнің Құдайы Жаратқан Ийе, Мен Сениң атың менен аталғанман» (Еремия 15:16). Сизде де усындай Құдайдың сөзіне деген талпыныс бар ма? Аұқатқа болған ашлықтай, Құдайдың Сөзіне деген ашлықты сезесіз бе? Ямаса, сиз хәмме нәрсени өзиңізше түсинип, өз еркиңіз бенен жасауды қәлейсиз бе?

Мен көп уақыт дауамында бир ағаш устасы менен таныспан, ол хәптесине кем дегенде 10 саат Құдайдың Сөзін изертлеуге бағышлайды. Ол киcи хеш қандай Масийхийлық оқыу орынларында билим алмаған. Мениңше, Жарылқанған Иероним былай деген еди, Құдайдың Сөзи, хәм сайыз сууға уқсайды, оннан хәттеки кишкене балаларда шүмип кетиуден қорықтастан еңкейип суу ише алады, соған қарамастан, ол жүдә терең теңізге уқсайды, онда ең ойшыл теологлар аяғы түбине тийместен емин-еркин жүзип жүре алады.

Мен бир күни хирург қабыллауханасында болдым. Ол талаба гезинде көплеген китаптарды тереңнен изертлеп оқыған екен. Мысалыға, бул хирург мениң шаңарақ ағзаларамның бирин операция қылу керек болып қалса, мен оның өз саласындағы онлаған китаптарды терең изертлеген адам болыуын қәлер едим. Ал бизлер егер нағыз Масийхий болыуды қәлесек, бир китапты ғана терең изертлеуимиз керек болады. Деген менен, базы биреулерге мен, Муқаддес Китапты изертлеп оқыу ушын, исениушиге хәптесине кемінде бес сағат уақыт керек десем, олар маған дени сау емес адамға қарағандай қылып қарайды.

Сиз Муқаддес Китапты қалай оқыйсыз? Избе-излик пенен хәм хәр дайым оқыуға арналған оқыу жобасы барма? Систематик түрде Муқаддес Китапты изертлейсизбе? Құдайдың Сөзіне деген рууҳый ашлықты сезесіз бе?

4. Садық адамда хызметкердің жүрегі болады

Ийса бул дүньяның адамлары, өзлерине хызмет ислегенин хәм сол арқалы басқаларадың үстинен хүким еткиси келетуғынын айтты. Буған қарама қарсы Ол шәкиртлерине былай деп үйретти: «Бирақ, сизлердің араңызда бундай болмасын. Араңызда ким уллы болғысы келсе, сол сизлерге хызметши болыуы шәрт. Араңызда ким биринши болғысы келсе, сол сизлерге қул болыуы шәрт. Адам Улы Өзине хызмет еттириуге емес, ал Өзи хызмет етиуге хәм көплеген адамлардың қутқарылуы ушын, Өз жанын құрбан етиуге келди» (Матт 20:26-28).

Уллы Британия құраллы күшлериниң ураны мынадай екен: «Жетекши болыу ушын, басқаларға хызмет ет». Ийса Өз шәкиртлериниң аяқтарын жууып дәл усы шынлықты оларға жеткізгиси келди (Юхан 13бап). Егер Ийса шәкиртлериниң Хожайыны бола тура солай ислеген болса, демек шәкиртлери де басқаларға солай ислеуи шәрт.

Базы адамлар сол мақсетке ерисиу ушын басқаларды жаллауы мүмкин. Бирақ шәкирт таярлаушы басқа адамлардың мақсетине ерисиуи ушын өз өмирин бағышлайды.

5. Садық адам гүнакар тәбиятына үмит байламайды

Муқаддес Китапта усы принципти көп қоллап-қууатлайды. Павел былай дейди: «Ишимизден өзимизди өлимге хүким етилгендей сездик. Бирақ бул өзлеримизге емес, ал өлилерди тирилтетуғын Құдайға сүйениуимиз ушын болды» (2Кор 1:9). Және де: «Мениң ишимде, яғнай гүнакар тәбиятымда хеш бир жақсы нәрсениң жоқ екенин билемен.

Ишимде жақсылық ислеуіге қәлеуі болса да, күшим жетпейди» (Рим 7:18).

Дүньядағы тәшиуішлер менен дене қәлеуіне бойсынуы бир-бирине байланыссы, себеби егер бизлер жердегі тәшиуішлерге көмилип қалсақ, онда бул «Құдай бизлерге керек еместей болып жасау» дегенди аңлатады. Мысалы: егер бир адам азанда Құдай менен қарым-қатнас қылмастан жұмысқа кетсе, мен ушын бул оның айтарлықтай тек өзіне исенгенин билдиреди. Бул: «Мен бүгін Құдайсыз жасай аламан», деп айтқан менен барабар.

Сиз қаншелли гүнакар тәбиятыңызға сүйенсеңиз, анализ етип көрип анықлауға болады, сиз өз сөзлериңизде өзиңиздің жақсы адам хәм көп нәрсеге ерискениңиз хаққында айтып, *өзиңизди* көбирек айтасыз.

6. Садық адам ғәрезсиз болыуға талпынбайды

Хәзирги ўақытлары көплер былай дейди: «не ислеуі керек деп есапласаң, сондай қылуы керек». Өзлеримиз жасап атырған авторитарға қарсы жәмийетте «басқа биреудің сизге не ислеуі кереклигин үйретиуіне жол қоймау», деген уранға күш салып атыр.

Ал Құдайдың мақсетине ерисиуі ушын исенимдегі туўысқанлар бир пикирлес болып, биргеликте күш салыуды талап қылады. Шәкирт жеке өзи менен өзи болып: «Мен бунда қатнаса алмайман, себеби сизлер мен қәлегендей етип ислеп атырған жоқсыз», деп айта алмайды.

Бир күни бир жас жигит маған: «Мен басқа адамлардың айтқанын емес, ал Құдай не айтса, соны ислеймен», - деп айтқан еди. Бул дурыс емес, бул өзін-өзі алдау есапланады. Адамлар Құдайдың адамлар менен сөйлесиуі ушын қолланатуғын қуралы болып табылады. Құдай команда менен бирге ислесиуіге таяр хәм өз жеке пикиринен бас тартатуғын садық адамларды излейди.

7. Садық адам адамларды жақсы көреді

Елши Юхан былай дейди: «Мине, сүйиспеншилик – усы: бизлер Құдайды емес, ал Құдай бизлерди сүйип, Өз Улын бизлердің гүналарымыздың кеширилиуі ушын қурбанлық қылып жиберди» (1Юх 4:10). Хақ адам болыу – Құдайға уқсас болыуды аңлатады. Құдайға уқсас болыу – бул адамларды сүйиуді аңлатады, өйткени Құдай оларды сүйеди.

Бир қызықлы журналдағы бир қахарманның былай айтқаны есимде: «Мен бул дүньяны сүйемен хәм ол жүдә әжайып деп ойлайман, бирақ адамларға сабыр ете алмайман». Ал Ийса Масийх негизінде тек адамлар ушын адамзат тарийхында пайда болды. Ол адамларды қутқарыу ушын келди. Хош Хабар негизінде усыдан ибарат. Шәкирт – бул басқа адамлардың өмирінде қатнасатуғын адам есапланады. Садық адам адамларды сүйеди.

8. Садық адам өзинің қапа болыуына хәм ғәзеплениуіне жол қоймайды

Еврейлерге жазылған хаттың авторы бизлерге былай деп ескертеди: «Араңыздағы хеш бириңиздің Құдайдың мийриминен айырылып қалмауыңыз ушын хәм араңызда сизлерге зыян тийгизип, көплерди зәхәрлейтуғын ашшы тамыр көгерип шықпауы ушын, бир-бириңизге жақсылап қараңлар» (Евр 12:15). Усы аят алынған үзиндиде биреудің гүнасын қалай айтып көрсетиуді хәм өзиңе айтылған қәтени туўрылау сөзлерин қалай қабыллау кереклиги хаққында айтады. Көплер ишинде қапагершилигин жасырып сақлап қояды, себеби кимдур олардың өмиріндегі қәтелерди көрсеткен. Олар буған мынадай қатнаста

болады: «Пай, тап усы керек еди-ау! Ол өзін ким деп есаплайды? Қандай жағдайда турып, ол мениң гүналарым хаққында айтып атыр? Ол мениң көзимдеги шөпти көрсетпестен алдын, не ушын өз көзиндеги қаданы алып тасламайды!?»

Жас масийхий ұақтымда усы аят бойынша бир ұаз еситкенім ядымда хәм Мухаддес Китабыма сол аяттың қасына былай жазып қойған едим: «Кумдур сизге надурис жол менен жантасып, қөтенди айтса, ямаса өзиңе надурис болып көрингени ушын қапагершилик пайда болады – бирақ негизинде қандай жол менен болғаны әхмийетли емес». Шынында да биреу сизге надурис қатнас қылыуы мүмкин, ямаса сизге усындай болып түйилиуи мүмкин. Қандай жағдай болмасын, егер абайлы болмасаңыз, онда сиз ашыуланып, жүреғиңизге қапагершиликти түйип қойыуыңыз мүмкин.

Бир жасы үлкен масийхий: «Мен биреудің оны жаман көрип қалыуыма мәжбүрлеуіне хәм оның мениң өмиримди бузыуына жол қоймайман», - деген еди.

«Ашшы тамыр» масийхий тууысқанлар арасындағы бир-биреуді түсинисиу болмаған ұақытта, биреу менен жолдас болыу нәтийжесинде ямаса сизди аяусыз түрде алдаған ұақыттағы сезим нәтийжесинде келип шығыуы мүмкин. Басқа гүналарға қарағанда, «ашшы тамыр» себепли масийхийлар көбирек исенимин жойтатуғынына исенимлиммен. Садық масийхийлар өз жүрегін усыдан сақлауы тийис.

9. Садық адам өзін басқарыуды биледи

Мухаддес Китапта ең рухландыратуғын үзиндилердің бири Павел төрепинен жазылған. «Жарысқа қатнасатуғынлардың хәммеси жууырғаны менен, тек бир адам ғана сыйлық алатуғынын билмейсизлер ме? Сизлер де сыйлық алыуыңыз ушын солай жууырыңлар. Жарысқа қатнасатуғынлардың хәммеси өзлерін барлық нәрседен тыяды. Олар буны өткинши тажды алыу ушын ислеиди. Ал бизлер мәңгилик тажды алыу ушын хәрекет етемиз. Сонлықтан мен мақсетсиз жууырған адам сыяқлы жууырмайман. Жудырығымды бийкарға силтеп, хауаны урған адам сыяқлы болмайман. Ал, басқаларға Хош Хабарды жәриялап, өзим ылайықсыз адам болып қалмауым ушын, өзимди тыйып, денемди бағындырып атырман» (1Кор 9:24-27).

Бир күни мен масийхий сыпатында маған ең жаман аұхал дегенде не жүз беріуи мүмкин, деп отырып усы хаққында, ой жууырттым. Сонда мен егерде өлимнен кейин Қудай мени шетке шығарып: «Хенриксон, кел, Мен саған егерде сен Мен сораған нәрсени орынлағанында, Маған садық болғанында, тәртипли хәм әдиули болғанында хәм Мен қәлеген нәрсеге сондай мәни бергениңде, сениң өмириң қандай болатуғынын көрсетейин», деп айтса, деген шешимге келдим.

Сиз өз қәлеуиңизди жүенлеуді үйрендиңиз бе? Сиз азғырылыуға «яқ», деп айтыуды үйрендиңиз бе? Мүмкин, сизде өзиңиз меңгере алмай атырған жаман хәм зыянлы әдетлериңиз бар шығар? Билесиз бе, Мухаддес Рууҳ сол әдетиңиздің үстинен жеңиске ерисиуиңизди қәлейди, бирақ сиз «Егер Қудай мениң усы әдетимнен арылыуымды қәлесе, онда Ол маған күш береді», деп ойлап, өзиңиз хеш нәрсе ислемай атырсыз. Бул дурыс болыуына қарамастан, мәселе алып тасланбайды, себеби Қудай әлле қашан сизге күш берген. Сиз буны Мухаддес Руухтың жәрдемінде ислей аласыз. Сиз орынлайтуғын ис – бул тек ғана сол күшти қабыллауыңыз керек, ал буның ушын өзиңизди тәртипке салыуыңыз керек. Дурыс нәрсени истей алмағаныңыз ушын хеш қашан Қудайды айыпламаң.

Сиз кешки ұақытта Мухаддес Китапты оқыуды шештиңиз дейик, бирақ күтилмегенде теле көрсетиуде сизің жақсы көрген программаны көрсетип атыр. Сиз өзиңизге, Мухаддес Китапты басқа ұақытта да оқый аламан-ғо, деп айтасыз. Нәтийжеде,

сиз Мухаддес Китапты оқыў былай турсын, ал кеш уйықлаўға жатып, азанда өз ўақтында турыўға хәм жумысқа кетпесиңизден алдын Қудай менен бирге тыныш ўақыт өткизиўге қыйын болды.

Мәселе сиз қандай да бир шешимге келгениңизде, бирден еки өз алдына жағдай ушын емес. Егер сиз буны бир мәрте қылсаңыз, онда буны және де қайталаўға елде жеңиллесип барады. Пикир егсек, онда хәрекетти орып аламыз. Хәрекетти ексек, онда әдетти орып аламыз. Әдетти егсек, онда оның мәңги мийўесин жыйнаймыз.

Хәр қала күни жәмәәтке келиў менен шекленип қалсаңыз, «садық адам» бола алмайтуғыныңыз анық. Садық адам – ол өз өмириниң барлық тараўында мухаддес китаплық принциплерди қабыл етеди. Мазийхтың шәкиртиниң өмири – бул тәртипке тийкарланған өмир есапланады. Шәкирт – тәртиплестирилиўге талпыныўшы адам болып табылады. Бул аңсат емес, бирақ Қудай бизлерге жеңил өмирди хеш қашан ўәде қылмаған. Бул әпиўайы болмағанлығына фактқа тийкарлансақ, хәзирги ўақытлары садық адамлар жүдә көп емес.

Алтын медальды күшли шуғылланған хәм өзин тәртипке бойсындырған спортсмен алады. Ол инсан өмиринде гезлесетуғын үлкен сандағы азғырылыўға «яқ» деп айтып үйренген. Өйткени ол өзиниң алдына үлкен мақсет қойған хәм жүрегинде соған жетисиўге қатты шешим қабыл еткен. Мине, Қудай усындай адамларды қолланады.

Ийса Масийх – бизлердің Ииемиз

«Навигатор» шөлкеминиң бир ағзасы Ямайкада тууылған. Бир неше жыл алдын ол өзиниң тууылған қаласы Кингстонға жақын жердеги банан өндиретуғын компанияда жұмыс иследи. Ол сондай жақсы жұмыс илегенликтен, оның баслығы бир күни оны келешегі хаққында сөйлесиў ушын өз офисина шақырды. Баслық жас жигитке үлкен потенциялы бар экенин еслетип, былай деди: «Сен компаниямызда узаққа бара аласаң, сенде карьерлик тез өсиў бойынша үлкен перспективалар бар. Бирақ бизлер өз исине бағышланған адамларды излеп атырмыз. Егер сен табысқа ерискиң келсе, онда сен пүткил өмириңди бананға бағышлауың кереклигин билиўиңди қәлеймен».

Жас жигит бир неше минут ойланып, өз өмирин бананлар ушын бағышлауға таяр емеслигин айтып, бир шешимге келди.

Масийхтың өмиримиз үстинен хұкимдарлығы, өмиримизде Оның орны биринши болыуы тийис, Ол ҳәр қандай «бананлардан» әҳмийетли болыуы керек.

Усы бапта Масийхты өмиримиздің Ийеси қылыў ушын әҳмийетли болған төрт мәселе қарап шығылады.

1. Бизлер қәлеймиз бе, жоқ па, Ийса Масийх – Ол Ийе, бул хақыйқат хәм шынлық.
2. Оны өзимиздің Ииемиз деп тән алыўды қәлемейтуғынымыздың себеплери.
3. Ийсаны өз Иием деп тән алыў нени аңлатады.
4. Масийх не ушын бизлердің Ииемиз болыўды қәлейди.

Келиңлер, усы аспектлердің барлығын көрип шығайық.

Бизлер қәлеймиз бе, жоқ па, Ийса Масийх – Ол Ийе

Ийса Масийх – хәмме нәрсениң Жаратыўшысы, Ол «Өз сөзиниң күши менен» хәммесин басқарып турыпты. «Өйткени аспандағы хәм жердеги көзге көринетуғын хәм көзге көринбейтуғын нәрселердің хәммеси Масийх тәрәпинен жаратылған: тахтлар, хұкимдарлықлар, хәкимшилик хәм бийликлер, хәмме нәрсе Ол арқалы хәм Ол ушын жаратылды. Масийх хәмме нәрседен бурын бар болған хәм хәмме нәрсе Ол себепли бар болып турыпты. Масийх – исениўшилер жәмәетиниң, яғный Өз денесиниң басы хәм жәмәеттиң тийкары. Ол хәмме нәрседен жоқары болыў ушын, өлилер ишинен биринши болып тирилди» (Кол 1:16–18).

Сиз қашан тууылыўды өзиңиз шештиңиз бе? Ямаса ата-анаңыз қандай болыўын өзиңиз таңладыңыз ба? Ямаса қандай мәмлекетте тууылыўды шештиңиз бе? Денеңиздің реңи, көзиңиздің реңи хәм шашыңыздың реңи қандай болыўын өзиңиз таңладыңыз ба? Сизде қандай интеллект, сый, уқып болыўын шештиңиз бе? Ал бойыңызды не, қандай болыўын өзиңиз шештиңиз бе? Ал сыртқы көринисиңизди не, сулыў болыўды ямаса сүйкимсиз болыўды өзиңиз таңладыңыз ба? Бул сораўлардың хәммесине – «яқ». Хәмме қатары, сиз де усы мәселелерди сиз шешпегенсиз. Сизиң даўысыңыз улыўма есапқа алынбайды!

Ондай болса сиз нени шеше аласыз? Мухаддес Китап сизге тийисли болған кишкене нәрсени, бирақ өмириңизде ең әҳмийетли болған өз еркиңизди шеше аласыз. Масийхтың Хұкимдарлығы сизиң еркиңиз бенен байланыслы. Сиз оны Ийса Масийхқа бойсындырыўыңыз тийис. Буның мәниси, Масийх өмириңиздің қандай да бир бөлегиниң Ийеси емес, ал пүткил барлығыңның Ийеси болыуы керек. Усы шешимге келе отырып, ядыңызда услаң, сизге унай ма, унамай ма, Ол сизди тәўшиўишке салатуғын мәселелердің үлкен бөлегин басқарады.

Оны өзимиздің Ииемиз деп тән алыўды қәлемейтуғынымыздың себеплери

Хәр бир адамда Масийхтың өз Ийеси деп қабыллаўды қәлемейтуғын өзиниң қандай

да себеплери болыуы мүмкін, базы себеплер жүдә көп ушырасып турады.

1 Ийса өзлеримиз ислеуди қәлемеген нәрсени ислеуди талап қылыуы мүмкін
Әлебетте, талап қылады. Егер бул солай болмағанда, онда машқала улыуыма болмаған болар еди. Әмириңизде Масийхты Ийем деп тән алғаныңызда, Ол өзиңиз қәлемеген нәрсени ислеуди сизден талап қылатуғынына екиленбесеңизде болады.

Ибрайым Ысқақты қурбанлыққа алып барыуды қәлемеген еди. Муўса фараонға барыуды қәлемеген еди. Юсуп бир неше жыл қамақханада отырыуды қәлемеген еди. Ийса Масийх атанақ ағаштағы өлимге барыуды қәлемеген еди.

Атанақ ағаш өлими хеш кимге унамайды. Хеш кимнің өлгиси келмейди. Хеш ким өзинен бир нәрсени алып тасланыуын қәлемейди. Бирақ хуқимдарлық усыдан ибарат. Шәкирт – ол тәртип-қағыйдаларға әмел қылыушы. Бул Ийениң пайдасына шешип, Оның қәлеуин орынлап, өз қәлеуине «яқ» деп айтатуғын адам. Шәкирт өз қәлеуин орынлап, өзин бузбайды.

Ийса Масийх әмириңиздің ийеси болған ўақытта, әмириңиздің барлық тәреплери Оның «нызамының» астына киреди – сизиң пикирңиз, жобаңыз, жұмысыңыз, бос ўақтыңыз хәм әмириңиздің мақсетлери. Булардың хәммеси Оның хуқимдарлығы астында болады.

2 Бизлерге не нәрсе жақсы екенин өзлеримиз билемиз, деп ойлаймыз

Бул пүткиллей надурьис исенимлик болып табылады. Кишкене баланы қараўсыз қалдырсаңыз, ол өлип қалыуы мүмкін. Ол жаман нәрсени жеп қойыуы, көшеге шығып кетиуі, өткир пышақты қолына услауы ямаса өмирге қәуипли бир нәрсе менен ойнауы мүмкін. Ата-ана хәмме ўақытта өз балларын қараўсыз қалдырмауы тийис. Басқа сөз бенен айтқанда, әке, ямаса ана баланың өмириниң «ийеси» хәм басқарыушысы болыуы керек. Негизинде анық усындай болыуын нызам талап қылады, ал егер әке ямаса ана сол ўазыйпадан бас тартса, онда олар шәртли түрде судтың алдында жуўап бериуі керек.

Деген менен, бизлер ер жеткенимизде барлығы дәрхәл өзгередиде, деп ойлаймыз. Мине, бизлер анық усы жерде қәтелесемиз. Қараўсыз қалған бала бир нәрсе менен өзине зыян тийгизиуі мүмкін, ал бақлаўсыз ересек адам *әлбетте* өзине зыян тийгизеди.

Алымлардың бир аўқамы АҚШ та пүткил жер жүзин жоқ қылып жиберетуғын ядерлық топлар бар екенин есаплап шыққан, – бул дегени дүньядағы пүткил адамзаттың хәр бири ушын, кишкене балларды да есаплағанда, хәр бирине бир вагоннан динамит туўры келеди екен. Ал басқа мәмлекетлерде қаншелли ядерлық топлар бар!

Бизлер қандай да надурьис ис қылып қоймауымыз ушын полицейскийлердің бизлерге қарап туруу ушын оларды жаллайтуғынымыз хаққында ойланып көрдиңиз бе? Сонда ғана бизлер өмиримиз ушын қәуип жоқ екенин билеп, тастыйықлауға батылымыз барады.

3 Қудайдың бизлер ушын ең жақсысын қәлейтуғынына исенимли емеспиз

Егер Қудай бизлер ушын машқала дәретиудиде қәлесе, Ол буны ислеи алатуғынын көз алдыңызға келтирип көрдиңиз бе? Егерде Ол бизлердің бахытсыз болыуымызды қәлесе, бизлерге апатларды жибериуіге хәрекет еткенде, онда өмиримиз пүткиллей шыдап болмас дәрежеде болар еди.

Қудай өмиримизге араласпайды, деп биреу тартысып айтыуы да мүмкін, бирақ Ол бизлерге жағымсыз жағдайларды алып келеди, деп айтса, онда бул күлкили болады. Ийса Масийх өмиримизде қатнасыуды қәлемейди, деп хеш ким айта алмайды. Масийхтың хуқимдарлығы деген түсиниктиң өзи, Оның өмиримизде қатнасыуды *қәлейтуғынын* көриуіге болады. Еремия пайғамбар арқалы Ол не айтатуғынына қулақ салыңлар: «Мен сизлер ушын дүзген жобаларымды Әзим билемен, – дейди Жаратқан Ийе. – Бул жобаларым сизлерге апат емес, ал абаданшылық алып келеди, келешекке үмит бағышлайды» (Еремия 29:11).

Ийсаны өз Ийем деп тән алыу нени аңлатады

Ийса Масийхты Ийем деп қабыллаудың нәтижесі Оның Өз шәкиртлеріне үйреткен дуға етиуде анық көриніп тұрыпты. «Сонлықтан сизлер былай деп дуға етиңдер: Аспандағы Әкеміз! Сениң атың мухаддес бола берсин. Сениң Патшалығың келсин. Аспанда орынланғаны сыяқлы, Жерде де Сениң еркің орынлансын. Бизлерге бүгін де күнделікли нанымызды бере гөр. Бизлерге гүна ислегенлерди кеширгеніміздей, Бизлердің де гүналарымызды кешіре гөр. Бизлердің азғырылыуымызға жол қоймай, Шайтаннан құтқара гөр. Себеби Патшалық та, құдирет те, уллылық та мәңгиликке Сеники. Аўмийин» (Мат 6:9–13).

Дуғаның «Аспандағы Әкеміз» деген сөзден басланатуғынына итибар бериң. Ийса Масийх бизлерге «Аспандағы Әкем» деп айтыуды емес, ал «Аспандағы Әкеміз» деп айтыуды үйретті. Масийхтың шәкирти басқалар менен теңлесіуге уқыплы болыуы тийис хәм олар менен бирликте болыуы шәрт. Шәкирт – бул өз жолын тамамлайтуғын адам емес, керисинше, ол оқып үйрениўди даўам ететуғын адам. Ол пилигирим, яғный зыяратшы, өмири Ийениң қандай қылып көриўди қалесе, сондай болыуға хәрекет етиўши. Соның ушын, ол адамлардың мүтәжликлерин хәм хәлсиз тәреплерин түсиниўге хәрекет етиўи керек.

«Сениң атың мухаддес бола берсин». Масийх Өзиниң аты емес, ал Өкениң аты уллыланыуы ушын дуға етти. Қудайдың хәкимдарлығын тән алыу, бул өз атынан ўаз кешіў дегенди аңлатады.

Сиз өз атыңыздың уллыланыуын қәлеген болар ма едиңиз? Басқаларға танымалы болыуды қәлейсиз бе? Мақсетиңиз ашкөзлик пе (уллы илимий ашылыс қылсаңыз, бизнесте табысқа ериссеңиз, танымалы адамға турмысқа шықсаңыз)? Масийхты Ийе деп қабыл етиў, өзиңиздің емес, ал Оның аты алғысланыуын қәлеўди билдиреди.

«Сениң Патшалығың келсин». Қудай аспанда басқарғаны сыяқлы, жерде де хәкимдарлық етиўди қәлейди.

Ол Өз патшалығын қурады. Масийхтың патшалығын қурыу ушын тынбай мийнет етип атырсыз ба, ямаса өзиңиздің кишкене патшалығыңызды қурыу ушын бәнтсиз бе? Жәмәәтте ислеп атырған исиңиз сиз ушын не нәрсе болып есапланады – балалар хызметі бола ма, жетекшилер ямаса ақсақаллар мәсләхәтшиси ме, жәмәәт имаратының қурылысының проекти ме, елшилик программа ма? Масийхтың патшалығында нени қурыуды қәлеп атырғаныңыз хәққинда шынын айта аласыз ба?

Хош хабар тарқатыу арқалы Қудайдың патшалығын излеу керек, «адамларды қараңғылықтан нурға, шайтанның қуллығынан Қудайға алып шығыу тийис». Сиз хош хабар тарқатыуда активсиз бе? Неше масийхий емес адамлар сизди жақын достым деп есаплайды?

«Жерде де Сениң еркің орынлансын». Және усы жерде дыққат аўдарың, Ийемиз Ийса «Мениң ерким орынлансын», деп айтпады, ал «Сениң еркің орынлансын», деп айтты.

Ийса былай деп айтқанда да, анық усыны нәзерде тутты: «Мен Өзлигимнен хәш нәрсе ислей алмайман. Қалай еситсем, солай хәким қыламан хәм Мениң хәкимим әдил. Өйткени Мен Өз еркимди емес, ал Мени жиберген Өкемнің еркин орынлауға тырысаман» (Юхан 5:30).

Өмириңизде Қудайдың ерки қандай өкенин билиуге урынбай тұрып, хәм оны кейин орынлауға хәрекет етпей тұрып «Сениң еркің орынлансын», деп дуға ете алмайсыз. Мухаддес Китапта өзиңиз билетуғын Қудайдың еркин орынлауды баслаң. Егер соны орынлауға хәрекет етсеңиз, Мухаддес Руўх садықлығын көрсетип, сизге еле түсиниксиз болған жерлерди ашып береді.

«Бизлерге бүгін де күнделікли нанымызды бере гөр». Бизлер хәмме нәрсеге: «Мендеги хәмме нәрсени Масийх берди хәм тек Оған тийисли» деген қатнаста болсақ, сонда усылай дуға ете аламыз. Болмаса, егерде «бизлерге өз-өзинен келип атырған»

болса, онда Оннан дуға етип сорауымыздың не кереги бар? Павел бул хаққында былай айтады: «Денеңиздің өзлериңиз Құдайдан алған хәм сизлерде жасап атырған Мухаддес Руұхтың ибадатханасы екенлигин билмейсизлер ме? Сизлер өзиңизге тийисли емессиз. Өйткени Құдай бийбаха төлем төлеп, сизлерди сатып алды. Сонлықтан да, өз денеңиз бенен Құдайды алғыслаңлар» (1Кор 6:19–20).

Ийса Масийх Өз қаны менен сизлерди сатып алғанлықтан, сиз өзиңизге тийисли емессиз, сиз Оған тийислисиз. Құдайдың хәкимдарлығы, бул бизлердің бул шынлықты тән алыуымыз хәм өзимизди де, өзимизде бар нәрсени де Оған бериўди аңлатады.

Есиңизге түсириң, сизде бахалы не нәрсе бар. Бул хрусталь ямаса фарфор ма, ямаса қандай да бир спорт үскенеси шығар. Бәлким, бул стереосистема ямаса машинаңыз шығар. Бул не болыуына қарамастан, өзиңизге сорау берің: бул кимге тийисли? Егер ол негизінде Ийе болған Ийса Масийхқа тийисли болса, онда сиз, әлбетте, сол нәрсеңизди Оның толық қолына тапсырыуға қарсы болмайсыз.

«Бизлерге гүна ислегенлерди кеширгенимиздей, Бизлердің де гүналарымызды кешире гөр». Ийса Масийх бизлерге былай дуға етиўди айтады: «Ийем, мен басқа адамларды кеширгенимдей, Сениң мени де сондай етип кешириўиңди қәлеймен». Сиз усылай айта аласыз ба? Құдай сизиң басқаларды қалай кеширгениңиз сыяқты, анық сондай етип кешириўине, тайынсыз ба?

Өмиримиздеги Құдайдың хәкимдарлығы өз-ара жуўапкершиликти алып келеди, бул өзлеримизге тек ғана алыу дегени емес, ал бизлер бир нәрсе бериўимиз де керек дегенди аңлатады. *Мийрим* – бул Құдайдың бизлер ушын Өзин толық бағышлауға таяр болыуы. Хәр бир адам Құдайдың оған садық болғанын қәлейди, бирақ аз ғана адамлар Құдайдың хызметине өзин толық бағышлауға таяр.

«Бизлердің азғырылыуымызға жол қоймай,». Бул жерде Масийх бизлердің азғырылыуы жағдайларға түсиўимизге Өке жол қоймауын сорап, дуға етеди. Өмирде ондай жаман болмағандай көп жағдайлар болады, бирақ бул шайтанның бизлерди жеңиўине жол қояды.

Ийса Масийх «Бизлердің гүна қылыуымызға жол қойма», деп айтпады, ал «Бизлердің азғырылыуымызға жол қойма», деп айтты. Бундай дуға етиў қандай да гүман туўдыратуғын нәрселерден бас тартыуға таярман, дегенди билдиреди. Гүна есапланатуғын нәрселерден тек ғана бас тартып ғана қоймастан, ал мени азғырылыуға алып келетуғын нәрселердің хәммесинен бас тартыуға таярман.

Сиз ушын не нәрсе азғырылыуы екенин өзиңиз билесиз. Өмириңизде Ийса Масийхты Ийем деп тән алыу дегенде, сизиң сол нәрселердің хәммесинен жүз бурыу дегенди билдиреди.

«Шайтаннан қутқара гөр». Бул Масийхтың Өз шәкиртлери ушын түнде, қолға ушлап берилмесинен алдын еткен дуғасының өзи (Юхан 17:15 қараң).

Құдайдың хәкимдарлығын тән алыу бизлер өз машқаламызды өзимиз шеше алмайтуғынымызға келесим бериўди билдиреди. Тек ғана Ийса Масийх бизлерге жәрдем бере алады. Душпанымыз болған шайтан менен гүресте хәш ким өз күши менен оны жеңе алмайды. Хәттеки, Ийса Масийх тек ғана атанақ ағаштағы өлим менен жеңди.

Ийса Масийхтың иниси Яқып бул хаққында былай дейди: «Солай етип, Құдайға бойсыныңлар! Шайтанға қарсы турыңлар, сонда ол сизлерден қашып кетеди» (Яқып 4:7). Егер бизлер еки нәрсени орынласақ шайтан бизлерден қашады: бириншиден, Құдайға *бойсынамыз*, екіншиден, Құдайдың күшиниң жәрдеми менен шайтанға *қарсы турамыз*.

Масийх не ушын бизлердің Ийемиз болыуы қәлейди

Масийхқа не ушын немқурайды емес хәм не ушын Ол өмиримизде қатнасыўды қәлейди? Ол не ушын бизлерди машқалаларымыз бенен қалдырып қоймайды? Бул Мухаддес Китаптағы ең уллы бир сырдың бири. Бирақ Мухаддес Жазыуда, Оның бизлерди сүйетуғынын хәм бизлерге ғамхорлық қылыуы қәлейтуғынын айтылады. Ол

өмиримиздің Ийеси болыұды қәлейди. Мен гүнакар тәбиятым хаққында, надурис хәрекет етиўге ыңғайлы екеним хаққында ойланғанымда, буның қаншелли зыянлы екенин тән алыўға мәжбүрмен.

Ондай үлкен болмаған самолетта ушқан бир пилотты билемен, ол кесилиспе жердің үстинен ушып баратырып, қандай да бир кишкене машинаның үлкен жүк машинасынан озып кетиўге хәрекет етип атырғанын көрген. Жеңил машинаның айдаўшысы жүк машинадан озып кетиўге асығып, өз жолынан кейинги басқа жол менен хәрекетленди.

Мениң достым сол жағдайды көриў ушын самолеттың тезлигин пәсейтти. Жеңил машина жүк машинасынан озыўға хәр бир хәрекет еткенде, я еки линияға я таўдың минерине тап болады, биресе бурылма, биресе қарсы тәрәптен машина шығып қалып атыр еди. Достым бир неше километр бийикликтен жолларды көрген еди, ол *«Егер жеңил машинаның аўдаўшысы менен байланыса алғанымда, оған қайсы жерде жүк машинасынан озып кете алатуғынын, хәм қайсы жер қәўипли екенин айтып, жеткерер едим»*, деп ойлады.

Өмиримиздің ўақыяға толы жолынан жүриўди даўам етер екенбиз, бизлер бурылма артында не бар екенин көре алмаймыз, ертең ямаса кейинги хәптеде не жүз беретуғынын билмеймиз. Соның ушын да, бизлер қайсы ўақытта қәўипсиз екенлигин биле алмаймыз. Бирақ Ийса Масийх – хәммениң Ийеси жолдың ақыры қайсы жерде екенин көрип турыпты хәм не жүз беретуғынын биледи.

Оның бизлердің Ийемиз болыўға таяр екени Оның өмиримизде қатнасыўды қәлейтуғыны хаққында гүўалық береди. Ол алдыға қарай жүргенимизде қайсы ўақыттың қәўипсиз екенин, ал қандай ўақытта соны ислемеўимиз кереклигин айтады. Усындай сақыйлық пенен етилген усыныстан ўаз кешийимиз бизлер тәрәптен ақмақлық болмас па екен?

Бир неше айлар алдын мен бір бизнесмен менен түслик қылған едим. Аўқатланып атырып, мен оннан ой-пикир не нәрселер менен бәнт екенлигин сорадым. Ол сол ўақыттың өзінде корпорациясының пайдасы менен зыяны мәселесин баҳалаў менен бәнт екенлигин айтып, жуўап берди. Мазмун түсиниги әпиўайы еди: компания конкурент болып қала алыўы ушын, ол өндирип шығарып атырған өндирисиниң жақсы екенин хәм оларды баҳасын сол ҳалында сата алыўға исенимли болыўы керек еди.

Хәттеки маған пайда менен зыянды билиў әҳмийетли екенлиги түсиникли еди. Егер мен 50 сум қандайда бир өндиристиң затына жумсасам, ал кейин оны 45 сумға сатсам, онда бизнести жабыўға туўры келеди. Буның үстинде ой жуўыртып, мен масийхый болғанмыз қаншелли артықмашылыққа ийе, бизлердиң «қөрежетимиз» оннан жоқары болатуғынын ойладым. Шәкиртлик бизлер ушын Құдай тәрәпинен берилген. Бул Құдайға жәрдем бериў ушын емес, ал өзлеримизге жәрдем бериў ушын алдын ала белгиленген.

Құдайға бизлердиң жәрдемимиз керек емес, бизлер Оған мүтәжбиз. Бизлер керекли жәрдем алыўымыз ушын шәкиртлик Құдай тәрәпинен дәрәтилген.

Бир күни бәхәрде бес ағзадан ибарат болған шаңараққа машина менен бардым. Жүдә кеш болып қалған еди, жаўын болса нәсерлеп қуйып, 100 метр қашықлық елес зордан көринетуғын еди. Жолдың бойында жаўын астында кетип баратырған бир еркек пенен хаял көринди. Машинаны тоқтатты, шаңарақ ағзалары жәрдем бериўин айтты хәм сол хаялдың қолында бөпе бар екенин көрди.

Хаял сол жерден бир неше километр қашықлықта жайласқан қалада шаңарағы жасайтуғынын, бирақ шақмақ себепли үйинде тоқтың шақылысыўы болып, үй пүткиллей жанып кеткенин айтып берди. Ол зордан аман қалған хәм сол жерден бир неше километр узақлықта жайласқан қоңсы қалаға барып, әжапасының үйинде машқаласы шешилемен дегенше ўақтында жасаў ушын илтимас қылыў ушын баратыр екен. Шаңарағы жайсыз қалғанына жаны ашып, машында оларға орын жоқ екенин түсинип, сол адам қалтасынан 200 мың сум алды да, сол хаялға берди хәм шаңарақ өз жолын даўам етти.

Ярым километрдей жол жүрип, шаңарақтың басы машинаны тоқтатты хәм шаңарақ ағзаларынан сорады: «Сизлерде қанша ақша бар?» Олардың хәммеси ақшасын шығарып берди, оларды қосты хәм хәммеси 1 млн сум болды. Шаңарақ басшысы машинасын артқа бурды да, кейинге қайтты хәм сол баласы менен киятырған еркек пенен хаялға келди. Шаңарақ басшысы: «Сизлерге берген сол ақша өзлериңизде турып па?», – деп сорады. Баласын көтерип киятырған хаял: «Аўа», – деп таң қалып жуўап берди. Шаңарақ басшысы: «Оларды маған бер», – деп айтты.

Сезимге толған хаял шышланынан 200 мың ақшаны алды да, оған қайтарып берди. Ал шаңарақ басшысы сол 200 мыңды алды да қасындағы басқа ақшаларға қосып, хаялға хәммесин берип атырып, былай деди: «Мине, шаңарағым мынаны бериўди қәлеп атыр».

Мен усы ўақыя ҳаққында биринши мәрте еситкенимде, *«Құдайдың бизлерге болған қатнасының жүдә жақсы анық хәм әжайып мысал»*, деп ойладым. Құдай бизлерге көплеген әжайып сый береді, ал кейин келип, былай дейди: «Оларды қайтарып бериң». Ол буны Өзиниң таўсылмас булағы менен бирлестирип, олардың барлығын бизлерге бериў ушын қылады.

Шәкиртлик – бул Құдайдың таўсылмас булағынан пайдаланыў мүмкиншилиги болып табылады. Бул табыссыз өмирди емес, ал мәнили өмир сүриўимизге мүмкиншилик. Устаз болып, бизлер Құдайға жақсылық қылмаймыз, ал Ол бизлерге жақсылық қылады. Усы әҳмийетли принципти шәкирттиң билиўи шәрт.

Бирақ Ийса Масийх бизлерге устазлық қылыўдың қунын хәм хәммесин жақсы өлшем бериўимиз кереклиги ҳаққында ойланыўымыз кереклигин ескертеди, себеби ол ушын белгили бир күн төлеўимиз керек болады. Бул бизлердиң өмиримиздиң қунына тең келеди, ал нәтийжеде жойтқанымыздан гөре шексиз көбейип барады. Соншелли көп, бундай усыныстан тек ғана ақмақ бас тартыўы мүмкин.

Келиңлер Лука жазған Хош Хабардың 14–бабын оқыық хәм Ийса Масийхтың әҳмийетли бир неше концепцияларды сүўретлеп өткениндей, бир неше шәкиртликтің принциптерин өз алдына шығарайық.

1–аят: «Бир Шаббат күни Ийса парисейлердің бір басшысының үйіне аўқатқа келгенде, хәмме Оны бақлап отырды». Ийса қай жерге бармасын, Оның изинен аңылып, бақлап жүрди. Ол әпиұайы адам болмағанын айтады. Ол жаңа өмир тәризинің Авторы екенін айтады. Ол: «Уры тек урлау, өлтириу хәм набыт қылуы ушын келеди. Бирақ Мен олар өмирге ийе болуы ушын, дәулетли өмирге ийе болуы ушын келдим», дейди (Юхан 10:10). Ол Өзинің толықлыққа ийе екенлигин жәриялайды. Ал адамлар Оның дурыс айтты ма, айтпады ма, соны тексеріу ушын Оның хәр бир хәрекетин бақлап жүрди.

Қутқарушыға тийисли хәр бир нәрсе, хақ өмир сүриуге талпынғанларға да тийисли. Масийхый – бул Ийса Масийхтың елшиси. Оның шәкирти болған бизлер хәр бир заттың хақыйқый мәнисин билемиз, деп айтамыз, соның ушын бизлерге бул дүньядағы адамлар сын көз қарас пенен қарап, бизлерди бақлайды.

Ийемиз жағдайға байланыслы емес, ал хәмме уақытта принцип бойынша өмир сүрди. Оның шәкиртлери болған бизлер қалай жасап атырмыз? Өмир жағдайлары менен бе ямаса принцип пенен жасап атырмыз ба?

Сизде гөне машина бар, ол тез оңлатыуыңды талап қылып баслады хәм бул сизге машқала алып келди. Оны өзгертетуғын уақыт болды. Машын сататуғын адамның үйіне қарай, өзиңе таныс болған жолдан кетип баратырсыз. Ол сизиң көзиңізге қарайды. «Онда қандай да бир кемшилик бар ма?» Сизлердің принцип бойынша ямаса жағдайлар бойынша жасауды белгилейтуғын уақтыңыз жетип келди. Шынлықты айтасыз ба ямаса алдайсыз ба? ШӘКӨРТ – БУЛ ӨМИРИНИҢ ХӘР БИР ТАРАҰЫН ДУРЫС ПА, ДУРЫС ЕМЕС ПЕ, СОНЫ МУХАДДЕС КИТАПҚА ТИЙКАРЛАНЫП БЕЛГИЛЕЙДИ ХӘМ СОЛ БОЙЫНША ХӘРЕКЕТ ЕТЕДИ, ал жағдайлардың оның ис хәрекетлерин белгилейуіне жол қоймайды.

2–аят: «Сонда сарсық кеселден азап шеккен бир адам Ийсаның алдына келди». Ийса хәмме уақытта мүтәж адамлар менен сәубетлести. Олар хәмме уақытта «Оның алдында» болды. Масийхтың хызмети уақтында, адам жәрдем алыуға келгенде, жәрдем бериуден бас тартқаны сийрек болды, әлбетте, егер усындай болған болса. Ийса Масийх Сирофиникиядан болған хаялға жәрдем бериуден бас тартқандай болып көринеди, деген менен, Ол хаялдың сорағанын орынлайды.

Бизлерге шәкиртликтің және бир уллы принципи бериледи. ШӘКИРТ – ОЛ ХӘММЕ УАҚЫТТА МҮТӘЖЛЕР МЕНЕН СӘУБЕТЛЕСЕДИ. Сиз – масийхыйсыз, мүтәжлерге хәмме уақытта жәрдем бересіз бе?

8-10–аятлар: «Сени биреу неке тойына шақырғанда, төрдеги орынға отырма. Шақырылғанлар арасында сеннен де сыйлырақ биреу болуы мүмкин. Олай етпесең, екеуиңизди де шақырған адам саған келип: «Мына адамға орныңды бер» десе, сен уялып, есик беттеги орынға отырыуға мәжбүр боласаң. Сонлықтан қонаққа шақырылғаныңда, барып есик беттеги орынға отыр. Сонда сени қонаққа шақырған адам жаныңа келип: «Достым, төрге шығып отыр», – дейди. Солай етсең, өзиң менен отырған хәр бир адамның алдында абырайға ийе боласаң».

Ийса бир париселердің басшысының үйінде болады. Аўқатланыу уақты болғанда, адамлар дастурханның төрине отырыуға талпынады. Буған нәзер таслап турып, Ийса оларға сабақ бериу ушын сол жағдайды қолланады.

Дастурханға отырғанда, төрде отырмаң. Өйткени үй ийеси хұрметли қонақ пенен киргенде, ол сизге ескикке жақын жердеги орынға отырыуыңды сорайды. Үйдің ийеси сизди ескикке отырғызыуға мәжбүр болғаны ушын қысынады, иззетли қонақ та сизиң орныңызға отырған ушын қысынады, барлық қонақлар усы жағдайды көрип, гүә болғаны ушын қысынады, ал сиз мирәт етилмеген орында отырып, енди орныңды өзгертиуіңе туура келгени ушын қысынасаң.

Буның орнына, дастурханға отырғаныңызда, ескикке жақын орында отырың, деп айтады Масийх Ийса. Сонда үйдің ийеси ишке киргенде хұрметли қонақ болған сиз, есик тәрепте отырғаныңызды көрип, ол сизден төрде отырыуыңызды сорап, мирәт етеди. Сонда ол сизди төрге отырғызып атырып: «Қандай әжайып, ол сондай кишипейил адам екен», деп ойлайды. Сиз барлық қонақлардың алдында хұрмет-иззетке ерисесіз. Қандай жағымлы! Ийса сизиң кейин ала өкинип қалмауыңыз ушын, өзиңизди қалай тутыуыңыз

кереклигин көрсетіп атыр.

Усы үш аятта шәкиртлерге әһмиетли сабақ береді, бул анық мынадан ибарат: ҚУДАЙДЫҢ БУЙРЫҚЛАРЫ ЭКСЦЕНТРИЧНЫ, ЯҒНЫЙ ӘДЕТТЕН ТЫС ЕМЕС ХӘМ КҮТИЛМЕГЕН НӘРСЕ ЕМЕС, ОЛАР БИЗЛЕРГЕ ЖАҚСЫ БОЛЫҰЫ УШЫН АЛДЫН АЛА БЕЛГИЛЕНИП БЕРИЛГЕН. Құдай аспаңда отырып, былай ойланып отырмайды: «Жаратқанларымның өмири елде бахытсыз қылыұым ушын, не қылсам екен?» Ал Ол былай ойлайды: «Балаларымды толық жақсы өмир сүриұди үйретиұим ушын, оларға қандай мәсләхәт бере аламан?» Құдайдың нызам хәм буйрықлары бизлердің өмир сүриұимиз ушын кесент бериұ ушын емес, ал жәрдем бериұ ушын берилген. Нызам хәм буйрықлар бизлердің бахытлы болұымыз ушын хәм қанаатлы өмир сүриұимиз ушын берилген. Бул нызамлар бизлерди машқалалардан сақлаұ ушын жазылған. Егер шәкирт бул сабақты өзлестиріп алса, онда оның өмиринде көп машқалалар жүз бермейди.

11-аят: «Себеби ким де ким өзін жоқары тутса, ол пәслетиледи, ким де ким өзін пәс тутса, ол мәртебели қылынады».

Усыған уқсас америка футболда топты жеткеріуіге ізге қайтарыұ ушын екеұлик соққы бар, Құдай менен де усындай. Барлығы жүдә әпиұайы: бизлердің қәлеұлеримиздің өзінде хеш қандай жаман нәрсе жоқ, бул Құдай төрепинен жаратылған. Бизлер Мухаддес Китапта айтылғандай емес, ал өзгеше қылып усыларды қанаатландырсақ, бул қәте, надурис болады.

Мысалы, туңғышлыққа ерисіуіге хәм жоқарылаұға, еркин болыұға, жетекши болыұға қәлеұ болыұ ямаса басқа да бизлердің көп санлы қәлеұлердің хәр биринің хеш қандай жаман төрепи жоқ. Ийса Масийх, олардың Оның буйрықларына бойсынып, қанаатланыұ алыұы керек, деп айтады. Биринши болыұ ушын, ақыры болыұ зәрүр. Жасаұ ушын өлиұ керек. Еркинликке ерисіуі ушын, Масийхтың қулы болыұ керек. Бир нәрсе алыұ ушын, онда бериұ керек. Жетекши болыұ ушын, хызметши болыұ керек. Жоқарылаұ ушын, кишипейил болыұ керек.

Хәмме жасаұды қәлейди, хеш ким өлиұди қәлемейди. Хәмме еркин болғысы келеди, хеш ким қул болғысы келмейди. Хәмме алыұды қәлейди, бирақ хеш ким бериұди қәлемейди. Соның ушын да, бизлердің Құдай менен арамызда келиспеұшилик пайда болады.

Ол дүньяны, бизлерди, өмирдің өзін хәм бизлер жасаұымыз керек болған қағыйдаларды жаратты. Ал бизлер Құдайдың үәде қылған нәрселерин алғымыз келеди, бирақ бул хеш нәрсе төлегимиз келмейди. Өзлеримиздің жобамызды дүзип, бизлер: «Хеш нәрсе бермей, алыұымыз мүмкин, ақыры болмай, биринши болыұ мүмкин, өлмей-ақ жасаұымыз мүмкин», деп ойлаймыз. Солай етип, бизлер «өмир» деп аталған ойында Құдайдың қағыйдасынан айланып өтиуіге хәрекет етемиз. Бирақ Мухаддес Китап, егер бизлер қандай да бир қағыйданы орынлаұдан бас тартсақ, онда барлық системаны писент етпегенимизди аңлататуғынын айтып, үйретеди. АДАМ ХЕШ НӘРСЕ БЕРМЕЙ ТУРЫП, БИР НӘРСЕ АЛАЛМАЙДЫ, ЯМАСА ӨЛМЕЙ, ӨМИР СҮРЕ АЛМАЙДЫ. Шәкирт – бул усы уллы шынлықты түсинип, сол бойынша жасайтуғын адам.

15-24 – аятлар:

«Ийса менен дастурхан әтирапында отырғанлардың бири бул сөзлерди еситип, Оған:

– Құдайдың Патшалығында дуз татқан адам бахытлы, – деди.

Ийса оған былай деди:

- Бир адам үлкен зыяпат берип, көп қонақ шақырыпты. Аұқатланатуғын ұақыт болғанда: «Келиңлер, хәммеси таяр болды», – деп айтыұ ушын, мирәт етилгенлерге өз хызметшисин жиберипти. Бирақ хәммеси ойласып қойғандай, сылтаұ таба баслапты. Бириншиси оған: «Мен жер сатып алдым, соны барып көриұим керек, өтинемен, мени кешир», – депти. Ал екіншиси: «Мен бес жуп өгиз сатып алдым, соларды сынап көриуіге баратырман. Өтинемен, мени кешир», – депти. Үшиншиси де: «Мен тап жаңа үйлендим, сонлықтан бара алмайман», – депти. Хызметши қайтып келип, булардың хәммесин хожайынына айтып берипти. Үй ийеси ашыұланып, хызметшисине: «Тез бар да, қаланың үлкен-киши көшелерин аралап,

жарлы, майып, соқыр хәм ақсақ адамларды бул жерге алып кел», – деп буйырыпты. Соңынан хызметши: «Хожайын, буйырғанларыңызды орынладым, бирақ және де бос орын бар», – депти. Хожайын хызметшисине: «Жолларға хәм аўыл соқпақларына барып, адамларды бул жерге келиўге көндир. Сонда үйим адамларға толы болады. Өйткени сизлерге айтатуғыным: мирәт етилгенлердиң ҳеш қайсысы да мениң зыяпатымнан дуз татпайдыа», – депти».

Ийса Масийх фарисейлердиң басшыларынан бири менен хәм оның мийманлары менен түслик етип атырғанда, сол жерде отырғанлардың бири көтериңки руўхта: «Қудайдың Патшалығында дуз татқан адам бахытлы!», деди. Сонда Ийса зыяпатқа шақырылғанлар ҳаққында тымсал айтып берди. Бул тымсалда Аспан Патшалығы хәм Қудай Өке менен Ийе Ийса Масийх пенен өткерилетуғын уллы зыяпат екенлиги түсиникли еди. Бир дастурғанда Қудай менен түсликке шақырылған мирәтти адам қандай себепке гөре бас тартыўы мүмкин? Тек ғана егер оны Ким шақырып атырғанын билмеген ҳалда. Павел была деп жазғанындай: «Бул даналықты усы дүньядағы хәкимдарлардың ҳеш бири түсинбеди. Егер түсингенде, уллы Ийемизди атанақ ағашқа шегелемеген болар еди» (1Кор. 2:8). Римлилер хәм яхудийлердиң диний жетекшилер Ийса Масийхты атанақ ағашқа шегеледи, өйткени Оның Ким екенин болмеген еди. Хәзирги ўақытлар көплер Қудайға исениўден бас тартады, себеби оларды Ким мирәт етип атырғанын билмейди.

Зыяпатқа шақырылғанлар ҳаққында тымсал мынаны көрсетеди: мәниссиз машқалалар менен бәнт болыў адамның негизинде әҳмийетли болған нәрслерди көриўине тосқынлық қылады.

Егер Ийемиз Ийса Масийх бүгинги күнде усы тымсалды айтып бергенде, онда Ол жер сатып алыўы ҳаққында емес, ал әрманындағы үйди қурыў ҳаққында айтыўы мүмкин еди. Бес өгиздиң орнына Ол саўда шәртнамасы ямаса биржадағы ойын ҳаққында айтқан болар еди. Ал үйлениў мәселесине келсек, бул қанша жүз жыллар өтсе де, сондай болып, өзгермей қалған болар еди.

Бийпул масийхий болыўға болады. Исениў ушын, ҳеш нәрсе төлеўдиң хәжети жоқ. «Сизлер исенимиңиз арқалы Қудайдың мийрими менен қутқарылдыңыз. Бул сизлердиң жетискенлигиңиз емес, ал Қудайдың сыйы болғанлықтан, ҳеш ким ислерим себепли қутқарылғанман деп, мақтана алмайды» (Ефес 2:8-9). Ал шәкирт болыў ушын, бир нәрсе төлем бериў керек болады. Төлем сыпатында сиз өзиниздиң емес, ал Қудайдың еркин орынлаўыңыз тийис. Масийхийлар өзлериниң әрманларына, үмитлерине, ислерине жүдә жеңил берилип, Қудайдың оның өмирине қойған мақсетинен тез кетип қалыўы мүмкин.

Мухаддес Руўх кимгедур жийи қатты сөйлейди. Мухаддес Китапты оқығанымызда Оның даўысы әдетте ишимизде еситиледи. **ШӘКИРТ – ОЛ МУХАДДЕС РУЎХТЫҢ ДАЎЫСЫНА ҚУЛАҚ САЛАДЫ ХӘМ ОҒАН БОЙСЫНАДЫ.**

25-аят: «Ийса менен бирге көп халық жүрген еди». Европа хәм басқа сырт еллерде Ийса Масийхтың сөзлеринен келтирип сөйлеў хәмме ўақытта мода болып келди. Сиясатшылар егерде өз сөзлеринде Мухаддес Китаптан үзинди қолланса, онда көбирек даўысқа ийе болыўы мүмкин. Ганди, садық индус болғанына қарамастан, ол Ийса Масийхтың хәуескери еди. Масийхтың изиненен аламан халық ерип жүрди, бирақ Оған кулақ салғанлар кимлер екенлигине итибар қаратың. «Ийсаны тыңлаў ушын көп салықшылар менен гүнакарлар Оның қасына жақынлап келген еди» (Лук 15:1). Ийсаның изиненен аламан халық ерип жүрди, бирақ Оны салықшылар менен гүнакарлар тыңлады.

Хәмме ўақытта усындай болған, хәзир де сондай, хәмме ўақытта усындай болыўы мүмкин. Масийхийлық – бул қутқарылыў дини. Бул үмитсизликке түскенлер ушын, өмирде өзи аўыр мийнет етип күн көретуғынлар бир күни келип көбирек аларман деп шөллегенлер ушын. Бундай адамлар Ийса Масийх ўәде еткенине талапкерлер есапланады. Олар – Оны тыңлайтуғынлар, тек ғана тыңлап ғана қоймастан, Оның айтқан сөзлери бойынша жасайтуғынлар. **ХАҚЫЙҚЫЙ ШӘКИРТ УШЫН ЕҢ ӘХМИЙЕТЛИ ТАЛАПЛАРДЫҢ БИРИ – БУЛ ИШИМИЗДЕ ЖАНЫП ТУРҒАН ҮМИТСИЗЛИК РУЎХЫ.**

«Ким де ким Маған келип, Мени ата-анасынан, хаялынан, балаларынан, ағанисинен, апа-қарындасларынан, хәтте, өз өмиринен де артық көрмесе, ол Мениң шәкиртим бола алмайды. Ким де ким өз атанақ ағашын арқалап, Мениң изимнен жүрмесе, ол Мениң шәкиртим бола алмайды. Араңыздағы бириңиз минара құрмақшы болса, оны питкеріу үшін қәрежет жете ме деп, алдын ала отырып, есаплап шықпай ма? Олай етпесе, тийкарын салып болып, құрып питкере алмай қалса, буны көргенлер оның үстинен күлип: «Мына адам құрыўды баслап, питкере алмады», – дейди.

Бир патша басқа патшаға қарсы урысқа шығажақ болса, өзимнің он мың әскерим менен, киятырған қарсыласымның жигирма мың әскерине қарсы тура аламан ба деп, алдын ала отырып ойланып алмай ма? Күши жетпейтуғын болса, сол патша еле узақта болғанда оған елши жиберип, тынышлық питимин жасаўды сораиды. Солай етип, сизлердің хәр бириңиз өзиңизге тийисли хәмме заттан ўаз кешпесеңиз, Мениң шәкиртим бола алмайсыз».

Енди бул не нәрсеге қунлы екенлиги хәққында сөйлесейик. Хәммеси Масийх үшін бизлердің басқа барлық байланған нәрселеримизден бас тартыўға таяр болыўымыздан басланады.

Санлар китабының 14 – бабында, Қадеш-Барнида Израил халқының ўәде етилген жерге киретуғын ўақытта, он еки жансызлар жаман хабар менен келетуғыны хәққында айтады. Ўәде етилген жерге кириў үшін қымбат қун төлеў керек болады, себеби ол жерде, тилекке қарсы, «дәў адамлар», анақлылар жасайды (Сан 13:32-33). Қорқыныш ишинде қалған халық сол дәў адамлар хаялларын хәм балларын өлтириўи мүмкин, деп артқа қайтыўды шешеди.

Қудай дәў адамлар болмайды, деп хеш қашан ўәде қылмады. Ол тек ғана сол Ўәде етилген жерге аман-есен орналастырыў жуўапкершилигин Өзине алып, ўәде қылған еди. Бирақ еврейлер албыраўшылыққа берилип, өз хаяллары менен балларының артына жасырынды. Исенимсизликтің биринши белгиси өз шаңарақлары хәққында қәўетерлениўди күшейткени болып есапланады.

Ийса Масийхтың шәкирти болыў үшін, мен Оның изине ериўим керек хәм маған айтқан хәр бир сөзин орынлаўым тийис, хәттеки, егер мен анамнан, әкемнен, хаялымнен (ямаса күйеўимнен) ямаса балларымнен бас кешийиме туўра келсе де.

Шәкритликтің қуны қандай болатуғынын түсиндириў үшін, Ийса еки мысал қолланады – минара құрылысы хәм урысқа таярлық хәққында.

28-аятта минара құрып баслаған, бирақ оны тамамламаған адам хәққында сүүретлейди. Сизде қашанлардур бир нәрсе ислеп баслап, ақырына жеткермей қойған исиңиз бар ма? Сиз қашан болса да қандай да бир ўәде берип, кейин орынмаған ўәдеңиз болды ма? Сиз қашан болса да бир нәрсениң аты менен ант ишип, кейин оны орынмаған антыңыз болды ма? Егер сондай болған болса, Сулайман сизге былай деп жубаныш береді:

«Тилиң сөйлеўге асықпасын. Қудайдың алдында сөз сөйлеўге жүрегің асықпасын. Қудай аспанда, сен болсаң, жердесең. Сонлықтан гәпиң қысқа болсын. Ўәде берип, орынламағаннан гөре, ўәде бермегениң жақсырақ. Тилиңнің сени гүнаға баслаўына жол қойма хәм Қудайдың руўханийине: «Ўәде берип, қәте қылдым», – деме. Сөзлериң менен Қудайдың ғәзебин келтирме. Болмаса, Ол қолларың менен ислеген ислериңди жоқ қылады» (Ўаз 5:1, 4-5).

Қашанлардур мен бир қалада жасадым, бирақ жийи басқа қалаға командировкаға баратуғын едим. Жол бойында бир үлкен құрылыстың қасынан өтетуғын едим, ол толық тамамланбаған адамлар жасаў үшін бир неше қабатлы имарат еди. Сол имараттың каркаслары құрылған, бирақ қандай да бир себеплер менен құрылыс питкерилмей қалған. Хәр айда мен сол құрылыстың қасындан өтетуғын едим, бирақ құрылыс иси хеш қандай жүритилмеген еди. Кейин мен бир адамның бул құрылысты нийетленгенин, бирақ оның құрылыс баҳасын надурис есаплағанын еситтим. Алған кредит ақшасы таўысылған хәм ол сол имараттан хеш қандай кирис алалмаған. Сол имарат жаман жобаластырыўшы үшін қойылған естелик болып турған еди.

ИЙСА МАСИЙХ БУЛ МЫСАЛДЫ ҚОЛЛАНҒАНДА, ӨЗИҢИЗДИ ШӘКИРТЛИККЕ БАҒЫШЛАЎДАН АЛДЫН, БУЛ САҒАН ҚАНША ҚУН ТУРАТУҒЫНЫН БАХАЛАЎ ЖҮДӨ

ӨХМІЙЕТЛИ ЕКЕНИН БЕЛГИЛЕП ӨТИҮ ЕДИ. Бир нәрсени ақырына дейін жеткеріуге қәлеу болмаса, онда сол исти басламаң.

Масийхтың: «питкере *алмады*», деген сөзине дыққат аударың. Далласлы қурылысшы өз имаратының қурылысын тамамлай *алмады*. Деген менен, егер шәкирлер хаққында айтатуғын болсақ, шәкирликке уқыпшылығы олардың таярлығынан басланады. Бизлер Масийх бизлерге уқып бергени ушын, бизлер шәкирт бола аламыз (2Пет. 1:3). бизлердің буған қосыуымыз керек болған нәрсе – өзлериміздің таяр болуымыз.

Масийх және де, шығын, яғнай жойтыуды қалай бақалау кереклигин де айтып, мысал келтирип өтеди. Ол урысқа шығайын деп атырған патша хаққында айтады. Душпанымыз бенен урысқа шықпасымыздан алдын, бизлер еки сорауға жууап бериуимиз зәрүр. Бириншиден, мен оны өзимде бар нәрселер менен жеңе аламан ба? Екиншиден, жеңистиң бақасы ушын керекли қунды төлеуди қәлеймен бе? Егер усы еки сорауға да «яқ», болса, онда сиз мынадай қылсаңыз даналық қылған боласыз: келген елшини кейинге қайтарып, тынышлық келесимин дүзиуди баслайсыз.

Ийе Ийса Масийх былай деди: «Саған Мениң айтатуғыным мынау: сен – Петрсең, Мен мына тастың үстине Өз жәмәәтимди орнатаман, оны өлим күшлери де (яғнай, өлим дәрүазалары да) жеңе алмайды» (Мат 16:18). Дәрүаза хұжимге өтиу ушын емес, ал өзін қорғау ушын қойылған. Сиз душпанлардың алдында дәрүазаны қатты жауып турып, урысқа шыққанлар хаққында қашан болса да еситкенсиз бе? Дәрүаза душпанды ишке киргизбеу ушын қурылған. Шәкирт Масийхтың аты менен шайтанның сансыз күшине қарсы гүресип, өлим дәрүазасын сындырып, тутқындағыларды азат қылу ушын шақырылған. Масийх, егерде бизлер сондай қылып гүрессек, онда өлим күши яғнай дәрүазасы жеңилетуғынын айтады. Бирақ урыс алып бару ушын, керекли қунды төлеу зәрүр.

Ийе: «Егер сиз керекли қунды төлеуди қәлемесеңиз, онда тынышлық келесимин дүзиң», дейди. Сиз масийхый болып шайтанның алдына барып, былай деп айта аласыз ба: «Қулақ сал, шайтан, мен әлле қашан масийхыйман, мен аспанға бараман, бирақ сениң менен келесим дүземен. Егер сен мени тынышыма қойсаң, мен де сени тыныш қояман. Мен Масийхтың хақыйқы шәкирти болмайман, саған басқалардың өмирин басқаруыңа кесент бермеймен, сениң патшалығыңа басқыншылық қылмайман. Өз гезегинде, сен де мениң тынышымды алма, маған тыныш хәм арқайын өмир сүриуиме жол қой».

Шайтан: «Жақсы, дос, келистик», деп жууап береді.

Бирақ ядыңызда тутың, шайтан – өтирикши хәм өтирикшилердің әкеси. Сизде оның алдамайтуғыны туурысында хеш қандай кепиллик жоқ. Шәкирт болмауға төлеген төлем қуның, шәкирт болуға төлеген қуныңнан анағурлым көп хәм үлкен болады.

34-35-аятлар: «Дуз – жақсы нәрсе. Бирақ дуз өз күшин жойтса, оны қалай және шорлы қылуға болады? Ол топыраққа да, қый болуға да жарамсыздықтан, сыртқа ылақтырып тасланады. Қулағы бар адам жақсылап еситип алсын!»

Ийса Масийх Өзиниң шәкирлик хаққындағы «трактат»ын усы таң қаларлық дәмин жойтқан дуз хаққындағы тымсалы менен тамамлайды. Кейин бир күни шәкирт болуудан бас тартқан исениуши қандай болатуғынын усы тымсал көрсететуғынын түсіндим. Қудай хәр бир исениушиниң шәкирт болуын қәлейди, ал егер адам буннан бас тартса, ол хеш нәрсеге жарамсыз болып қалады. Оны қутқару мүмкин емес, ол әлле қашан қутқарылған. Оны қолланыу мүмкин емес, ол жарамсыз. Ол – дәмин жойтқан дуз сыяқты болып қалған. Бундай дуз әдетте тасланады.

Хәпте артынан хәптелер өтип, ол жәмәәтке келеди хәм қандай болу керек емес исениуши үлгиси болып қалады. Өз Тимофейинизге былай айтыуыңызға туура келеди: «Ана адамды көрип турсаң ба?» Ол шәкирт болу ушын, керекли қунды төлеуден бас тартқан исениуши. Бул шешимди қабыллап, ол әпиуайы өмирге ийе болды. Масийхтың сөзи менен айтқанда, ол – дәмсиз дуз. Не жүз берсе де, хеш қашан ол сыяқты болып қалма»:

1519-жылы Кортес 700 адамнан бир топары менен Мексиканы қайғылы халда бойсындыруды баслау ушын Веракрузға минеди хәм ол арнайы түрде онбир кораблиндеги өз флотилиясын, яғнай кемешелерин жағып жибереді. Оның әскерлери бир ғана бас сауғалап, шегиниу мүминшилиги болған кемешелери Мексика қолтығында суға

батып кеткенин көреді. Шегиниўге басқа жолы болмаған олар тек ғана бир бағытқа қарай – тек алға қарай, өзлерин күтип турған материктиң түбине қарай жүриў еди.

МАСИЙХТЫҢ ШӘКИРТИ БОЛЫҰ УШЫН ҚУН СЫПАТЫНДА, СИЗ АРНАҰЛЫ ТҮРДЕ ШЕГИНЕТУҒЫН БАРЛЫҚ ЖОЛЛАРДЫ ЖОҚ ЕТИҰИҢИЗ ТИЙИС. Масийхтың изине ериўши болыўға, оның қуны қанша болса да, соны төлеўге таяр болыўға өз жүреғиңизде шешим қабыллаң. Ямаса тынышлық келисимин өтиниш етиўге келисийди баслаң.

4-бап

Қудайдың хәм адамның негизги тийкарын дурыс түсиниў

Адам дус келетуғын машқаланың қыйыншылығы оның Құдайды қалай түсиниүйне байланыссы. Егер сиз үлкен Құдайға исенсеңіз, онда сизде кишкене машқала болады. Егер сиз кишкене Құдайға исенсеңіз, онда сизиң машқалаңыз үлкен болады. Мине, сондай болады. Егер сиз күшли Құдайға исенсеңіз, онда сизде қандай да бир машқала көтерилгендей болса, онда бул сиз ушын қандай да жаңа мүмкиншилик алып келиүй мүмкин. Егер сиз хәлсиз Құдайға исенсеңіз, хәр қандай машқала сизиң жолыңызды тосып қояды.

Хәр бир шәкирт 1. Құдайдың ким екенин хәм 2. өзиниң ким екенин жақсы түсиниүй зәрүр.

Өзиңди түсинбей турып, Құдайдың ким екенин дурыс түсиниүй мүмкин емес. Ямаса керисинше, егер сиз Құдайдың ким екенин түсинбесеңіз, онда өзиңизди толық түсине алмайсыз. Бул еки концепция, яғный түсиник бир-бирине байланыссы. Усы, Құдай ким хәм бизлер кимлермиз деген сораулардың жууабын Ийшая китабында 40-66 бапларда табыуымызға болады. Келиңлер бир неше үзиндилерди көрип шығайық.

Құдайдың негизги тийкары хәм минезлемеси

Ийшая 40:3-5

«Бақырған бир дауыс еситиледи: «Шөл далада Жаратқан Ийеге жол таярлаңлар, Қула далада Құдайымыз ушын дүзиүй хәм үлкен бир жол ашыңлар! Барлық ойпатлықлар толтырылсын, Тау-төбелер пәске шөксин, Қыйсық жерлер дүзетилсин, Будыр жерлер тегисленсин. Сонда Жаратқан Ийениң салтанаты аян болып, Пүткил адамзат буны биргеликте көреді. Буны Жаратқан Ийе айтады».

Мухаддес Китапта бизлердиң Құдайымыз салтанатқа бөленгенин хәм бизлерге Өзин ашып беретуғынын айтады. Егер өмиримизди Оған бағышасақ, бизлердиң мақсетимиз – Ол қаншелли уллы екенин түсиниүй хәм Оның салтанатына «кириуимиз» керек. 4-аятта бизлердиң Құдайға баратуғын жолымыздағы барлық тосқынлықларды Өзи алып таслайтуғыны хәққында жазылған. Буннан жуумақ шығарсақ, Оның менен қарым - қатнасымызда Құдайдың Өзи баслаушы екенин түсинсек болады. Бизлер Оны жақыннан таныуымыз бизлердиң емес, ал Құдайдың мақсети еди. Масийхыйлық дүньядағы барлық динлерден өзгешелиги, адам Құдайды емес, ал Құдай адамды излейди.

Ийшая 40:10-11

«Мине, Құдай Ийе құдирет пенен келип, Хүкимдарлықты қолына алады. Оның сыйы Өзи менен бирге, Мийнеттиң есесин қайтарыүй Оның қолында. Ол Өз сүриуин шопан киби бағады, Қозыларды қолына алып, Оларды көтерип, бауырына басады, Емизиүйли қойларға ғамхорлық пенен жол көрсетеди».

Дыққат аударыңлар, бир тәрәптен Құдай құдиретли хәм хәмме нәрсеге қәдир, ал екинши тәрәптен Ол жүдә жақсы. Бизлердиң Құдайымыз – құдирети күшли Құдай, хәмме нәрсе Ол арқалы жаратылған (Ийшая 40:26, 28 қараң). Забур жыршысы былай дейди: «Көклер Жаратқан Ийениң буйрығы менен, Аспан денелери аузынан шыққан сөзи менен жаратылған» (Забур 32:6). Алымлар энергия – бул материяны қурайтуғын қандай да бир зат, деп белгилеп өтті. Құдай Өз Сөзиниң күши менен ғана әлемди жаратты. Оның Сөзи – бул дәретиүйши күш, энертия.

Ийшая 40:11 аятта өз сүриүйне ғамхорлық қылыушы шопан хәққында мысал келтиреді. Буның мәниси, Құдай бизлер ушын еки нәрсени қылады: азықландырады хәм бизлерди жетелейди. Ол бизлердиң барлық мүтәжликлеримиз ушын және де, бизлердиң жүриуимиз керек болған бағытты көрсетиүй жууапкершиликти Өзине алды.

Ийшая 40:13-14 «Жаратқан Ийениң Рууұхына кимниң ақылы жеткен, Ямаса ким Оған кеңес берген? Ақыл алыүй ушын Ол кимнен мәсләхәт сорады, Ямаса Оған ким әдалат жолын үйретти? Оған билим берип, Түсиник жолын көрсеткен ким?»

Бул жууабы түсиникли болған риторикалық сораулар – жууабы «хеш ким». Не ушын хеш ким хеш қашан Құдайдың кеңесшиси болмаған? Не ушын хеш ким хеш қашан Оған

жол көрсетпеген? Жууабы әпиуайы – Оған хеш қашан керек болмаған. Оның Өзи былай деди: «Әйемги болып өткен ислерди еслең. Мен Қудайман, басқасы жоқ, Мен Қудайман, Маған уқсағаны жоқ. Мен ақырғы болатуғынларды әуел бастан, Келешекте болатуғынларды әйемнен билдирип келемен. Мен: „Мақсетлеримди иске асырып, Өзиме унаған нәрселердің хәммесин ислеймен“, – деймен» (Ийшая 46:9-10).

Ийшая 40:15-17 «Мине халықлар шелектеги суу тамшысындай, Тәрезилердеги шаң сыяқлы көринеди, Ол атауларды ууыс топырақ сыяқлы көтереди. Лебанонның отыны құрбанлықты жағыуға, Маллары жандырылатуғын құрбанлыққа азлық етеди. Пүткил миллетлер Оның алдында хеш нәрсе емес, Олар Ол ушын жоқтан да, бослықтан да пәс саналады».

Адамзат мәселесине келсек, бул аятлар хәммесин өз орынларына қойып шығады. Барлық нызамсызлықты көрип турып, кеуил түсип кетиу жүдә аңсат – адамзаттың зыянланыуы, бизлердің жауызлық ислеуге мейиллигимиз, өзлеримизди басқарыуды бақлай алмауымыз, шынын айтқанда, технологияның рауажланыуы бизлерге машқала көбейтип атыр – булардың барлығына базы адамлардың бийәдеп хәм фәзепли болып қалғанлығы жетерли. Урыс емес, сонда да жынаятлар бар. Жынаят емес, жәнжеллер бар. Жәнжел емес, тәбийғый катаклизм бар. Хәмме уақытта бир нәрселер орынсыз.

Дүнья жүзиндеги мәмлекетлер, дүнья экономистлери, сиясатшылары ямаса философлары адамның тәғдирин белгилеп бере алмайды. Қудай айтады, хәттеки ең көп халықлар – теңиздеги бир тамшы ғана хәм салмағы бойынша кишкене ғана пуу. Хәммесин Қудай басқарып турыпты!

Ийшая 40:28 «Билмейсизлер ме? Еситпедиңиз бе? Жаратқан Ийе – мәңгилик Қудай, Пүткил дүньяның Жаратыушысы. Ол шаршамайды да, талықпайды да, Оның даналығына ақыл жетпес». Жаратқан Ийе хеш қашан шаршамайды, Оның даналығы да хеш қашан тамам болмайды, Ол не қыларын билмей ямаса қаяққа барарын билмей алжаспайды. Қудай хәммесин Өзи бақлап отырыпты. Ол хеш қашан қәтелеспейди. Егер бизлер исенгенимизде, өмиримиздеги машқалалар шешилген болар еди.

Бизлерге тек ғана еки нәрсе кеуилсизлик алып келиуи мүмкин: сиз өзиңиз хәм Қудай. Шайтан сизге зыянын тийгизе алмайды, бул Аюп китабынан анық көриуге болады. Ол жерде шайтан менен Қудайдың сөйлескенин көремиз. Шайтан Аюпқа хеш нәрсе қыла алмайтуғынын хәм Қудай оған «қорған» қурып қойғанын айтады. Хәр бир исениушилер менен де сондай, шайтанда Қудайдан рухсат болмаса, ол оған хеш нәрсе қыла алмайды.

Мухаддес Китап бизлерге әжайып мағлыұмат береді, бунда Қудай бизлер хаққында ғамхорлық қылатуғыны хәм бизлерге ең жақсысын қәлейтуғынын айтады. Ол бизлерге зыян тийгизгиси келмейди, Ол, бизлерге тек ғана жақсы нәрсе хаққында ойлайды. Ол хәр биримиз ушын ең жақсысын қәлейди, соның ушын Қудай шекленген, Өзи берген үдеси себепли бизлерге зыян тийгизе алмайды.

Дөгерек қысып барады, сизиң өмириңизди бузатуғын жалғыз нәрсе – бул сиз өзиңиз боласыз. Басқа хеш ким буны қыла алмайды. Басқа адамлар, егер Қудай жол қойып бермесе, сизге зыян тийгизе алмайды. Егерде хәммеси басқаша болғанда, онда бул Қудайдың Өз жаратылысының тәғдирин басқармайды, дегенди аңлатқан болар еди. Онда хәммеси күлкили болар еди хәм Қудай аспанда қолларын қысып: «Мен балаларымның машинаны аударып алмайды хәм ол авиакатастрофада өлмейди, деп жүдә үмит қыламан», деп айтыуы шәрт еди.

Өмириңизге өзиңизден басқа хеш ким өз тәсирин тийгизе алмайды. Маддес Китапта, адам өзін өзи уайран қылыуы мүмкин деп айтады. Сизиң ең жаман душпаныңыз – бул сиз өзиңиз боласыз. Бирақ егерде сиз Қудайға исенсеңиз хәм Оған бойсынсаңыз хәм Қудай Өзин қандай екенін айтқанындай көрсеңиз, онда сизиң өмириңизди хеш нәрсе уайран қыла алмайды. Хеш ким сизге Қудайдың еркин орынлауыңызға кесент бере алмайды.

Ийшая 42:1-4

«Мине, Мен қоллаған қулым, Кеулиме унаған таңлағаным! Мен Өз Рууұхымды Оған беремен, Ол миллетлерге әдалат алып келеди. Ол бақырмайды, дауысын көтермейди, Көшелерде Оның сести еситилмейди. Ол майысқан қамысты сындырмайды, Пысқып

турған пиликти де өширмейди, Садықлық пенен әдалатты иске асырады. Жер бетінде әдалатты орнатпағанша, Хәлсиремейди, руұхы да түспейди. Атаұлар Оның тәлиминен үмит байлайды».

Усы үзиндиде Ийса Масийх хаққында пайғамбаршылық жазылған. Масийх, Мен Өзим хұким қыламан, деп айтады (Юхан 5:22-23). Ол хақыйқатлық пенен хұким шығарады, бул Оның тәбиятына туұры келеди. Бизлер әлле қашан, Оның бул дүньядағы низамсызлықтың болып атырғанын көрип, хеш қашан үмитсизликке түспейтуғынын хәм қорқпайтуғынын көрдик. Құдайымыз бул дүньяны хұким қылады хәм Жер деп аталған планетада әдиллик жеңиске ериседи.

Ийшая 42:8 «Мен – Жаратқан Ийемен. Мениң атым усы. Даңқымды басқаға, Өзиме айтылатуғын алғысты бутларға бермеймен». Жаратқан Ийе бизлерге мынаны қайта-қайта еслетеди, Ол Өз даңқын хеш кимге бермейди. Павел хат жазғанда Құдайдың Патшалығында дана хәм ийгиликли адамлар аз екенлиги хаққында айтады (1Кор 1:26-27). Бирақ Құдай ақылсыз хәм жек көрилген адамларға даналық береди, солай етип, олар арқалы Құдайдың аты алғысланады.

Еврей халқының диний жетекшилери Петр менен Юханды «билимсиз хәм қарапайым» деп атады (Елш 4:13), деген менен, усы билимсиз, саўатсыз балықшылар Жаңа Келисимдеги жети китапты жазды. Усы жети китап айрықша болғанлығы соншелли, мине бир неше жүз жыллар өтсе де, уллы алымлар, даналар, олардың жазғанын ақырына дейин түсинип жетиўге ақылы жетпейди.

Ийшая 43:11-13 «Мен, тек жалғыз Мен – Жаратқан Ийемен. Меннен басқа Қутқарыўшы жоқ. Мен алдын ала билдирдим, қутқардым хәм жәрияладым. Араңызда басқа құдай жоқ. Сизлер Мениң гўаларымсыз, – дейди Жаратқан Ийе, – Мен Құдайман. – Өўел бастан бери, Мен Солман. Мен услағанды хеш ким жаздыра алмайды. Мен қылғанды ким бийкарлай алады?»

Мухаддес Китапта Құдай – адамзаттың Қутқарыўшысы, деп айтылған. Ол, тек ғана Ол қутқара алады. Соның ушын, тек ғана Онда бизлер өзлеримизди қәуипсиз сезе аламыз. Усы аятларда Ол, Өзинен басқа хеш ким бизлерди қорғай алмайтуғынын айтады. Хұкиметимиз пухараларды социаллық программа жәрдемінде қорғаўға хәрекет етеди. Корпарация шөлкемлери өз жумысшыларына пенсия, медициналық тәмийинлеўлер, айлықты көтериў, жумыс орнын толықластырыў хәм корпарациядан льготный баҳада акция алыў программалары арқалы қорғаў хуқықыларын ўәде етеди. Бизлерге адам өз жеке нәрселерин қорғаўды дәретиўи мүмкин деп айтады. Негизинде бизлерди тек ғана Құдай қутқара алады, тек ғана Ол бизлерге азатлық бере алады. Тек ғана Құдай адамға хақыйқый қәуипсизликти кепил қыла алады.

Ийшаяның китабындағы кейинги бапларда айтылғанлар хаққында азғантай ғана сөз еттик, бул бапларда Құдайдың минезлемеси хәм негизги тийкары хаққындай айтылады. Бизлер Құдайдың қаншелли уллы екенин түсингеимизде, машқалаларымыз хәм тынышсызланыўымыздың барлығын түсиниўимиз аңсат болады.

Адамның негизги тийкары хәм минезлемеси

Ийшая 40:6-7 «Даўыс: «Бақыр», – деди. Мен: «Не деп бақырайын?» – деп сорадым. Даўыс былай деди: «Пүткил адамзат шөпке, Оның пүткил садықлығы – атыздағы гүлге уқсайды. Жаратқан Ийе демин үплегенде, Шөп куўрайды, гүл солыйды. Хақыйқаттан да, халық – бул шөп». Мине, Құдайда хәм Мухаддес Китапта адам хаққында түсиник усындай – өзиниң жеке тәғдирин өзи жарата алмайтуғын уллы хаққында емес, ал атыздағы шөпке уқсайтуғын хаққында – бүгин өсип шығады, ал ертең жоқ. Ийсаның иниси Яқып бул хаққында былай дейди: «Сизлер ертең не болатуғынын билмейсизлер. Өмириңиздиң өзи не? Ол аз ўақыт көринип, кейин жоқ болатуғын пуў» (*Яқып 4:14*). Адамның қандай екенин түсиниў ушын, негизинде усыдан баслаў керек.

Өмирдиң тез өткинши болыўы, бизлердиң ең әхмийетли нәрселерге өмиримизди бағышлаўымыз кереклигин түсиниўимизге жәрдем береди. Забур жыршысы былай дейди:

«Хәмме билер даналардың да өлетуғынын,
Ақмақ хәм биймәни адамлардың жоқ болатуғынын.

Олардың байлығын басқалар ийелер.
Жерлерине өз атларын қойса да,
Қәбирлери мәңги үйи болып,
Әуладтан-әуладқа меканы болар
Абырайлы инсан да мәңги турмас,
Өлип кететуғын хайуанға мегзер
Қорқпа, егер бир адам байып кетсе,
Үйиниң мал-дүньясы артып кетсе.
Ол әлгенде, өзи менен хеш нәрсе алып кете алмас,
Байлығы да оның изинен қәбирге ерип кетпес»
(Заб 48:11-13, 17-18).

Жыршының өмиріндеги шынлық болған нәрселер, хәзирги ўақытта да шынлық болып қалады. «Жерлер өз атларын қойса да». Бул хәққинда мынадай географиялық атамалар гүўалық береді: америка штаты Луизиана, Арқа Каролина, рус қаласы Санкт-Петербург, Екатеринбург, Короев. Бир жүдә бай адам қайырхонлық ислеўши болды, ол көп садақалар тарқатқан, оның аты менен бульварлар, мектептер хәм китапханалар аталған. Өмирдиң тез өтиўи адамларды мүмкиншилиги барынша қандай да бир мәңгилик нәрсеге талпыныўына мәжбүрлеп атыр.

Ийшая 47:8-10 «Хәй, рәхәтти сүйетуғын, Қәўипсизликте жасап, ишинен: „Мине мен, маған тең келетуғыны жоқ, Мен хеш қашан жесир болып отырмайман, Перзент дағын да көрмеймен“, – дейтуғын сен, Енди мынаны тыңла! Булардың екеўи де бир күнде, Тосаттан басыңа түседі: Перзентлериңнен айырыласаң, жесир қаласаң. Сыйқыршылықтың көплигине, Дуўаханлықтың уллы күшине қарамастан, Олар бәри бир басыңа түседі. Сен өз жаўызлығыңа исендиң, „Мени хеш ким көрмейди“, – деп ойладың. Даналығың хәм билимиң сени жолдан адастырды. Ишиңнен: „Мине мен, маған тең келетуғыны жоқ“, – дедиң». Адам мәңгиликке надурьс жол менен қанша урынса, оның хәрекеті Қудайдың мақсетине қарсы турады. Берилген үзиндиде Вавилон хәққинда айтады, бирақ айтылғанлардың барлығын адамзатқа қарата айтыўға да болады.

Ийса Масийхтың келетуғыны хәққиндағы белгили пайғамбаршылықта Ийшая былай жазады: «Бизлердиң хәммемиз қойлардай жолдан адастық, Хәр биримиз өз жолымыздан кеттик. Жаратқан Ийе оған хәммемиздиң қылмысымызды жүкледі» (53:6). Және де, пайғамбар былай жазады: «Хәммемиз хәрам адамдай болдық, Туўры ислеримиз де патасланған кийимге уқсайды. Хәммемиз жапырақ киби солып атырмыз, Гүналарымыз бизди самалдай ушырып әкетип баратыр» (64:6).

Қудайдың хәм адамның негизги тийкарын дурьс түсине отырып, адамлардың басына түсетуғын барлық жаўызлықлар хәм бахьтсызлықлар олардың бийпәрўа ис-хәрекеті хәм гүнакарлығы нәтийжесинде екенин билемиз. Керисиншеси болса, адам өмиринде көретуғын барлық жақсы нәрселер – Қудайдың мийриминиң нәтийжеси. «Исениўши емес адам» бул түсиник пенен тартысады хәм ол пүткиллей буған келисим бермей, барлығын кери аўдарып, адамның барлық жетискенлиги, оның жарылқаўы хәм табыслары – булар өзиниң тапқырлығы хәм ақылының нәтийжеси, деп айтады. Бирақ апат ямаса бахьтсызлық келген ўақытта, ол хәммеси ушын Қудайды айыппап баслайды.

Кимде ким барлық жақсы нәрселер Қудайдан екенин, ал барлық жаўызлықлар – адамзаттың гүнакар тәбиятынан екенин тән алғысы келмесе, демек ол Қудайдың негизги тийкарын хәм адамның тәбиятын түсинбейди. Енди мынаны ескерттип өтиўимиз тийис: өмиримизде Қудайдың мақсети орынланып киятырғанда, келешекти түсинбегенимиз себепли қандай да бир жағдай пайда болса, буны жаўызлық сыпатында көремиз. Мысалы: Голготадағы атанақ ағаш. Егерде сол белгили күни Масийхтың шәкиртлери менен бирге болғанымызда, бизлер сол шәкиртлери сыяқлы, Масийхтың атанақ ағашқа шегелениўи трагедия, қайғылы болғанына екиленбеген болар едик. Анық сондай, егер бизлер Ийсаның тирилген күни азанда сол бос турған қәбирге барып көрген хаяллар менен бирге болғанымызда, онда бизлер де олар сыяқлы, Масийхтың денесин биреў урлап кетипти, деп қайғыға түскен болар едик.

Деген менен, усы ўақыядан еки мың жылдан соң бизлер атанақ ағашты хәм бос

турған қәбирди жеңистиң нышаны деп есаплаймыз. Көбинесе, қандай да бир ұақыя жүз бергенде, мысалы жақын адамымызды жойтқанымызда, бизлердиң көз қарасымыз бойынша, бул трагедияның, яғный қайғының белгиси есапланады. Бирақ Құдайдың көз қарасы менен бул жоқарыдағы әжайып мақсеттиң ис жүзинде әмелге асыуы болыуы мүмкин.

Құдайдың адамларға берген үәдеси

Ийшаяның китабының 40-66 бапларының үлкен бөлеги Құтқарыушының келиуиниң мәнисине ийе, бул баплардағы үәделер Құтқарыушыға ямаса Израил халқына берилген. Ал Мухаддес Руұх былай үәде қылады: «Бирақ Жаратқан Ийениң жобалары мәңги турар, Жүрегіндеги нийетлери әуладтан-әуладқа дауам етер» (Заб 32:11). Усы уллы бапларда Құдайдың хәм адамның негизги тийкарын көргенимиздей, бул жерде өмиримиз ушын берилген базы принцип хәм үәделерди көремиз.

Ийшая 58:10-12 – аятларда Құдайдың бизлерге берген үәделерине қараң:

«Ашлар ушын жаныңды пидә етсең, Қыйналғанларды мүтәж заты менен тәмийинлесең, Онда қараңғылықта нурың сәуле шашып, Тас түнегиң түски ұақытта болады. Жаратқан Ийе сени бәрқулла жетеклейди, Қурғақ жерде де керегиң менен тәмийинлейди. Сүйегиңе қууат береді. Сен суұғарылған бағ киби, Сууы қурымайтуғын булақ киби боласаң. Ески қарабақаналарың қайта тикленеди, Көп урпақлардан қалған, Қарабақаналардың тийкарын қайта тиклейсең. Сен: „Қыйраған дийуалларды оңлайтуғын, Жасау ушын көшелерди қайта тиклейтуғын“, – деп аталасаң».

Сизлердиң нурыңыз қараңғылықта жарқырайды, Жаратқан Ийе сизлерди жетелейди. Әмириңизде қурғақшылық ұақытта да Жаратқан Ийе жаныңызды азықландырады. Сизге көп әуладтың басламасын белгилеп бериу хұрмети бериледи, бирақ булардың барлығы «егер» деген сөз бенен болады. *Егер* сиз аш болып атырғанларға хәм азап шегип атырғанларға жаныңызды берсеңиз. Егер сиз әмириңизди усындай мақсетке бағышласаңыз, Құдай Өз гезегінде сизге өзиңиз күткеннен де жоқары абадан өмирди береді.

Құдайдың адамларға берген үәдеси усындай. Ол бизлерди сүйеди хәм Ийса Масийхтың атанақ ағаштағы өлими арқалы қутқарады, ал кейин бизлерди жарылқайды хәм Масийх Ийсаға уқсап барыуымыз ушын хәм басқа адамлардың өмирин өзгертиуимиз ушын абадан турмыс береді. Булардың барлығы өз гезегінде, исениушиниң өмиринде «мақсет»ти қурайды. Бул шәкирт таярлаудың негизги мәниси.

Ийшая пайғамбардың китабының 40-66 бапларын оқып, үйренип шығыуыңызды мәсләхәт беремен. Усы уллы бапларды үш мәртебе оқып шығың, оқып атырып, азғана тоқтап өтсеңиз болады. Биринши оқып шыққаныңызда Құдайдың негизги тийкары хәм минези хаққында не билгениңизди жазып шығың. Екинши мәрте оқығаныңызда адамның негизги тийкарын хәм минезлемеси хаққында билгениңиздиң барлығын жазың. Үшинши мәрте оқығаныңыздан кейин Құдайдың адамларға берген үәделери хаққында барлығын жазың. Усы үшінши мәрте оқығаныңызда сизди таң қалдырады. Құдайдың қандай уллы хәм бизлердиң қаншелли гүнакар екенимизди түсингениңизде, Оның бизлерге қаншелли мийримли екенин көресиз.

5-бап

Хош Хабар ұазы хәм шәкирт таярлау

Егер адамда Ийса менен дурыс қарым-қатнас болса хәм Масийх нени қәлесе, ол да соны пүткил жүреги менен қәлесе, ол Масийхтың шәкирти болады. Шәкиртлер менен жумыс алып барыу Хош Хабарды ұаз етиуден басланады. Бир адам, масийхыйдың өмириниң мақсети – аспанды толтырып, дозақты босатыу, деп айтқан еди.

Ийемиз Масийхтан басқа бизлерге Хош Хабар ұазының тонын, ҳаўазын бере қалмайды. Юхан жазған Хош Хабардың төртинши бабында Масийхтың Хош Хабар ұазына қалай жантасқанлығы ҳаққында таң қаларлық үлги көрсетеди.

Бар мүмкиншиликлерди қолланыу

4-аят: «Баратырып, Самария арқалы өтиуи керек еди»

Масийхтың дәуириндеги Палестинаның картасына дыққат етип қарасақ, Ерусалимнен Галилаға қарай ең тууры хәм әпиұайы жол Самария арқалы еди. Бирақ көп адамлар басқа жол менен жүретуғын еди. Самариядан өтиудиң орнына, олар Ерусалим төбешигинен төмен Иорданның жағасына түсип, сол жаға бойлап бурылма жол менен жүретуғын еди.

Буның себеби ассирия сүргини ұақтында басланған еди, сол ұақытта Израилдың арқа урыулары қолға алынып, сүргин етилген еди. Сол жерде қалғанлары менен болса, басқа халықлар келип, олар менен қыз алысып, қыз беристи. Нәтийжеде Самарияда аралас халықтың шығысы пайда болды. Еврейлер оларды жек көретуғын еди. «Хасыл тухымлы» еврейлер Самария тұрғынларынан байланыс қылыудан қашыу ушын, басқа жоллар менен жүретуғын еди.

Ал мына жерде Ийса Масийх Самария арқалы жүриуи керек болғаны ҳаққында оқыймыз. Не ушын? Не ушын Ол сол шетленген халық жасап атырған аймақ арқалы өтиу керек деп есаплады? Буның себеби Ол Хош Хабардың хәммеге тийисли екенин көрсетиу болды, деп ойлайман. Ийса Масийх Хош Хабарды қандай да бир таңланған халық ушын алып келмеди, ал бул хабар ер хәм ҳаялларға, ҳәр түрли миллетке, расаға хәм тиллерге алдын ала белгиленген.

Бул барлық мақсет қойған шәкиртлер ушын әмийетли сабақты ашып береди. Олардың мақсети – жойтылғанларды Қудайға алып келиу болыуы тийис. Буның ушын олар Ийемиз Қутқарыушымыздың үлгиси бойынша жүриуи керек хәм «салықшылар менен гүнакарлардың» досты болыуы зәрүр. Хош Хабар масийхыйларының жүдә көпшилиги «дүньядан бөлеклениу» дегенди «дүньядағы адамлардан бөлеклениу» деп талқылайды. Хош Хабар ұазы ең биринши бизлердиң исениуши емеслер менен досласыуымыздан басланады. Шәкирт Мухаддес Жазыуға садық қалыуы шәрт хәм Мухаддес Китапқа исенбейтуғынлар сыяқлы ис қылмауы шәрт.

9-аят: «Самариялы ҳаял: – Сен яхудийсең, ал мен самариялы ҳаялман. Қалай меннен суу сорап турсаң? – деди. Өйткени яхудийлер самариялылар менен қарым-қатнас жасамайды».

Масийхтың сол ҳаял менен сөйлесиуи: «Мен дүньядағы барлық адамлар менен сөйлесемен», дегенди аңлататуғын еди.

Ийса Масийх Яқыптың қудығына шаршаған ҳалда келеди хәм Ол суу ишиуди қәлейди (6-7 аятларға қараң), Оның сорап атырғаны әпиұайы, түсиниу аңсат. Ол дем алып, хәлленип алыуы керек еди. Бирақ Өзине дем бериудиң орнына, Ол усы мүмкиншиликти гүәлық бериу ушын қолланады.

Маған Юхан 4-баптағы усы ҳақыйқатлық ең биринши ашылғанда, бул мени таң қалдырды. Мен өз мүтәжлигимди көбинесе басқаларға Қудай ҳаққында гүәлық бермеу ушын кеширим сыпатында қолланаман. Мысалы, бир конференция еле есимде. Сол хәптениң даўамында мен төрт ямаса бес мәрте сөйлеуге шықтым, және де, бир неше онлаған адам менен сәўбет өткердим. Сонда мен шаршадым хәм хеш ким менен улыуа сөйлесиуди қәлемедим. Үйге қайтып баратырып, мен самолетқа биринши шығып алыуға урынып, айнаның қасынан орын алыуға урындым хәм кейин қасымдағы орынлыққа хеш ким отырмауы ушын сумкамды қойып таслауға асықтым. Басқаға гүәлық бериу қәлеуим болмағаны ушын, мен өз мүтәжлигимди өзимди ақлауыма қурал қылдым.

Ийса Масийх дем алыу ушын отырғанда, Ол қудықтан суу алыу ушын келген ҳаялды

көрді. Бул хаялды гүялық бериу үшін «қолайлы мүмкіншілік» деп есаплай айтарлықтай мүмкін емес еді – ол самариялы, ал Ийса еврей еді. Еврейлер самариялылар менен қарым-қатнас қылмайтуғын еді. Ол хаял адам еді, Ийса ер адам. Еркеклер хаяллар менен хеш нәрсени талқылап сөйлеспейтуғын еді. Ол әдепсиз қылығы бар хаял еді, Ийса хақ адам еді. Хақ адамлар гүнакарлар менен сәубетлеспейді. Хаял шетленген халықтан еді, Ийса уллы Устаз еді. Хаял өз абырайынан айырылған еді, Ийса оның менен сөйлесип, Өзиниң абырайынан аңсат ғана айырылыуы мүмкін еді.

Бир күни мен жергиликли авиакомпания самолеты менен уштым. Мен әлле қашан өз орныма отырған едим, кейин толықтан келген алпыслар шамасында бир хаял самолетқа кирип келди де, қасыма келип отырды. Ол ишке киргенде, оның дослықты сүйиуши хәм өмирде қууанышлы екени мени таң қалдырды, ол күлип, басқалар менен хәзиллесип те қояр еді.

Хаял өз орнына отырғанда, мен мына сөзлер менен сөйлесип басладым: «Оҳо, сиз сондай өмирде қууанышлы жас хаял екенсиз». Ол мениң қолыма қолын созып: «Жас жигит, сиз мениң қаншелли бахытсыз екенлигимди көз алдыңызға келтире алмайсыз. Маған хеш нәрсе керек емес, бирақ күйеуим қайтыс болды, хақыйқый досларым жоқ хәм өмирдиң мен үшін мазмуны жоқ», - деди.

Ол өзин сондай тутқанлықтан, мен бул хаялдың Хош Хабар ұазы үшін биринши кондитаты екенин байқамаған болар едим. Ол қасыма отырып, өз өмир баяны хаққында айтып баслады хәм Қутқарыушымыз усынысына мүтәж екенин айтып берди. Жағдай Масийх хаққында жақсы мүмкіншілік еместей болып көринди, негизинде гүялық бериуге әжайып мүмкіншілік еді.

Хош Хабар ұазын айтыу принципери, яғный усыллары

Ийемиздиң хызметинен Хош Хабарды ұаз етиудиң көп принциптерин алыуға болады. Келиңлер Юхан 4-баптағы сегиз принципке дыққат аударайық. Мүмкін, бул материал сизди ой жууыртыуға шақырар, сизге Мухаддес Китапты оқып үйрениуиңизге хәм одан көп нәрселерди алыуыңызға жәрдем берер.

1 Кимгедур жәрдем сорап, мүмкіншілік жаратың

«Сол ұақытта самариялы бир хаял суу алыуға келди. Ийса оған: – Маған ишиуге суу бер, – деди» (7-аят).

Инсанның тәбияты мынадай, биреу бизлер үшін бир нәрседе мәжбүр болса, бул бизлерге унайды. Өйткени усы арқалы бизлер кимгедур кереклигимизди хәм биреулер үшін әхмийетли екенлигимизди сеземиз. Ийса Масийх бир уртлам суу сорап, Ол хаялға әхмийетли хәм керекли екенлигин сезиуине жәрдем берди. Ол өзиниң мүтәжлигин көрсете отырып, жағымлы атмосфера жаратты хәм хаял еркин түрди өз мүтәжликтерин айтып берди.

Бир студент жигит университетте биология сабағында курслас сулыу қыз бенен танысып қалды. Оның көплеген жоралары сол қызды ушырасуға мирәт етиуге хәрекет еткен еді, бирақ хеш қайсысы табысқа ерисе алмады. Ол инновацион яғный таза көз қарас бойынша урынып көриуди шешти. Оның курткасында бир сәдеби жоқ еді хәм ол сол қыздан сәдепти қадап бериуин өтиниш қылды. Қыз келесим берди, ал ол миннетдаршылық сыпатында оны ушырасуға мирәт етип турып алды.

Биреу менен досласып, бизлер сол адамның өзин итибарға ылайықлы екенин сезиуи үшін, көп нәрсе қыла аламыз. Лыжада ушып, ямаса волейбол ойнап, сиз биреуге: «Сизиң бул ойын бойынша ағла екенсиз! Мен де жақсы ойнай алыуым үшін маған бир еки мәсләхәт бере алмайсыз ба?» деп айта аласыз. Үй бийкеси усы усылды өз қоңсысына қолланыуына болады, мысалы, оннан қандай да бир рецепт ямаса стакан ун ямаса басқа қандай да бир нәрсе сорап, қарым-қатнас қылса болады.

2 Хәр бир адамға айрықша жантасыу усылын табың

«Ийса хаялға: – Егер сен Қудайдың сыйын хәм «Маған ишиуге суу бер», – деп айтып турғанның ким екенин билгениңде, сениң өзиң Оннан сорар едиң, Ол саған тири суу

берер еди, – деп жууап берди» (10-аят).

Ийса Масийх айтарлықтай хеш ким қарсы турмайтуғын еки нәрсени қылды: Ол хаялға сый усынды хәм хаялда қызығыушылық оятты.

Тойдан кейин хаялыма тууылған күни ушын хрустальный ваза сатып алдым. Үйге қайтқанымда, вазаны сауға қылыу ұақты келгенше, машинамың багажына қалдырдым. Сол түни төсекте жатқанымызда, мен оған ол ушын сауға таңлағанымды айтып бердим. Бул оның соншелли қызығыушылығын оятты, хәттеки ол уйықлай алмады. Мен машинама барып, вазаны алып келиуиме туура келди.

Ийе Ийса Масийх хәр бир адамға жүдә шеберлик пенен хәр бир адамға жақсы жантаса алды. Мысалы, Юхан жазған Хош Хабар 3 – баптағы Никодим. Никодимнің диний адам екенин билип, Ийса оған теологиялық, яғный руухый мәселе бойынша сөз ашып: «Сен жоқарыдан, қайтадан тууылың керек», деди.

Бир күни атақлы ұазшы поездта кетип баратыр еди, оның қасындағы адам шарап ыдысын алып, оған бир уртлам виски ишиуди усынды. Ол усыныстан бас тартты. Бир неше минуттан соң бул адам оған және ишиуди усынды, ұазшы және бас тартты. Үшинши мәрте сол адам ұазшыға былай деди: «Билемен, сиз мени жаман адам, ишимлик ишеди, деп ойлайсаң, солай емес пе?»

Ұазшы: «Яқ, мен сизди маған ишиуди усынып атырған сондай әжайып адам екенсиз, деп ойладым». Усылай оны бахалауы ұазшының поездтағы сапары дауамында оны Масийхқа алып келиу ушын жетерли еди.

3 Жууап бериуди қәлеген сорауларды таңлап ал, ал қалған сорауларға итибар берме

Самариялы хаял Масийхқа: «Өйткени яхудийлер самариялылар менен қарым-қатнас жасамайды», деди (9-аят). Масийх оның бул тартыслы мәселеси бойынша сөз ашпауды шешти. Самариялы хаял және тартыслы мәселени көтерди, бул рет Құдайға сыйынатуғын орын хаққында еди (20-аятқа қараң). Бул рет хаял жүдә әхмийетли мәселени қозғады хәм Масийх оған жууап берди.

Ұаз етер екенсиз, қандай мәселелер әхмийетли екенин анықлап алың хәм оларға жууап берип өтиң. Әдетте, бул мәселелер Құдайды таныу менен байланыслы болады. Ийса Масийх сол хаялға тийисли нәрселер хаққында сөз ашты, ал жансыз нәрселер хаққындағы тартысты алдыға шығармады.

Масийх хаққында адамлар менен сөйлескенде, сиз хәр түрли сораулар менен дусласасыз. «Егер Мухаддес Китапта өз әжапа-қарындасыңа үйлениуге болмаса, онда Каин кимге үленди?» «Қутқарылыу хаққында улыума еситпегенлерди Құдай не қылады?».

Көпшилик жағдайда адамлар ушын қайсы мәселе әхмийетли екенин түсиниу қыйын, бул ол ушын өмирлик мәниге ийе машқала ма, ямаса ол шын машқала хаққында сөзден қашып атыр ма? Анық түсиниу ушын оған мынадай сорау бериуге болады: «Егерде сиз сорауыңыздың жууабын билсеңиз, Ийса Масийхқа болған көз қарасыңызға тәсирин тийгизе ме?» Егер ол «яқ», деп жууап берсе, сиз Құдайды жеке билиуге тийисли мәселе негизинде әхмийетли екенин айтыуыңызға болады. Деген менен, егер ол «ауа», деп жууап берсе, оған толық жууап бериуге хәрекет етиң. Егер сиз қандай да бир сораудың жууабын билмесеңиз, оған шыныңызды айтың хәм жууапты табыуға тырысың.

4 Адам ушын «ауыр, әхмийетли темалар» ды қозғауға хәрекет етиң, солай етип, ол жүрегин ашып, өз мүтәжликлери хаққында айтсын

Самариялы хаял Масийх пенен Яқып қудығынан сууды Өзиңиз ала аласыз ба, деп Оның менен тартысып баслады. Ийса Масийх оған: «Барып, күйеуиңди бул жерге шақырып кел», – деди (16-аят). Хаял күйеуи жоқ екенлигин айтып, жууап берди хәм Масийх кейинги сөзлери менен оны сөзге тартты: «Күйеуим жоқ деп, сен дурыс айттың. Сениң бес күйеуиң болды. Хәзир бирге жасап атырған адамың да күйеуиң емес. Буны сен дурыс айттың» (17-18-аятлар).

Хош Хабар – бул Құдайдың адамды өзгерте алатуғыны хаққындағы хабар. Ал Хош

Хабардың негизги мәнісі хәр бир адамның мүтәжлиги қанаатландырады, дегеннен ибарат. Соның ушын, Соның ушын, Хош Хабар ұазының мақсетиниң бири – адамға өз мүтәжликлери хаққында жүрегін ашып айтыуына жәрдем бериу.

Келиңлер, сиз көшеде кетип баратырсыз хәм қаяқтан болмасын, бир таныс емес адам пайда болып сизиң қолыңыздан услап: «Сиз кесел көринесиз, мениң жұмыс орныма жүриң, мен саған операция қылайын, кейин сиз өзиңизди жақсы сезип баслайсыз», деп айтты дейик. Сиз бұған қандай жууап қайтарасыз? Мысалы, мен ондай адамнан дәхәл қашыуға хәрекет еткен болар едим.

Бизлер Хош Хабарды ұаз еткенимизде, усындай ис-хәрекетимиз себепли бизлерди айыплауларынан абайлы болыуымыз тийис. Танымайтуғын бир адамға барып: «Сиз қутқарылуыды қәлейсиз бе?» - деп айтсақ, мениңше, бул ең жақсы усыл емес. Буның орнына сол адам менен досласуу ушын уақыт ажыратың. Ийса Масийх хаққында айтыудан алдын, сол адамның машқаласын түсиниуиңизге жәрдем беретуғын қандай да бир сорау бериң. Ол неге мүтәж екенін хәм оның пикирлери қандай екенін билип алың.

Бир неше ай алдын мен университеттен үйине қайып баратырған бир жас студент пенен сөйлесип қалдым. Сөйлесиуимиз дауамында ол өзиниң социологияны үйренип атырғанын айтып өтті. Ол қыз социаллық жұмысшы болыуыды жүдә қәлейди екен. Мен оннан не ушын усы қәсипти таңлағанын сорадым, хәм ол адамларға жәрдем бергиси келетуғынын айтты. Сонда мен оннан адамлардың ең баслы мүтәжликлери неден ибарат екенін сорадым. Усы сөйлесиуимизден әхмийетли рууҳый мәселелер хаққында сөйлесиуимиз басланды хәм усы уақытта мен оған Хош Хабар айта алдым.

5 Хәттеки ауйр батса да, хақыйқатты сөйле

«Сизлер билмейтуғыныызға сыйынасызлар, ал бизлер билетуғынымызға сыйынамыз. Себеби қутқарылуы яхудийлерден» (22-аят). Самариялыларға «қутқарылуы Яхудадан келип шығады» деген сөзди улыуа жақтырмайтуғын еди. Әуелден-ақ хаялдың жууабы мынадай болыуы мүмкин: «Мине, және бир хәммесин билемен, деп ойлайтуғын шыдап болмайтуғын еврей». Бирақ Ийса оған Өзиниң Мессия, яғный Қутқарушы екенін айтқанда, Масийхтың ашық тууры сөйлеуи хаялға исеним алып келди хәм хаял Оған исенди. Егер шынлық деп билгенимизди айтыудан бас тартсақ, онда бизди тыңлаушыларда бизлердиң исенимимизге оларда гүман тууылады.

Мухаддес Китап бойынша жасап атырған масийхий, уақыттың өтиуи менен базада Қудай қалай ис қылып атырғанын шатастырып алады. Көбинесе берилетуғын мына: «Ески Келисимде не ушын Қудай пүткил халықты қырып жиберди?», деген сорауға, көбинесе бизлер өзимиз хаққында: «*Мине, Жаратқан Ийе, Сен және қайта өзтертиуе дус келдиң! Көрейик, Сени буннан шығарып алар ма екенмен?*», деп өзимизше айтамыз.

Масийх хаққында гүуалық бере отырып, сиз көзиңизге тик қарап, «Егер Ийса Масийхқа исенбесе, онда адамлар негизинде дозаққа түсе ме?» деген сорау беретуғын адамлар менен дус келесиз. Бундай жағдайда сиз не ислейсиз? Оларға өзиңиз билген хақыйқатты айтып бересиз бе? Ямаса сөзиңизден тайып, теманы басқа жаққа бурып кетесиз бе?

Рууҳый мәселе хаққында сөлесе отырып, бизлер бийәдеп ямаса мазаны алыушы болыуымыз керек, дегени емес. Бизлер мийирбан, сабырлы хәм кишипейил болып, ийгиликли жағымыздан айрықша болыуымыз керек (2Тим 2:24-25). Бирақ усының менен бирге бизлерде адамларға шынлықты айтыу қәлеуи болыуы шәрт.

6 Адам менен иләжи барынша көбирек келисим бериң

Бул принцип бесинши принципти «тең салмақта услайды». Еврейлер хәм самариялылар әпиуайы болған мәселе үстинде келисе алайтуғын еди, мысалы, Қудайға қайсы жерде сыйынуы керек деген мәселе (20-24-аятлар). Мүмкиншилиги барынша Ийса Масийх хаялға келисим берип, былай деди: «Қандай да тәрптен сен хақсаң. Мына тауда сыйынуы керек пе, ямаса Ерусалимде ме, мәселе бунда емес. Қудай – Ол Рууҳ. Оған рууҳ хәм хақыйқатты сыйынуы керек».

Мениң бир танысым бир күни өзиниң достына гүуалық берип баслады, ал ол: «Мен

– католикпен, ал сен – протестантсаң», деп қарсылық билдирді. Буннан кейін ол арман қарай не нәрсе хақында айтыуды билмеді.

Достым: «Қызық, ал менде католик досларым менен протестант досларымның көпшилигине қарағанда көбірек жақынлығым бар», деди. Бул «көпирди қурыу» хәм сөйлесіуді дауам етиу исенимге алып келиу ушын жетерли болады.

7 Сөйлесіу ұақтында тема басқа жаққа бурылып кетиуге жол қойма

Бул принципти Ийса хаялға хәзир жасап атырған еркек оның күйеуі емес екененлигин айтқанда, хаялдың берген жууабын алып, сүүретлеу болады. Хаял дәрхәл теманы өзгертиуге хәрекет етип, Құдайға қай жерде сыйыныу кереклиги хақындағы теологиялық тартысқа өткен еди. Хаял мораллық мәселе хақындағы сөзлерден қашып, теологияға байланыссыз сорау берди.

Ийса Масийх хақында сөйлесіу ұақтында көбинесе усындай жийи жүз береді, әлбетте, егер жеке мәселе туурысында айтылғанда. Сол мәселелерди талқылаудың орнына адамлар: «Масийх хақында еситпеген масийхий емес еллердеги адамларға не болады?», деп сорауы мүмкін.

Бундай жағдайда бизлер «сол еситпеген адамлар менен не болады» деген мәселе емес, ал «Ийса Масийх хақында билген сиз енді не қыласыз», мине, мәселе усында, деп сүйиспеншилик пенен түсиндириуимиз керек. Бирақ, егер адам сол сорауға жууапты билмегени ушын масийхий бола алмаса, онда бизлер оның усы сорауға жууап таба алыуы ушын барлық мүмкиншиликлерди қылыуымыз шәрт. (3-принципке қарайық).

8 Басқалардың өмиринде Мухаддес Рууһ қалай испеп атырғанына дыққатлы болың

Ийса Масийх самариялы хаялға басым өткермеді, Ол хаял менен сөйлести хәм оған айтқан сөзлеринің үстинде ой жууыртыуына жол қойды. Олардың сөйлесіуінде, Ийса емес, ал хаялдың өзи қутқарылыу хақында айтқаны көринип турыпты. Нәтийжеде, хаял қутқарылыуға ийе болыуды қәледі, Масийх оны мәжбүрлемеді.

Елшилер испери 2:36-38-аятларда усындай сүүретленген мысалды табыуға болады. Петр уллы Елиуинши күни өз ұазын сол ұақытта тамамлаған еди. Ол хеш кимди хеш жерге шақырмады, тыңлаушылары не қылыуы кереклигин де айтпады. Ол тек ғана ақырында Ийса – Масийх екенлиги хақындағы хақыйқатлықты айтты. Бирақ оның сөзлери оларға түртки салды хәм Мухаддес Рууһ олардың жүреклеринде испегенликтен, олар қутқарылыуға ийе болыуды қәледі. Петр оларды мәжбүрлемеді, олардың өзлери инициатива көтерип, «Бизлер не қылайық, тууысқанлар?» деп сорады.

Петрдің жууабы: «Тәубе қылыңлар, хәр бириңиз Ийса Масийхтың аты менен сууға шомылдырыңлар», деди.

Масийх хақында адамлар менен сөйлескенде, адамлардың Ийса кимлиги хақындағы түсиниги қалай өзгерип атырғанын көп байқауға болады. Бул самариялы хаялдың Масийхқа берген жууабынан көринеді. Алдын хаял Оны яхудий деп атайды (9-аят), кейін Оған «Мырза» деп айтады (11-аят), кейін Оны пайғамбар деп атайды (19 аят), ақырында болса Оны Масийх деп тән алады (29-аят).

Жумыс исплеуге үлкен қәлеу

Ийса Құдайдың еркин орынлау Оны толтырып турғанын айтқан еди. Негизинде усы Оның тынышын алған еди, бул Ол ушын ең биринши дәрежелі тапсырма болды. Ол Өз шәкиртлерине: «Бирақ Ийса оларға былай деди: – Мениң ауқатым – Мени Жибергеннің еркин орынлау хәм Оның исин тамамлау. Сизлер: «Жыйын-теримге еле төрт ай бар», – деп айтпайсызлар ма? Бирақ, сизлерге айтатуғыным: көзлериңизди ашып, егинзарға қараңлар. Олар писип жетилесип, жыйын-теримге таяр тур», - деди (Юхан 4:34-35). Ийса Масийх бул жерде Өз сыйын қолланып атырғанын, ямаса Оған адамлар менен мәңгиликте не күтип турғанын сөйлесіу жүдә унайтуғынын айтып атырған жоқ. Ол тек ғана Құдайдың еркин орынлап атырғанын айтады.

Көплеген исениушилер Хош Хабарды ұаз етпейди, себеби бул тәрептен хәлсизбиз

өйткени бизлерде сый жоқ ямаса буны ислеу жүдә унамайды, дейди. Өлбеттер, мениң оларға жаным ашыйды. Хош Хабар айтыу душпан менен жүзлесийди аңлатады, Мухаддес Китапта буны «руұхый урыс» деп атайды. Хош Хабар тарқатыу – адамлардың жаны ушын қараңғылық күш пенен гүрес алып барыуды аңлатады, туұрысын айтқанда, көплерге гүрес алып барыу унамайды.

Мениң бир теңиз жаяу әскериниң офицери болған бир достым бир күни адамларды басқарыуды унататуғынын айтып, тән алды. Оған әскерлер менен таярлыққа барыу хәм қатарға турыу таярлығын өткерий, және де, парадта жүрийу руұхы унайтуғын еди. Бирақ ол әскерий хұжим зонасына түскенде, урыста қатнасып баслаған хәм әскерлери урыста қалай өлип атырғанын көрип, урысты жақтырмайтуғынын түсинген.

Физикалық урыста қатнасыу, бул руұхый урысқа да байланысly. Егер сиз басқалар менен руұхый сауашқа шығыуды унатпасаңыз, сиз бир өзиңиз усындайман деп ойламаң. Көплерге бул унамайды. Мәселе Хош Хабар ұаз етиу сизиң сыйыңыз ба ямаса сизиң күшли тәрепиңиз бе, бунда емес. Бул жердеги жалғыз әхмийетли мәселе – Хош Хабар ұазы Қудайдың ерки есапланама. Мухаддес Жазыудан бизлер ушын Қудайдың ерки, бул бизлердиң Хош Хабарды ұаз етиуимиз зәрүр екенлигинен ибарат. Шәкирттиң хызмети басқаларға Хош Хабар айтыудан басланады.

Келешектеги шәкиртти қалай таңлау керек

Бүгінгі күни адамлар ушын салдамлы түрде гүрес кетип атыр. Жәмийеттиң раўажланыўы ҳаққында ғамхорлық қылатуғын көп шөлкемлер өзиниң қатарына адамларды тартып атыр. Бул «Қызыл атанақ», «Биргеликте жол» қайырхормлық фонды, жергиликли профсоюзлар, ҳаял-қызлар клублары ҳәм мың-мыңлаған программа менен шөлкемлер. Барлығының жоқарыға умтылыўында бизлер елде көбирек қудайсыз жәмийетке дус келип атырмыз, онда көбирек ең әҳмийетлиси материаллық кун болып баратыр. Булардан театрлар, клублар, ат шабыслары, телевидениелер, футбол ҳәм басқа да спорт түрлери.

Хәзирги ўақытлары, егер жас жигит өз мәртебесинен жоқарылаўды қәлесек, ол компанияға өзиниң толық бағышлаганын дәлиллеклеуи тийис. Күнине сегиз саат, хәптесине бес күн ҳәм жұмысты толық ислеў жеткиликли емес. Жетекшиликке умтылыўшы корпорациялар өзлериниң ислеу шығарып атырған нәрселери менен жаслардың азықланыўын, уйықлаўын ҳәм дем алыўын қәлейди.

Усы жарыс аренасына Ийса Масийх шықты. Ол: «Ким де ким Маған ергиси келсе, өзинен кешсин ҳәм хәр күни өз атанақ ағашын арқалап, Мениң изиме ерсин», - деди (Лука 9:23). Хәммекте ўақыттағыдай, хәзир де Ийса тек ғана «екшембилик» жыйналысқа баратуғын масийхийларды емес, ал шәкиртлерди излеп атыр. Оның изине ериўшилер бул дүньяға өз өмирлерине екилениў көз қарасын береді. Бундай адамларда тек ғана бир Жаратқан Ийе – Ийса Масийх болады. Ол, тек ғана Ол өмир береді. Ол ақшаны, ўақытты, ҳәм басқа да нәрселерди не нәрсе жұмсаў кереклигин белгилеп береді.

Бизлер – Масийх Ийсаның елшилеримиз ҳәм ўазыйпамыз – Ийсаның шәкирти болатуғын адамларды табыў. Бул процессте ең баслы, бирақ көп умытылатуғын принциплер бар, егер бизлер Қудай қоллана алатуғын адамларды табыўды қәлесек, сол принциплер бойынша ис қылыўымыз тийис. Алдын Қудай қолланыўы ушын адамның ийе болыўы керек болған минези ҳәм сапасы ҳаққында талқылап өткен едик. Ал хәзир Қудайдың хызмети ушын адамларды излеп атырған хызметши не қылыўы кереклиги ҳаққында талқылаўды қәлеймиз. Және еслетип кетиўиме рухсат берсеңиз, бул тереңнен алыслап кететуғын мәсләхәт дизими емес. Бул ҳаққында бизлер жақсы түсиникке ийе болыўымыз ушын ғана алдын ала берилген.

1 Шөлкем ушын емес, ал пикирдиң үстинде ислеўи ушын адамларды таңлау

Шөлкемлер қандай әжайып болыўына қарамастан, ол хеш қашан Қудайдың қәдир қымбаты системасында ең жоқарғы орынды ийелей алмайды. Қудай аян ҳәм мақсетледи береді ҳәм шөлкемлер усы мақсетлер бойынша хызмет етиўи шәрт, бирақ өзлери аян ямаса мақсет бола алмайды. Шөлкемлер дегенимде, мен хәр бир жұмыс шөлкемлерин, жәмәәт болсын (баптист, методист, пресвитериан) ямаса масийхийлық шөлкемлер («Навогатор», «Кэмпус Крусейд фор Крайст» ҳтб), ямаса жәмәәттеги қандай да бир топар – ерлер, ҳаял-қызлар, жаслар топары.

Бул жерде шөлкемди ашыў, кейин ол ушын жұмысшыларды излеў – басшыны, жәрдемшисин ҳәм секретарын табыўды биринши бизлер шешпеймиз. Керисинше, бизлер Қудайдың ерки болған хызметлерде қатнасамыз, усының арқасында көбейемиз ҳәм бизлер жұмысты шөлкемлестирип, буны жақсы орынлаўымыз керек болады.

Шәкирт абайлы болыўы керек, ол шөлкемниң жұмысы табыслы болыўы ушын, басқаларға белсенди болыў ҳаққындағы үтит-нәсиятларды оқыўы шәрт емес. Бундай қақпанға түсиў жүдә аңсат. Көбинесе, егер екшемби балалар мектебинде балалар азайып қалса, бизлер сол шөлкемде жаңа балалардың келиўи ушын хызмет шөлкемлестиремиз.

Бул сыртқы шаралар адамларды Құдайға хызмет етиуіне шақырыуға бағытланған, бірақ көпшилик жағдайда статистиканы жақсылау үшін (адам санын көбейту үшін) қандайда рекорд қойыу үшін исленеди, ал адамларды Құдайға алып келиу үшін емес. Егер бизлер адамлардың рухый мүтәжликлерин қанаатландыруға күш салсақ, онда адамлардың келиуі өз-өзинен жақсыланады.

Ийса Масийх: «Мен жерден жоқарыға көтерилгенимде, хәмме адамларды Өзиме тартаман», – деди (Юхан 12:32). Кейинги аятларда Юхан Масийхтың қандай өлим менен өлетуғынын көрсетиу үшін айтылған деп түсіндиреди. Деген менен, бул аятларда бизлерге тийкарғы шынлықты береді, бул шынлық мынадан ибарат: егер хызметимизде Ийса Масийхты жоқары көтерсек, бул басқа адамларды өзине тартады хәм олар Ийсаға келип баслайды.

Бир күни мынадай бир жәмәәтке барып қалдым: бул жәмәәттің шопаны менен ақсақаллары хәр жылы басқа жәмәәтлердің үәкиллеринен жәмәәттинің бар болыу хуқықына ийе болыуына төмендеги еки критерия тийкарын дәлиллеуді сораитуғын еді: олардың мақсетлеринің нызамлылығы хәм үазыйпасы менен жетискенлигинің дәрежеси.

Егер қандай да топар бул еки критерияға жууап бере алмаса, ақсақаллар оларды хызметинен босатып жиберди. Қандай әжайып пикир! Егер бизлер барлық жәмәәтлерде тынбастан усы ис тәжирийбесин қабыл етсек, бизлерде сөзсиз елде тири хәм дурыс сәубет болар еді.

Басқа жәмәәтлерде хаяллар өз жәмәәти қаржы ажыратқан елшилери үшін дууа етиуді шешим қабыл еткен. Усы мақсет пенен олар хәптесине бир мәрте жыйналатуғын еді. Биринши хәптеде олар Смирновлар шаңарағында жыйналды. Үй бийкеси олар үшін печенье, чай хәм кофе таярлады. Кейинги хәптеде олар Грачевлар үйінде жыйналды, үй бийкеси Сморновлардан қалыспайын деп, ол да жақсылап дастурхан жайды. Үақыттың өтиуі менен дастурхан жайыу елде күшейип барды. Олар дастурхан этирапында көп үақытларын сөйлесип отыруға сарплап, азғантай дууа ететуғын болып баслады. Ең баста хаяллардың жыйналыу мақсети негизінде ийгиликли еді, бірақ олардың жыйналғандағы мақсети қандай да тәризде екінши дәрежеге айланып қалды.

Мен хәр түрли жатақханаларға хәм әскерлердің болатуғын жерлерине барып, жас жигитлерге Ийса Масийх хаққында айтатуғын едим. Сонда хәмме үақытта Ийса хаққында айтып бермекшимен, дегенимде, маған: «Ал сиз қайсы деноминациядансыз?» - деген сорау беретуғын еді. Бизлер исениуши емес адамлардың «мийин соншелли шайып» жибергенбиз бе, олардың ойында: «Бизлер оларды Ийса Масийхқа емес, ал өзлеримиздің жәмәәтимизге алып барыуға бел байлап атырмыз»? Қақпанға түсиу хәм адамлардан Құдайдың еркине емес, ал өзлеринің жақсы көрген программаларға садық болыуын өтинип баслау жүдә аңсат. Шәкирт етпекши болған адамларымыз бир-биринен өзгеше екенін әлле қашан түсингенмен.

2 Егер кимдур Масийхқа бағышланып хызмет етсе, анық сондай етип, сизге ямаса Құдайға жақсылық қылғанына тәсирленип жүрмең

Елши Юхан Ийемиз Ийсаның хызмети үақтында болған бир үақыяны айтып береді. Халық Ийсаға таж кийдирип өз патшасы қылмақшы еді, бірақ Масийх олардың нийети дурыс емес екенін сезип, оларға еки жүзмелешилик қылмай шынлықты айтып берди. Юхан: «Сол үақыттан баслап, Ийсаның шәкиртлеринің көбиси кетип қалып, енди Оның менен жүрмейтуғын болды. Сонда Ийса он еки шәкиртинен: – Сизлер де кетпекшимисиз? – деп сорады» (Юхан 6:66-67).

Ийе Ийса Масийх өзінде өкиниш болды деп ойламайман. Ол Өзине шәкирт

болатуғын адамлардың қандай күн төлеуі кереклигин және бир мәрте еслетип өтті.

Егер усы әхмийетли болған принциптен бас тартсақ, онда бағышланбаған адамларды пайда етиуимиз мүмкин деген қәуип бар. Нызамлар қайталаныуы китабы 20:8 – аятта сауашта қатнасыуы мүмкин болған адамларға Құдайдың қойған талаптары жазылған: «Қадағалаушылар және былай деп айтсын: „Араңызда қорқып, руұхы түскен адам бар ма? Бар болса, үйине қайтсын. Болмаса, туұысқанлары да оған уқсап қорқысып қалады“».

Құдайдың изинен жүриу хәмме ўақытта адамның өз ерки менен болған. Бағышланған адамлардың мүтәжликлери қаншөлли үлкен болыуына қарамастан, Ийса Масийх санның сапасы ушын құрбан болған жоқ. Оның елшилери болған бизлер де бундай қыла алмаймыз.

Бир күни мен жасайтуғын қаладағы жәмәәтте ўаз етиуимди сорады, себеби шопан сапарға кетиуі керек еди. Телефоннан ақсақалалрдың бири менен сөйлесип, мен ўаз етиуден тысқары екшембилик мектепте де сабақ өтиуимди сорадым. Ол екшембиликке хызметтиң хәжети жоқ екенин айтты. Өйткени оларда айрықша түрде белгиленген муғаллим бар еди.

Азанда хызметтен соң мен үйлерине тарқасып атрырған жәмәәт ағзалары менен хошласып, есик қасында турдым. Сонда екшембилик мектебинің басқарыушысы маған қарай асығып келди. Оның жүзи тәшиуишлен халда, қасым келип, қолыма қандай да сабақлық материалларды берип, былай деди: «Мине, сизиң жаслар ушын сабақ өтиуиңизди қәлеймен. Муғаллим Линовский туұысқан бүгин жәмәәтке келмеди».

Мен оған мениң екшембилик мектепте сабақ бериуимниң хәжети жоқлы айтылғанын хәм сонлықтан таярланбағанымды айтып, жуўап бердим. Ол артқа бурылып атырып: «Егер сиз сабақ өтпесеңиз, онда хеш ким өтпейди. Мен де сабақлыққа жүдә таярланған жоқ едим!», деди.

Мен қолымдағы материаллар менен, бул қалайынша усындай болыуы мүмкин, деп түсинбей турған едим. Бул жағдай хәққында бир неше ўақыт ойланып қалдым хәм бул жағдай бир неше ай алдын жүз берген ўақыяның нәтийжеси деген шешимге келдим. Сонда екшембилик мектебинің басқарыушысы мектеп ушын муғаллим таңлағанда, ол хәр биринен сабақ өтиуди усыныс қылды, ал олар биринен кейин бири жетерли тәжирийбеси жоқлығын айтып, бас тартқан еди.

Енди туұысқан Начаровтың мысалын көрип шығайық. Ол басқаларды оқытуу ушын өзінде жетерли тәжирийбе жоқ деп өзин есаплайды хәм сол екшембилик мектепке басқарыушының мирәтинен бас тартты. Жетерли тәжирийбеге ийе емеспен деген сөзди қоллана отырып, Начаров негизинде өзин тәжирийбесизбен деп есапмайатуғын еди. Егерде екшемби мектебинің басқарыушысы оған: «Мырза Начаров, түсинемен, машқала сизиң муғаллимшилик тәжирийеңиз жоқлығында емес, ал сиз бул тарау бойынша қәбилетиңиз жоқ. Бирақ, бизлерге муғаллим жүдә керек, мүмкин, сиз сабақ өтиуіге разы боларсыз», деп айтқанда, Начаров жәмәәттен ашыуланып кетип қалған болар ма еди? Яқ, оның берген жуўабынан көриуіге болады, ол усы ис пенен шуғылланыу ушын хеш нәрсени құрбанлық қылғысы келмеген.

Хәммеси бас тартқанлықтан, мектепти басқарыушы үмитсизликке түсип, адамлардан жәрдем бериуин өтинип баслады. Ақыры, бир адам келисим берип: «Ал, яқшы, сиз ушын келисим беремен», деди. Нәтийжеде усындай қарым-қатнас пенен қалайынша жұмыс ислейди екен? Бәлким, ол кешки ўақытта өзинің ең жақсы көрген теле көрсетиуинің реклама ўақтында не ядына түссе, соның менен таярлық көретуғын шығар. Ал егер ол келиуди қәлемесе, ямаса сол күни басқа бир жұмысы шықса, ол көп ойланып

турмастан, улыўма келмей де қалады.

Қутқарыўшымыз Масийхтың шәкирти болыўды қәлеп, шешим қабылласақ, бул Ол ушын үлкен хұрмет, бирақ буның менен, Құдай бизлердиң Оған миннетли түрде хызмет етип атырмыз деп есаплаўымызды қадаған етеди. Проектимиз ушын ылайықлы адамларды таба алмасақ, онда бул ҳаққында салдамлы ойланып, буны тоқтатыўымыз тийис. Хеш бир проект жаман болмайды, тек ғана проектте мақул болмаған жетекшилер ийелеп алған болса, сол жаман.

3 Бирден үлкен проект басламаң, бирақ кишкенесинен баслап, оны раўажландырың

Бул принцип нәтийжеси «шайқалып кететуғын» үлкен поектке күш салмай, ал кишкенесинен баслап, оны раўажландырыўдан ибарат. Сиз дәрхәл үлкен проекттен басласаңыз, онда сиз бир нәрсеге бағытлана алмайсыз хәм сиз өз ресурсыңызды хәм интаңызды «бузып аласыз» (Хкм 24:27).

Мысалы, сиз бенен бирге кийик аўына шығыўға келисип алдық. Бизлердиң мақсетимиз – көбирек кийик аўлаў. Ерте азаңда 30-40 кийик отлап жүрген даланы табамыз. Екеўимизде еки қурал бар: дүрмени бар аң мылтығы хәм 20-калибралы шолоң мылтық.

Мен қәўетерли түрде саған: «Шолоң мылтықты қоллан – бизлер айтарлықтай барлық кийикти бирден өлтире аламыз», - деп сыбырлайман.

Сиз болсаңыз: «Бирақ бизлер булай қылсақ, биреўин де атып түсире алмаўымыз мүмкин, дүрменли аң мылтығын қолланғанымыз жақсы, сонда бизлер хеш болмаса биреўин ямаса екеўин ата аламыз», деп сыбырлайсыз.

«Аўа, егер аң мылтығын қоллансақ, басқалары қашып кетеди».

Мине дилемма. Кийиклер қашып кететуғынын биллип турып, барлық кийиклерди бирден атыўды қәлеймиз бе? Ямаса басқаларына тиймесе де, хеш болмаса бир екеўин үйге алып қайтыўды қәлеймиз бе? Исенимим көмил, бизлер бир аўыздан шолоң мылтықты емес, ал дүрменли аң мылтығын қолланыўды шештик.

Хызметимиз хәмме ўақытта өмир күшине толып-тасып турыўы керек. Кишкене адамлар топарынан баслаң, ал кейин «газди басып», топарыңыздың адамлары менен беккем қарым-қатнас дүзиң. Оларды керекли билим менен тәмийинлеп болғаннан соң ғана, сиз жаңадан басқа шәкиртлерди излеп баслаўыңызға болады. Көп адамлар менен жумыс ислеўге урынып жүрмең, шәкиртлер менен сапалы жумыс ислеўге дыққат аўдарыўға хәрекет етиң.

4 Адамды жумысқа емес, ал жумысты адамға «масластырың»

Абайлы болың, адамларды қолланыў ушын өзиңизге тартпаң. Бизлердиң мақсетимиз оларға жәрдем берийү болыўы керек, хәм бул айырмашылық анық көринеди.

Ийса Масийх жас бай жигит пенен ушырасқанда, Ол оған байлығының барлығын жарлыларға берийүн, ал кейин изине ериўин айтқан еди. Қутқарыўшы хызмет ушын ақшалай жәрдем сорап, бул жас жигитти қолланыўға хәрекет етпеди, ал оның жанына қанаатланыў берийү ушын, оған жәрдем берийүге урынды. Бул жас жигит алдын өзіндеги байлыққа деген күшли сүйиспеншилигинен азат болыўы керек еди.

Сиз жәрдем берип атырған адамға не кереклигин түсинийге талпының хәм дуўа

етиң, кейин оның өзи буны жүдә жақсы қыла алатуғынын хәм соны ислеуи кереклигин түсиндириўдиң орнына, оған сол мәселеде жәрдем бериң. Оның сыйын хәм уқыбын раўажландыратуғын ўақыт келеди, бирақ устазлық процестиң басында бизлер адамның мүтәжлиги менен жумыс алып барыўымыз тийис. Ийемиз Ийса Масийх адамның ким екенлиги әҳмийетли, ал оның не ислей алатуғыны емес. «Сиз – болыўыңыз керек, Қудай – ислеиди».

5 Устазлық қылып атырған ўақытта, адам хәр тәрәплеме раўажланыўы тийис

Раўажланыў ушын шуғылланыў әҳмийетли болады. Базылар: «Ал мен хәзир адамларды қалай шуғылландырыўды емес, ал адамларды қалай табамыз, деген мәселени талқылаймыз, деп ойладым», - деп айтыўы мүмкин. Бул сондай, бирақ бизлер масийхыйлық өмирде, басқалардан өзгешелиги адамды таңлаў хәм оны шуғылландырыў, булар бир-бирине байланыслы екенин умытпаўымыз тийис. Түснидиремен.

Теңиз жаяў әскерликке жас жигитлер хызметке шақырылғанда, олардың биринши жүзлесетуғын адамы – оларға теңиз жаяў әскерликте хызмет етиўдиң абырайлы хәм артықмашылығы ҳаққында айтып беретуғын жүдә кишипейил, мийирбан офицер болады. Хызметке шақырылған жигит документке қол қойғаннан соң, оны таярлық лагерине жибереди. Ал сол жерде ол өз сапқа турғызыўшы инструкторы болған әлемдеги ең жағымсыз, сықылсыз хәм жаўыз адам менен дусласады. Әдетте, теңиз жаяў әскерликке шақырылған жигиттиң биринши пикири: «Мен қаяққа араласып қалдым?», деген болады. Бирақ енди әлле қашан кеш болды. Ол жигит енди ҳеш нәрсе қыла алмайды. Әскери таярлықты алып барыўшы инструкторға армияға келген жигитлердиң өзи ҳаққында, әскерий таярлық ҳаққында ямаса улыўма теңиз жаяў әскерлик ҳаққында не ойлайтуғыны қызық емес. Ол әскерликке шақырылғанлар менен емес, ал тек ғана оларды таярлаў менен шуғылланады.

Масийхлық өмирде улыўма бундей емес. Мухаддес Китапта бизлер Масийхтың армиясына өз қәлеўимиз бенен киремиз хәм қәлеген ўақытта шығып кетиўимиз де мүмкин. Соның ушын, бизлер хәттеки оқытыў процесси даўамында да адамларды Ийсаға алып келиўимиз зәрүр. Бизлер болашақ шәкиртти Масийхтың хызметине шақырыўды даўам етемиз хәм оған өмирдиң барлық тараўы бойынша раўажланыўына жәрдем бериўге ҳәрекет етип атырғанымызды көрсетемиз.

Түсиниў ушын аңсат болыў ушын, шәкиртлер менен алып барып атырған жумыстың үш тәрәпин көрсетиўиме рухсат берсеңиз: билим бериў, шынығыў ислеў хәм раўажланыў. Билим бериў – билим бериў ушын оқытыў, шынығыў – шеберлик пенен бөлисиў, ал раўажланыў – бул минез-қулықларды жеткериў. Шәкирттиң раўажланыўы барлық үш тараўды өз ишине алыўы тийис: билим бериў, шынығыў хәм раўажланыў.

Енди Хош Хабарды тарқатыўды өткериў ушын шәкиртти таярлаўды қәлеп атырмыз. Бизлер оғамн Хош Хабар ўазының хәр түрли усылларын айтып беремиз, мысалы, Ийса Масийхтың самариялы хаялы менен сәўбетинде көрген усыл. Шәкиртимиз, Масийх ҳаққында гәпти қалай баслаў кереклигин биледи. Ол адамларға гүўалық бериў ушын Хош Хабар тарқатыўға тийисли ең баслы аятларды ядлап алады, хәттеки қолланыўы ушын бир неше мысалларды да ядлап алады. Сиз усылардың барлығын оған үйреткениңизден соң, сизиң жумысыңыз питкени ме? Яқ, өйткени ол еле Масийх ҳаққында айтыўға улыўма урынып көрмеди.

Соның ушын, биз оған бул бойынша шуғылланыўына жәрдем бериўимиз керек. Мен өз шәкиртлерим менен Хош Хабар айтыўға шыққанымда, екеўимизде қорқамыз, ал ол меннен көбирек қорқады. Сонлықтан оған биринши сөзди өзим баслайтуғынымды

айтаман. Ол тек ғана сырттан қарап, дыққатлы болса болды. Бизлер бир неше мәрте ұсылай іспеймиз, кейин оны әстен әсетен сөйлесіуіге араластырыуы баслайман. Ол өзіне көбірек ісенімлі болып баслағаннан соң, оны өзі сөйлесіуіге көбірек қосылып баслайды. Нәтижеде, шәкірт сөйлесіуді өзі алып барады, ал мен тек сыртынан тыңлап отыраман. Енді ол адамларды Масийхқа мен сыяқлы алып келе алады, хәттеки, меннен де жақсы іспей алады. Енді оны Хош Хабар бойынша билим беріуі жұмысым тамам болды ма? Яқ, еле тамам болмады.

Сонша сабақ өткеннен кейин де шәкіртиңіздің жүрегінде Хош Хабар тарқатыуі жүрегінде жоқ дейик. Оның пикиринше, Құдай кимди қалесе қутқарады, ким өліуі керек болса Өзі шешди, ал негизінде Хош Хабар тарқатыуі – бул адамның емес, ал Құдайдың жұмысы. Ал адамның буны іспейуінің хәжети жоқ. Бундай жағдайда сиз оның менен шуғылланыуы тоқтатыудан, шәкіртиңіз басқаларға Хош Хабарды бөлісіуді тоқтатып қалады.

Шәкірттің рауажланыуы үшін және бир ақырғы фактор керек болады – оның минез-құлқының рауажланыуі процесси. Усы процесс дауамында бизлер оның мораллық түсинигин өзгертіуіге хәрекет етип, оның минезине тәсир тийгизіуіге хәрекет етеміз. Қаншелли бул процести арман қарай созсақ, бул соншелли қыйын болады. Характерди, минезди рауажландырыуі, билим беріуден ямаса шынықтырыудан қыйынлау болады. Адамның өмирине қалай тәсир тийгизіуі керек? Оның характерине қалай тәсир тийгизіуі мүмкин? Мине бир неше пикир бар:

. Оған жетіспейтуғын минез тәреплери хәққында сабақлық өтиң. Бул мәселеде Құдайдың көз қарасы менен көріуіне жәрдем берің.

. Керекли минез анық көринетуғын атмосфера, яғный жағдай туудырың. Хош Хабардың әхміетли екенлиги көринип туратуғын орталықта болып, өмирде ол үшін Хош Хабар әхміетли принцип болады.

. Шәкірттің усы минези тәрепинің рауажланыуы бойынша дууа етиң, бул жүдә әхміетли.

Мухаддес Китапта Ийсаның: «Ийсаның жасы да, ақыл-даналығы да өсип, Құдайдың хәм адамлардың сүйіспеншилигине бөленип барды» (Лука 2:52). Бул жерде Қутқарыушымыз жас уақтында төрт тәреплеме рауажланғанын көреміз:

АҚЫЛ-ДАНАЛЫҚ – интеллект;

ЖАСЫ – физикалық рауажланыуы;

ҚУДАЙДЫҢ СҮЙІСПЕНШИЛИГИ – рууһый сфера;

АДАМЛАРДЫҢ СҮЙІСПЕНШИЛИГИ – социаллық сфера.

Масийхтың шәкірти болатуғын ер хәм хаялларды ізлегенимизде, бизлер олардың усы төрт тәреплеме рауажланыуы хәққында ойланыуымыз тийис. Бул бизлердің усылар бойынша маман болыуымыз керек дегени емес. Бизлердің уазыйпамыз олардың өзлери усыған жетісіуі үшін жәрдем беріуден ибарат.

Шәкірт таярлау хызметінде сиз жәмәетке жәрдем беріуіңіз тийис. Хәр түрлі адамлардың іс тәжірийбесін хәм билимин қолланың. Өз Тимофейиңіз, шәкіртиңіз бенен жұмыс алып барғаныңызда, сиз оның ата-аналар менен балалары арасында болатуғындай, керекли жәрдем хәм дыққатқа түсіуіне итибар берсеңіз болды.

6 Сүйіспеншилик хәм жаза арасында баланс керек

Мухаддес Китапта сүйіспеншилик хақында басқа темалардың барлығын алғанда, айтарлықтай соншелли айтады. Құдай бизлерге сүйіспеншилик пенен қатнаста болады хәм бизлердің де басқалар менен сондай қатнаста болыуымызды күтеди. Есиңизде болса, Масийх Ийса шәкиртликтің белгисинің бирин сүйіспеншилик деп атап, былай деди: «Сизлерге жаңа буйрық берип атырман: бир-бириңизди сүйиңлер! Мениң сизлерди сүйгеним сыяқлы, сизлер де бир-бириңизди сүйиңлер. Егер бир-бириңизди сүйсеңлер, хәмме усы арқалы сизлердің Мениң шәкиртлерим екениңизди билип алады» (Юхан 13:34-35).

Сизлерди қанша аят ядлағаныңызға қарап, ямаса жәмәәтке жийи қатнастауыныңызға қарап, ямаса сиз Масийхқа алып келген адамлардың санына қарап, адамлар сизиң Оның шәкирти екениңизди биледи, деп айтпады. Ол: «Егер бир-бириңизди сүйсеңлер, хәмме усы арқалы сизлердің Мениң шәкиртлерим екениңизди билип алады», - деди.

Сүйіспеншилик пенен барабар жазалауда болыуы керек. Хәзирги ўақытта жәмәәтлердің үлкен хәлсиз тәрәпинің бири – бизлер бир-биримиздің турақсыз болған қылықтарымызды көрсетиў ўазыйпамыз хақында умыттық. Бул мәселе бойынша үлкен даналыққа ийе Сулайман жүдә анық айтады: «Ашық ескерткен, Жасырын сүйіспеншиликтен жақсы. Достың ескертиўи садықлық, Душпанның сүйиўи алдамшы» (Хкм 27:5-6).

Усы Хикметлер китабының аятларын үйренип шыққан мениң бир достым маған былай айтқан еди: «Мен хәр хәптеде хеш болмаса бир адамның мениң қәтемди айтыўына хәм сол минезимди туўрылаўымды талап қылыўына Құдай жол қойса екен, деп дуўа еттим». Буны ислеў аңсат емес, бул үлкен жуўапкершилик болған болар еди, солай емес пе?

«Сурбетти әшкаралама, ол сени жек көрип қалар, Дананы әшкарала, ол сени сүйип қалар» (Хкм 9:8). Айтарлықтай көбинесе адамлар бизлерди әшкараламайды, себеби олар бизлердің қайтаратуғын жуўабымыздан қорқады. Олар бизлердің буған терис қатнаста болыуымыздан хәм арадағы қарым-қатнасты жойтыўдан қорқады. Сонлықтан, егер олар өмиримизде қандай да надурьс бир нәрсени көрсе, жәрдем бергиси келеди, бирақ бизлерди «дана» емес, ал «сурбет», деп гүманланып, үндемей қалады.

Кейинги мәрте сизге кимдур өмириңизде бир нәрсе надурьс екенин қашан айтты? Егер бул бурын болған болса, онда сизде хәзирги ўақытта әшкаралайтуғын хеш нәрсең жоқ екенин аңлатпайды. Хәр биримиздің өмиримизде туўрылайтуғын қандай да бир нәрсе бар, тап мениң өмиримдегидей. Егер адамлар бизлерди негизинде сүйіспеншилик пенен әшкаралап атырғанын түсинетуғын дана хәм түсимпаз деп есапласа, адамлар қәтемизди көрсетеди.

Шәкиртликте адмалар жүдә көп дозалы сүйіспеншилик қолланады. Егер бул Мухаддес Китапта жазылғанындай сүйіспеншилик болса, онда бул әшкаралаў менен бирге болыуы шәрт. Усындай деп есаплайтуғын адамларды Құдай қоллана алады. Әшкараланып, сын астында болғанда, өзлеринде өкиниш ашыў қабылласа, онда Масийх оларды қоллана алмайды.

7 Егер адамларға хызмет етсеңиз, онда оларды шәкиртликке тартыўға болады

Жетекшиликтің белгисинің бири бул басқаларға хызмет етиўге қелеўи болыў есапланады. Бир теңиз жаяў әскерликтің генерал-лейтананты, әскерлеринің буйрық бериўшисине емес, ал өзи менен бирге алып жүретуғын адамға мүтәж екенин айтқан еди. Командир басқаларға не қылыў керлигин айтады, ал жетекши өз үлгисинде көрсетеди.

Бул, әлбетте, шәкірт таярлаудағы ең қыйын уақыттың бири. Хәр биримизге бизлерге хызмет етилсе хәм ғамхорлық көретилсе унайды, бирақ базыларымыз ғана жеңимизди түрип, басқаларға хызмет етиўди унатамыз. Деген менен, анық усылай адамларды шәкіртликке тартыў мүмкин. Адамның басқаларға өз ерки менен хызмет етип атырғанын көргенимизде, көбирек тәсир өткизеди. Ер адамлар, сиз ақырғы мәрте қашан хаялыңызға ыдыс-табақ жуўыўға ямаса үйде басқа бир нәрсе қылып, жәрдем бердиңиз? Өз балаларыңызға төсегин жыйнаўға ямаса бөлмени тазалаўға жәрдем бердиңиз?

Қудайдың Сөзин билетуғын хәр биримизге хызметкер, хызметши деп аталыў ундайды, бирақ хәш ким өзине хызметкердей ямаса оған хызметшидей етип қатнаста болыўын қелемейди. Бизлер буны тән алыўымыз керек хәм буның себеби инсанға тән менменлик болып есапланады хәм буған жол қойғысы келмейди.

8 Қөлесек те, қөлемесек те, бизлер өзлеримизге уқсайтуғын қылып шығарамыз

Бул Мухаддес Китаптағы ең сергек шынлықтың бири. Елши Павел: «...сизлер де меннен өрнек алың», - деп айтты. Көплер анық сондайман деп айта алмайды. Бизлер кишипейллик пенен өзимизге хәм шәкіртлеримизге: «Павел, әлбетте, усылай айта алатуғын еди, ал мен айта алмайман. Мениң изимнен емес, ал Ийсаның изинен ериң», - деп айтамыз. Деген менен, қәлейсиз бе, жоқ, бәрибир шәкіртлериңиз сизиң изиңизге ереди.

Егер жас масийхый жигит менен ислесип басласаңыз, баланың ата-анасының үлгисине қарап жүргениндей, тап сондай ол да сизиң изиңизге ереди, нәтийжеде анық сиз сыяқлы болады, ал сизиң айтқаныңыздай болмайды. Мен масийхыйлар арасында усылай жүз бергенин көп мәрте көргенмен. Жетекши жәмәәтте адамларға Хош Хабар айтыў кереклиги хаққында хәмме уақытта айтыўы мүмкин, бирақ егер оның өзи буны ислемесе, онда сол хызмет пенен шуғылланатуғынлар жүдә аз табылады. Мухаддес Жазыўда бизлер өзлеримизге уқсағанларды өндирип шығаратуғынымыз хаққындағы мысаллар көп. Ибрайым өзин аман сақлап қалыў ушын, өзиниң хаялын қарындасым, деп айтқан еди (Жар 20:2), оның баласы Ысақ та усындай қылды (Жар 26:7). Мухаддес Китапта Элий руўханий балларын жақсы тәрбияламады (1Пат 2:12-17), Самуелдиң өмиринде де анық сондай жүз берди (1Пат 8:1-5).

Соның ушын, сиз шәкіртиңизди қандай етип көргиңиз келсе, өзиңиз биринши сондай болыўыңыз шәрт. Сиз қандай болсаңыз, ол да анық сондай болатуғынына исенимли болсаңыз болады. Сонлықтан усы китаптың биринши бабы «Қудай қандай адамларды Өз хызметинде қолланады», деп аталды. Сизиң шәкіртлериңизде белгили сыпаты пайда болыўы ушын, бул сыпатлар биринши гезекте сизде болыўы тийис.

Егер сиз шәкіртиңизде болыўы керек болған жүдә әймиетли қандай да бир сыпаттың өзиңизде жоқлығын байқаған болсаңыз, онда сиз өзиңиздиң үстинде ислеўиңиз зәрүр болады. Биринши бапқа қайтың да, сол сыпатларды өзиңизде раўажландырыўды баслаң.

Шәкиртти қалай оқыту керек – исенимге жақында келген адамға устазлық етиу

Адамның масийхыйлық исенимге келиуі Хош Хабар ұазынан басланады. Егер бизлердің шәкиртлеримиз – әлле қашан Масийхты қабыллағанлар болса, онда бизлер Қудайдың Патшалығына хеш қандай «таза пайданы» алып келмедик. Егер масийхый Хош Хабарды жигерленіп ұаз етсе, бул оның өз исине садықлығын көрсетеди хәм сол Хош Хабар айтып атырған ұақтында-ақ ол өзине Тимофейди, яғный шәкиртти таңлайды.

Ийсаның шәкиртлерин таярлаудағы процесстиң биринши кәдеми Хош Хабар ұазы болып есапланса, екінши кәдем – бул шәкирт таярлау. Душпан менен сауашқа түсиу хәм тутқынларды азат етиу – бул басқа, ал жаңа тәубе қылған менен бирге жетерли ұақыт өткерип, оған руұхый өсиуине, раўажланыуына хәм Ийса Масийхқа уқсап барыуына жәрдем бериу – бул өз алдына. Бөпе тууылып, тәбийғый көбейиу процессинде, ата-ананың жумысы енди басланады. Бала тууылғаннан соң жыл өтип, бала жақсы өсип раўажланыуы ушын, оны аўқатландыруу керек, кейин тәрбиялау керек, некени салмақлы түрде мойынлап, өз шаңарағың ушын жуўапкершиликти алыу керек.

Соның ушын, шәкирт таярлау – бул руұхый педиатрлық болып, руұхый жас балаға ғамхорлық қылу хәм оны қорғау. Бул Масийхтағы руұхый жастың тууылғанынан баслап, өзін-өзи қорғайман дәрежеге дейин өсемен дегенше, оның өсиуине бағытланған.

Мухаддес Китапта Қудайда әкелик жүрек бар деп жазылған. Бизлер буны Ийшя 40:66-аятты үйренгенимизде көрдик. Ийса Масийх бизлерге Қудаға «Әкемиз» деп хабарласыуды үйретти. Сонлықтан Қудайға бизлерге қылған қатнасы сыяқлы, шәкирт таярлағанда, жас масийхыйларға сондай ғамхорлық хәм сүйиспеншилик пенен қантаста болыуымыз керек. Бир бөпениң таслап кетилгени хәққында еситсек, жүреклеримиз түршигип, хәтте еситкенимизге исенгимиз келмейди, ал Масийхқа жақында исенген адамға ғамхорлық етилмей атырғанын еситсек, негедур хұжданымыз қыйналмайды. Ал бул ғамхорсыз қалғанлар әсте-әсте гүнакар тәбиятына мейиллесип баслайды.

Көплер шәкирт таярлау жуўапкершилигинен қорқады, өйткени олар өзлерин буған уқыплы деп есапламайды. Олар өзлерине жуўапкершиликти алыуға хәм кимгедур руұхый муғаллим болыуға масийхыйлық өмирди жетерли дәрежеде билмеймен деп ойлайды. Ямаса масийхыйлық өмирди көбирек үйрениуим керек, өзим сабақ бериуим емес, ал мени кимдур оқытууы керек, деп есаплайды. Адам өзінде усындай жағдайда сезиниу тәбийғый хәм бул сезим хеш қашан жоқ болып кетпеуи мүмкин. Олар әдетте әпиуайы өмирдеги жағдай менен салылстырады. Мен перзентлерин өсирип тәрбиялап атырған ата-аналардың, барлық сораулардың жуўабын билемен, деген ата-ананы улыума ушыртпадым.

Устазлық қылу ата-аналық ғамхорлықтағы дурыс мәнистиң жыйнағының келип шығыуы, буннан көп те емес, аз да емес. Деген менен, жаңа тәубеге келгенлердің руұхый өсиуи ушын, бир неше баслы принциплер бар. Келиңлер, ата-ананың жаңа тәубе болған бөпеге болған ең баслы бир неше жуўапкершиликлерин қысқаша көрип шығайық.

Шәкирт хәққында тийисли түрде ғамхорлық қылу хәм оның машқалаларын түсиниң

Мениң үлкен қызым гиалинли мембран ауырыуы менен тууылды. Бул мембранлар, өкпениң кислородтың қан менен араласатуғын жерлеринде пайда болған. Көп жағдайларда усындай ауырыу менен тууылған бөпелер қайтыс болады. Шыпакерлер бөпемиздің жасап кетиуине 10 процент кепиллик бере алды. Қаладағы атақлы ең жақсы тәжирийбели педиатр бақлауы астында болатуғынын еситкенимизде, қаншелли

жууанышлы болғанымызды көз алдыңызға келтирсеңіз еді. Ол бөпеміздің тири қалыуы үшін абайлап асырау дәрежесін қолға алып, дәрхәл бөпемізді изоляция қылуы бұйырды. Құдайдың мийрими менен қызым тири қалды хәм бүгинги күнде қызым – ден саулығы жақсы жас хаял болды.

Шыпакер тәрәпинен көрсетилген ғамхорлық хәм бақлауы, бизлердің де жаңа келген масийхыйларға ғамхорлық көрсетип, өмирлерінде жақсы қатнаста болуымыз кереклиги хаққында гүүалық береді. Масийхта еле жас бала есапланған адамларға жууапкершиликти мойнына алғанлар үшін бир неше мәсләхәтлер:

1 Қутқарылуыды жобаластыруы хаққында шәкирт пенен және бир мәрте сөйлесиң

«Сол гүүалық мынау: Құдай бизлерге мәңгилик өмир берди хәм бул өмир Оның Улында. Құдайдың Улына ийе болған адам өмирге ийе болады, Құдайдың Улына ийе болмаған адам өмирге ийе емес» (1Юхан 5:11-12).

Масийхқа исенгенлердің хәммеси өмирге ийе. Сиз жас масийхыйға мына сорауды берсеңіз болады: «Ийса Масийх хәзир қайсы жерде?» Оның жууабы қандай болуына қарамастан, ол және де, Масийхтың жүрегінде екенін айтыуы тийис. Мухаддес Китап ишине қойылған қәлемди мысал етип пайдаланыуға болады: Мухаддес Китапты Ийса Масийх деп алайық, ал қәлемди – мәңги өмир. Егер исениушиде Мухаддес Китап (Ийса Масийх) бар болса, демек онда қәлем де, яғный мәңги өмир де бар, өйткени мәңги өмир Құдайдың Улында.

Тилекке қарсы, көп масийхыйлар белгисиз думан ишінде жүрип, өз өмиринің жылларын босқа өткерип жибереді. Олар Мухаддес Китапта усы хаққында айтылатуғынын түсинбегенликтен, өзлеринің қутқарылғанына исеними жеткиликли емес. Масийхый керекли түрде өсиуи хәм рауажланыуы үшін, ол Құдайдың мәңгиге улы екенине билиуи керек.

2 Ол үшін дуға етиң

Жаңа Келисимдеги көп дуғалар еле қутқарылмағанлар үшін емес, ал жас масийхыйлардың өсиуи хәм рухый жетилисиуи хаққында. Мысалы, Павелдің Ефеслилерге жазған хатындағы еки уллы дуғасында Ефестеги исениушилердің рухый өсиуи хәм рауажланыуы хаққында тынышсызланып атырғаны жазылған (Ефес 1:15-23; 3:14-20).

Мен үшін, масийхый сыпатында дуға етиу – бул ең қыйын жумыстың бири, бирақ соның менен бирге шәкирт таярлауда ең әхмийетлиси. Егерде сизге де дуға етиу қыйын жумыстың бири болса, онда Ефеслилерге жазылған хаттағы дуға сыяқлы Мухаддес Китаптағы дуғаларды қолланып, жас масийхыйлар үшін дуға етиуиңизди усынаман. Жаңа Келсиимде қандай дуғаларды қолланыу мүмкин екенін үйренип алуыңызға болады, кейин өзиңиздің шәкиртлик сабақлығыңызға киргизесиз.

Оннан қала берсе, маған хәммесинен бетер қыйын не екені хаққында ой жууыртаман, ал кейин ғамхорлығым астындағылардың усы тәрәплерине дуға етемен. Мухаддес Китапта былай айтылады: «Сизлердің басыңызға хәмме адамлардың басына түсетуғын сынақлардан басқа сынақлар түскен жоқ. Құдай садық, Ол күшиңизден артық сынақларға түсиуиңизге жол қоймайды. Сынақларға шыдауыңыз үшін, Ол сынақлар менен бирликте олардан шығыу жолын да береді» (1Кор 10:13). Бизлер хәм биримиз бирдей болған азғырылуларға қарсы гүресемиз, хәм хәр биримизде талап етилетуғын нәрсе бирдей.

3 Шәкиртиңиз Масийхтың изине ериўге шешим қабыллағаннан соң, оның менен жиий ушырасыўды баслаң хәм араны үзип қоймаң

Бул әсиресе адам тәубеге келгеннен кейин дәрхәл ушырасып баслаў әҳмийетли. Шайтан өз алдына топар жыйнаўды хәм қарсы гүресиўди баслайды, ал жас исениўши жүдә хәлсиз болады, себеби олар руўхый гүрестиң хәм сынаў менен азғырылыў уақытында жәрдем беретугын Мухаддес Китап шынлығының уллылығының бар екенлигин түсинбейди.

Жаңа туўылған баланың биринши он жыл ишинде анасы оның менен сөзсиз хәмме уақытта бирге болыўы тийис. Бала өскен сайын, соншелли оған қараў кемейип барады. Буның барлығы руўхый өмирге де тийисли.

Өзиңиздиң қол астыңыздағы жас исениўшилер менен өткеретуғын әҳмийетли хызметиңиздиң бири – жигерлендириў. Ол енди Қудайдың шаңарағының бир бөлеги екенин хәм Масийхта олар менен туўысқан екениңизди айтың. Шайтан оны машқала хәм азғырылыў бир өзінде болып атырғандай етип исендириўге урынады. Оны жигерлендириң хәм хәммеде де сондай машқала бар екенин, сондай-ақ оның гүресиўи ушын жәрдем бериўди қәлейтуғыныңызды айтып, түсиндириң.

Дурыс диета әҳмийетли

Ақыры дегенде сол аўырыўды жеңип, қызымызды емлеўханадан алып шыққанымызда, бизлер уақты-уақты менен аўқатландырыў жуўапкершилигин алдық. Бизлер оны өзимиз қәлеген уақытта емес, ал ол аш болған уақытта аўқатландырдық хәм бул көбинесе бизлерге қолайсыз уақытларға туўры келген еди. Бир нәрсе анық айта аламыз – бизлер қызымызға өзине ғамхорлық қылыўын айтып, өтинбедик. Егер бизлер оған: «Шүкирим, егер аўқатланғың келсе, музлатқышта олып турыпты, қәлегениңди алып же», деп айтқанымызда, бул жаўызлық болған болар еди.

Жақында тәубеге келген масийхийлар ушын дурыс диета ең кем дегенде төмендегилер киреди:

1 Қудай менен жалғыз қалып, уақыт өткериў («тыныш уақыт»)

Ийса Масийх Өзинде қандай әдетти өзлестирип алғанын Марка 1:35-аятта оқыўға болады. «Таң азанда Ийса ерте турып, үйден шықты хәм аўлақ жерге барып, дуўа етті». Хәр күн Қудай менен қарым-қатнас пенен басланыўы тийис, өйткени усылай етип исениўши сол күнге руўхый азық алады. Усындай Қудай менен қарым-қатнас дуўа етиўди хәм Мухаддес Китаптан қандай да бир үзиндини оқыўды өз ишине алады. Дуўа етиўге төмендеги мәсләхәт жәрдем бериўи мүмкин:

Алғыслап, сыйыныў – алғыс айтыў менен баслаң хәм Қудайдың уллылығын айтып, дуўа етиң. Жаңа тәубе қылғанларға Мухаддес Китаптағы уллы дуўалардың бирин қолланыўын мәсләхәт қылың, мысалы: 1Жылнама 29:11-14.

Гүнаны тән алыў – бул уақытта, гүналарымызды хәм Қудайға ғәрезли екенимизди тән аламыз. «Егер гүналарымызды мойынласақ, садық хәм хақ Қудай гүналарымызды кеширип, бизлерди хәр қандай жаманлықтан тазалайды» (1Юхан 1:9). Бул аят – масийхийлар ушын сабын сыяқлы. Мениң қызым кулақ салмастан көшеге шығып кетип, ойнады, деп айтайық хәм ол нәтийжеде үсти-басын патаслады. Үйге қайтып келгенде, ол жылап, кеширим сорады, сонда мен оны тек кеширип қоймайман, ал оны моншаға киргизип, басынан аяғына дейин жуўындыраман хәм кийимлерин жуўаман. Нәтийжеде ол тап көшеге шығып ойнамағандай тап-таза болады. Ийса Масийх исениўшилерге 1Юхан

1:9-аятта усылай ислейтуғынын айтып, ўәде қылады.

Миннетдаршылық, шүкирлик қылыў – Римлилерге жазылған хаттың биринши бабында ғұналардың узын дизими жазылған хәм 21-аятта «шүкирлик билдирмеди» деген сөз айтылған. Исенийшилер Масийх пенен баслаған жолының ең басында шүкирлик билдириўдиң жүдә әхмийетли екенин түсиниўи зәрүр. Дуўа етиўдиң усы бөлимінде Қудайдың мийрими арқалы берилген көплеген жарылқаўлар еслетип өтиледи. Мухаддес Китапта былай айтылады: «Хәр қандай жақсы хәм минсиз сый жоқарыдан, нурлар Әкеси болған Қудайдан келеди. Онда хеш қандай өзгерис ямаса өзгериўши көлеңке жоқ» (Яқып 1:17).

Илтимас етип сораў – бизлер қандай да ўақыт басқалар ушын дуўа етемиз: шаңарағымыз ушын, досларымыз, жәмәәт хәм елимиз ушын. Сиз бул жерде жаңа тәўбе қылғанларға бул ушын жазып барыўды қолланыўды үйретип, оларға жәрдем бериўиңизге болады. Бир бет қағаз алып, оның ортасынан бир сызып, еки қатар колонки ислеп алың. Шептеги колонканы «Илтимаснамалар», ал оңдағы колонкаға «Жуўаплар», деп тема қойың. Хәр бир илтимас етип сораитығын нәрселерге сәне қойың. Дуўаға жуўап алғаннан соң, қандай хәм қашан жуўап алғаныңыздың сәнесин түсириң. Бул жақында тәўбе қылған масийхийларға, дуўаларымызға әжайып түрде Жаратқан Ийе жуўап берип атырғанын көрсетеди.

«Тыныш ўақыт» өткериў темалары бойынша жүдә жақсы китаптар жазылған.

Жақында келген исенийшилерге «тыныш ўақыт» хәр күни өткериўине жәрдем бериң, буны биринши олар менен бирге өткериң. Мысалы, оның тәўбе қылған биринши хәптеси даўамында хәр күни азанда. Екинши хәпте даўамында оның менен еки күннен ушырасып турың, кейин бир ай ямаса еки ай даўамында хәптесине бир мәрте.

Оған «тыныш ўақыт» өткериўинде басында жүдә көп ўақыт созбай абслаўын айтып, мәсләхәт бериң. Америкада «Қудай менен бирге жети минут» деген китапша бар. Тыныш ўақытты бирден бир саатқа созып, кейин шыдай алмай, буны улыўма ислемей қойғаннан гөре, хәр күни Қудай менен жети минуттан ўақыт өткергени жақсы.

2 Мухаддес Китапты оқыў

«Жаңа туйылған нәрестелердиң ана сүтине қуштар болғанындай, сизлер де руўхий таза сүт болған Қудайдың сөзине қуштар болыңлар. Сонда азық алып өсип, қутқарыласызлар» (1Пет 2:2). Жаңа келген исенийшилер менен бирге Мухаддес Китаптан кишкене үзиндиден Жаңа Келисимнен, ямаса Забурдан оқып баслаң, бул оқыўды «тыныш ўақыттың» бир бөлеги қылың.

Өз тәсирин өтизетуғын методтың бири, бул бир ямас еки обзац оқып, соның үстинде ой жуўыртыў хәм айрықша әхмийетли деген бир аятты белгилеп қойыў. Бул азанғы аят болады. Келиңлер хәр күни алты күн даўамында, хәр күни бир аяттан белгилеп барайық. Жетинши күни және усы алты аятты оқың хәм ең әхмийетли деп билген бир аятты таңлаң. Усы аятты кишкене қағазға жазып алып, оны ядлап алсаңыз болады.

3 Мухаддес Китапты үйрениў

Шәкирт таярлаўдың ең баслы мақсети – жаңа келген исенийшини Қудайдың Сөзи менен азықланыўға үйретиў. Оны жәрдем бере алтуғын хәм «Қудайдың даналығын» үйрете алатуғын жақсы исенийши масийхийлар менен таныстырың, бирақ ядта сақлаң, исенийши өзи «азықланып» үйрениўи шәрт.

Қызым кишкене ұақтында, оны қолыма алып, оны аўқатландырғаным мен ушын қандай қуўаныш болғаны ядымда. Ол қолымда отыратуғын еди – еки көзи, мурны хәм қолында сүт шийшеси. Ал ол үлкейгенде, бизлер оны өзи аўқатныўға үйреттик. Бул бизлер ушын соншелли әҳмийетли болғанлықтан, хәттеки ол қолы менен төгип-шашып жеген ұақытта да оған қарсылық билдирмедик. Дурыс аўқатланып үйрениўиниң процесси әстенлик пенен хәм әпиўайы болмайтуғынын билетуғын едик, бирақ оны үйретиў жүдә әҳмийетли еди.

Шәкрит таярлаўдағы биринши басқышында сиз хәм шопаныңыз «жаңа тәўбе қылған исениўшини» өзлериңиз азықландырыўыңыз тийис. Жаңа исениўшилердиң көпшилиги ушын Мухаддес Жақзыўдан руўхый азыў алыўға үйрениў ұазыйпаға көп күш салыўына туўры келеди. Бул жүзеки болып көринўи хәм хеш қандай мийўе бермейтуғындай болып көриниўи мүмкин. Азғырылыўдың бар экенин түсине отырып, сиз оның қасында болып, оған үйрениўди даўам етиўине жәрдем бериўиңиз тийис.

Хәзир көп хәр түрли китапларға, оқыў китапларға ийе болыўы мүмкин, бирақ, тилекке қарсы олардың көпшилиги өзи қалай руўхый азық алыўға болатуғынын үйретпейди. «Навигатор» шөлкеминде үйретиўге бағышланған 2:7 сабақлық сериялары бар. Және бир пайдалы китап «Шәкрит таярлаў өнери» деп аталады.

Мухаддес Китапты үйрениўдиң қандай методы қолланылмасын, онда жаңа исениўшиге өз алдына үйрениўи ушын қандай да тема тапсырма берилиўи керек, ал кейин сол теманы үйренип атырған топар менен көрисип, нәтийже менен бир-бири менен бөлисип, бир-биринен үйрениўи тийис. Басланғышта жаңа исениўшиге бул сабақлықты үйрениўине жәрдем бериўиңиз шәрт. Бундай өсиўдиң процессинде, хәр бир қәдем болып, онда басқа тәрәпке өзгерий болмайды.

Сүйиспеншилик хәм ғамхорлық көрсетиң

Хәддес тыс көп болмайтуғын бир нәрсе – бул сүйиспеншилик. Көплер сүйиспеншиликти надурис түсинеди хәм буны еркелетиў менен барабар деп ойлайды. Бирақ булар бир-биринен улыўма басқаша. Социолог пенен психолог, егер бала ерте жаста сүйиспеншиликтен айырылған болса, онда ол сүйиў хәм басқаларға жағымлы болыў не экенин түсиниўи қыйын болады, деп айтады. Адамның бир ең баслы хәжетлиги – бул жақсы көрилиў хәм биреўдиң қәлегени болыў есапланады. Масийхтағы хәр бир жас исениўшиге бизлер де сүйиспеншилик хәм ғамхорлық көрсетиўимиз тийис. Жақында келген исениўшилерди сүйиспеншилик пенен бөлең!

1 Үйиңизге кешки аўқатқа мирәт етиң хәм оған шаңарақтың ағзасындай сезиўине жәрдем бериң

Қәсиби усташылық болған Боб Уилер мени көп жыллар алдын Масийхқа алып келген еди. Ол мени шаңарағының бир бөлеги болыўыма жол қойғаны мен ушын жүдә әҳмийетли болған еди. Оның үйин мениң үйим болды. Мен хәмме ұақытта қуўанышлы болдым. Олар менен бирге неше мәрте аўқатланғаным есимде жоқ, бирақ соны билемен, мен оның үйиндеги азық-аўқаттан жүдә көп жедим! Сол адам хәққында ойлағанымда, мына Коринфилиерге жазылған 1-хат 16:15-аят пикириме келеди: «Ахая үлкесинде биринши болып исенген хәм өзлерин мухаддеслердиң хызметине бағышлаған Степанның хожалығын билесизлер. Сизлерден өтиниш, туўысқанларым:» Бул аят мен ушын соншелли әҳмийетли, хаялым екеўимиз бул аятты шаңарағымыздың аяты болады, деп шешкенбиз.

2 Оның жәмәәтте сүйіспеншилик атмосферасын сезіуіне жәрдем берің

Еврейлерге жазылған хаттың авторы былай деп ескертеді: «Айырым адамлардың әдетке айландырғанындай, жыйналыстарымызды қалдырмайық. Керісінше, Ийеміз келетуғын сол күннің жақынлағанын билип, бир-биримізди еле де көбірек жигерлендирип барайық» (Евр 10:25).

Исениушілердің сәубетлесіуі уақытында қандай да бир жыллы сезім, рауажланыуға хәм турақлылыққа бейимлестиретуғын атмосфера жаратады. Устазым мени ең биринши мәреге жәмәәтке алып барғаны есимде, сонда оның дослары мениң де досларым болды. Олардың маған көрсеткен қоллап-қууатлауы хәм дослық қатнасы, мениң масийхий болып өсиуіме жол ашқан ең баслы фактор болған еди.

Ал жәмәәт болса, басқа масийхийлардың өмиринен өрнек алыуыма хәм солардай болып жасауы үйрениуіме мүмкиншилик болған еди. Алдыңғы өмиримдеги көп нәрселерден бас тарып, жаңадан көп нәрселерди үйрениуім керек болды. Сол кишкене жәмәәт бурынғы өмирден жаңа өмирге қәдем басыуыма үлкен рол ойнады.

3 Оны өзиң менен бирге алып жүр

Мухаддес Китапта, Ийса Масийх «Өзи менен бирге болыу үшін, Құдайдың сөзин жәриялауға жиберіу үшін (хәм жинлерди қуып шығарыуға бийлик беріу үшін) он екисин таңлады», деп жазылған (Марк 3:14). Бирге сапарға шығыуы, бирге дем алыуы, бирге спорт пенен шуғылланыуы, бирге уақыт өткеріуі әмелге асырың. Нәтийжеде Хикметлер 27:17-аятта жазылғанындай болып шығады: «Темир темирди қайрап өткір қылғаны сыяқлы, Адам адамды жетік қылады».

Қайырқомлық атмосфераны дәретиң

Мен үлкейгенде, әкем менен қәлеген тема бойынша сөйлесетуғыным ядымда, өйткени маған қәтемди айтыу үшін морал оқыйды ямаса мени түсинбейди деп қорқпайтуғын едим. Үлкейген сайын, мен буны бақалайтуғын едим. Мен де балаларым менен усындай қарым-қатнастаман.

Бизлерде биреу менен машқаламыз хәққында сөйлесіуіміз керек болып қалады, бірақ бизлерди дурыс түсинбей қалады деп, көбинесе қорқамыз. Ал егер масийхийға өсиуіне жәрдем бергиңіз келсе, қандай қымбатлы болмасын, хәким етиле ме, жүз бурыла ма, қорқпастан оның өз гүманлары, қорқынышы хәм жеке машқаласы менен бөлискени жүдә әхйимийетли.

Петр: «Ең баслысы, бир-бириңизди шын жүректен сүйиңлер. Өйткени сүйіспеншилик көп гүналарды жууады», - дейди (1Пет 4:8). Хәр бириміз басымыздан кеширетуғын өзимізди толық емес сезиніуден, әсиресе жеккелик қарым-қатнастан машқала болғанда қалай қутыла алатуғынымызды билемен. Базыда хаялымның мүтәжликлерин қанаатландырғанымда, балларыма тәрбия бергенімде, басқаларға Масийхта өсиуіне жәрдем бергенімде, усы толық емес сезім шыдап болмас дәрежеде болып кетеди. Бірақ хәммеси жақсы болып шығады, себеби «сүйіспеншилик» деп аталатуғын «ингредиент» қолланылады.

Сиз жас масийхийға руухий өсиуіне жәрдем беріуіге жууапкершилик алып, өзиңизде қорқынышты басыңыздан кешіриуіңіз тәбийғый. Жазылған әпиуайы усылларды қолланыу қандай да дәрежеде жәрдем береді, бірақ барлық қорқыныш жоқ болып кетпейді. Өз шәкиртиңіз бенен илажы болса көбірек сәубетлесің хәм өз шаңарақ ағзаларыңызды сүйгениңіздей оны сүйиң. Қалғанын Құдайдың Өзи ислейді.

8-бап

Шәкиртти қалай оқытыу керек – бекем тийкарды орнатыу

Ийса Масийхтың шәкиртлери жас масийхыйлар менен шуғылланып басланғанда,

олардың алдында бес ұазыйпа турған еди. Бул хаққында елши Павел тәрөпинен Салоникалыларға жазылған 1-хаттың 1:5-10-аятларында толық айтылады. Келиңлер, усы ұзиндини оқыйық хэм усы бес гилт моментти өз алдына ажыратайық.

1 Масийхтың изинен жүриўге салдамлы шешим қабыл етиў: «Себеби сизлерге жәрияланған Хош Хабар тек сөз бенен ғана емес, ал құдирет, Мухаддес Руўх хэм толық исеним менен жеткизилди. Сизлердиң пайдаңыз ушын араңызда қалай жасағанымызды билесизлер» (5-аят). Павел салоникалыларға Хош Хабар жәриялағанда, Сөз құдирет пенен ұаз етилди. Булардың барлығында Мухаддес Руўх қантасты, нәтийжеде Масийхқа исенгенниң хәр бири Ийсаның изине ериўге шешим қабыл еткени анық беккем исеним менен болған.

2 Шәкиртлер: «Көп азап-ақыретлерге қарамай, сизлер Мухаддес Руўхтың берген қуўанышы менен Қудайдың сөзин қабыл етип, *бизлерге хэм Ийемизге еликлеўшилер болдыңлар*» (6-аят). Бул жетерли түрде шәкиртти сүўретлеўде пайдалы – бизлерге хэм Қудайға еликлеўшилер. Қудайға еликлеў , Оның изине ериўшилерге еликлеўди үйретеди. Павел Салоникалыларды үйрете алды, өйткени оларда Павелдиң изине ериў қәлеуи бар еди. Павел өз өмиринде Мухаддес Китапға хэм Қудайдың еркине үзликсиз ергени сыяқлы, Салоникалылар да Қудайдың изинен жүрип баслады.

3 Жетекшилер: «Солай етип, сизлер Македония хэм Ахаядағы пүткил исениўшилерге үлги болдыңлар» (7-аят). Салоникалылар масийхый қандай болыўы керек болса, сондай үлгили болды. Олардың өмири Грециядағы басқалар ушын үлги болды.

4 Көбейиў: «Өйткени Ийемиздиң сөзи сизлерден тарқап, Қудайға деген исенимиңиз хаққында хабар тек Македония хэм Ахаяға емес, ал хэмме жерге жетип барды. Сонлықтан бизлердиң бул хаққында бир нәрсе айтыўымызға хәжет қалмады» (8-аят). Павел қайсы жерге бармасын, оған: «Сен не хаққында айтып атырғаныңызды билемиз, себеби Салоникалы масийхыйлар менен көристик», - деп айтатуғын еди. Павелдиң хызмети мынадай еди, оның шәкритлери Масийх хаққында басқаларға дәрхәл айтып баслайтуғын еди.

5 Садықлық: «Себеби олардың өзлери бизлерди қаншелли жақсы қабыл алғаныңызды хэм хақыйқый тири Қудайға хызмет етиў ушын қалай бутларды таслап, Қудайға жүз бурганыңызды айтып берди. Және де олар бизлерди келешектеги қәхәрли жазадан қутқаратуғын Ийсаның, яғный Қудайдың Өзи өлимнен тирилткен Улының аспаннан келиўин күтип атырғаныңызды да сөз етти» (9-10-аятлар). Нени нәзерде тутып атырғанына дыққат аўдарың:

- . Бутлардан бас тартыў
- . Қудайға хызмет етиўге қәлеуи болыў
- . хәлсиз исеним емес, ал хызмет етиў
- . Масийхтың даңқ пенен қайта келиўин күтиў

Усылай етип, адамларды Масийхқа алып келиў ушын хэм жас масийхыйларға жәрдем берий ушын не талап етилетуғынын көрип турыппыз. Енди келиңлер, шәкиртти

таярлауда биринши басқышта – тәубеден кейин Масийхтың шәкирти болыу сабақлығында не керек екенлиги хаққында сөйлесейик. Буны шынығыу процесси деп атаймыз.

Шынығыу процесси

Шынығыу ислеу – демек бул биреуге өсип, раўажланыуына жәрдем бериу; оны сабақлық нәсиятлар менен тийкарын беккемлеу, тәрбиялау, тәртипке шеберлик пенен оқытыу.

Сабақлық ўақтында бизлердиң ўазыйпамыз – адамлардың Ийса Масийхтың хызмети ушын бар мүмкиншиликлерин қолланыуына жәрдем бериу. Шынығыу алып барғанда, устаз Мухаддес Руўхтың жұмысын орынлай алмайтуғынын есимизде тутыуымыз керек. Устаз адамның жүрегиниң ишине қарап, оның ақыллылық дәрежесин өзгерте алмайды. Көбинесе ақыллылық принциптери бузылып, өз өмирин босқа өткерип атырған адамлар менен ушырасқанда усындай қәлеу жийи болып турады.

Устаз тек ғана шәкиртке өзи қандай етип көргиси келсе, сондай болыуына жәрдем бере алады. Егер адам өз өмиринде Масийхтың хызметине бойсынбаса, егер ол Масийхтың хызметшиси болыуға хеш нәрсе қурбанлық қылмаса, онда оны Ийсаның шәкирти қылыудың мүмкиншилиги аз болады. Сонлықтан бул китаптың үлкен бәлими өмирдиң ең баслы принциптерине, яғный усылларына сизиң дыққатыңызды қаратады. Егер адам Масийхқа шын жүректен ерсе хәм Оның еркин орынлауға талпынса, шынығыу процесси әпиўайы хәм хәттеки жағымлы болады.

Ақыры, устаз өз шәкиртлерине еки усыл менен өсиўине жәрдем бере алады: (1) оған өз ўақыт-саатын бағышлап, (2) оқып үйрениўине мүмкиншилик жаратып. Адамның өзгериўин хәм өсиўин тәмийинлейтуғын қалған барлық факторлар (жеке жуўапкершиликти сезиниў, бир нәрседе қурбанлық етиў қәлеуи, үйрениўге ыңғайлы болып таяр турыў, тәбийғый ақыллылық) ямаса ата-анадан өтеди ямаса сол адамның бақлауы астында болады.

Сонлықтан устаз оқытып атырған адамының өзгериўине толық жуўапкершилик алыудан бас тартыуы тийис. Деген менен, ол үйрениўши адамға өзин раўажландырыуы ушын хәр түрли методларды бере алады. Устаздың өз тек ғана басқарыушы, мәсләхәтши хәм алдыға қойылған мақсетлерге жетиўге жәрдем берип, жигерлендиретуғын жөнелтириўши болып есапланады.

Масийхтың шәкирти болыуға жәрдем беретуғын көплеген методолотиялар, усыллар хәм методлар бар. Оларды универсал принциптер менен алжастырыуға болмайды. Мысалы, Ийса Масийх: «егер сизлер Мениң сөзимде болсаңыз, онда сизлер шынында да Мениң шәкиртлеримсиз», деди. Мухаддес Китапты үйрениў хәм аятларды ядлау ушын хәр түрли курслар – бул адамлардың Қудай менен қалыуы ушын жәрдем беретуғын әпиўайы усыллар. Масийхтың шәкирти болып баслаған адам сизиң устазлық қылыуыңыздан шаршап кетиўи мүмкин, сонлықтан оған ең жақсы усылларды айтың, бирақ методика оқытыу барысында хеш қашан ең биринши мақсет болып қалмауы керек.

Жас масийхий менен ислескениңизде, оған мынадай сораў бериўиңизди мәсләхәт қыламан: «Шәкирт болыу деген нени аңлатады?» Ол хәр түрли жуўапты айтқаннан соң, сиз оған: «Келиң, бул хаққында не айтатуғынын билиў ушын ендиги хәптеде ушырасқанда Юхан жазған Хош Хабарды үйренейик?», деп усыныс қылың.

Кейинги хәптеде шәкиртлик хаққында Юхан жазған Хош Хабарда айтылғанларды биргеликте талқылаң. Кейин шәкиртиңиз Тимофейден: «Ал сиз шәкирт болыуды қәлейсең бе?» деп сораң. Оның «аўа», деп айтатуғынын алдын ала билип, Оның Сөзинде болыу хаққындағы Юхан 8:31 аятты қолланың хәм кейинги хәптеде оның қалай Сөзде болыуы

кереклиги хаққында ойланыўын айтың. Кейин адамның Оның Сөзинде қалай болыўы мүмкин екенлиги хаққында ҳәр түрли вариантларды усының, бирақ сол пайтта булар хаққында шәкиртиңизге айтпаң, оған өзи ушын өзи ашыўына жол қойың.

Кейинги азанда адамның Құдайдың Сөзинде болыўдың бир неше усыллары хаққында сизге айтып бериўин илтимас қылың. Оның өзи тапқан усылды талқылап, кейинги тапсырма сыпатында оған Құдайдың шәкирттиң усы тараў бойынша не қылыўын қәлейтуғынын сорап, бир хәпте даўамында дуўа етиўин илтимас қылың. Мысалы, шәкирт Сөзди үйренип, Сөзди тыңлап, Сөзди оқып хәм аятларды ядлаўды усынды. Енди оның мақсети усы тараўлар бойынша Құдай оны не қылыўын қәлейтуғынын билиў болып есапланады.

Сиз және ушырасқанда, усы тараўлар бойынша шәкирт өзиниң алдына қойған мақсетлери сиз қойған тапсырмалардан да көп болыўы мүмкин. Соның ушын, сизиң ўазыйпаңыздың бири – оған өзгертиўине хәм өзиниң алдына мүмкин болған мақсетлерди қойыўына жәрдем бериң. Булар қандай болыўына қарамастан, мақсетлер өзи тәрәпинен қойылған, булар оның өмири ушын Құдайдың ерки ашылатуғын өзиниң дуўасының нәтийжеси есапланады.

Мухаддес Китапты үйрениў арқалы шәкиртликтиң принциплерин өзи ушын ашыўына шәкиртиңизге жәрдем бериң хәм ол усы принциплерди ис тәжирийбесинде қолланыўды үйренсин.

Тәўбе қылғаннан соң шәкиртлик хаққында бапта айтылғанындай, усундай жеке ис хәм шынығыў алып барыў еки адам ислескенде жақсы тәсирли болыўы мүмкин. Басқа масийхыйлар менен сәўбетлесиў хәм группада оқып үйрениў шәкирт пенен жеке ислесиўге ең баслы қосымша болады, бирақ жеке итибар бериўди хеш нәрсе толтыра алмайды.

Тийкарлар қандай?

Бир неше жыллар алдын мен бир адам менен жеке ушырасыўлар өткердим, оған өз шәкирти Тимофейди оқытыўына жәрдем бердим. Сол жас масийхыйға не нәрсе керек, деп сөйлескенимизде: «Адам Масийхтың шәкирти деп есапланыўы ушын, онда қандай шәртли минезлемелер болыўы керек?» деген сораў пайда болды. Буны бир неше ўақыт талқылап, бизлер хәр биримиз өз алдымызға үйренип шығыўды шештик, ал кейин бизлер не тапқан болсақ, соларды талқылаймыз. Бизлер кейинги мәрте ушырасқанымызда, сол адамның өмиринде көриўимиз керек болған барлық сапаларды санап басладық. Бизлер тамамлағаннан соң, сол жазылған дизимлер базарлаўға дизим сыяқлы болып көринди. Кейин бизлер сол шәкирттиң өмиринде көргимиз келген сапалар менен бизлер шәкирт ушын жүдә керекли болған сапалар деп есаплағанларымыздың арасында айырмашылық қойыўымыз тийис, деп шештик.

(Исениўшиллерге болған Құдайдың келеси ерки)

(Ис-хәрекет)

(Масийх – орайда. Мухаддес Китап , дуға – тиккесине)

(Гуғалық , исениўшлер менен қарым-қатнас – қыясына)

Хәммесин және бир мәрте талқыладық хәм нәтийжеде «Навигатор» шөлкеми қолланған «Дөңгелек» деп аталған сүүретлемеде берилген базы тийкарларды ислеп шығардық. (исениўшиниң Қудайдың кейинги ерки әмелде қолланыў .. Масийх ... дуға, мухаддес китап, гуғалық, исениўшилер менен сәўбет

Дөңгелек – бул орайда Ийса Масийх болған Мухаддес Руўхқа толып жасайтуғын өмирдиң сүүретлемеси. Бул өмирдиң сүүретлениўи бойсыныўдан келип шығады.

Дөңгелектиң Көшери

Дөңгелектиң көшери – бул Ийса Масийх, Ол хәммесиниң орайында. Елши Павел бул қарым-қатнасты былай түсдиндирди: «Мен Масийх пенен бирге атанақ ағашқа шегеленгенмен. Енди жасап атырған мен емес, ал менде Масийх жасап атыр. Хәзир денеде жасап атырған өмиримде мени сүйген хәм мен ушын Өзин қурбан еткен Қудайдың Улына деген исенимим менен жасап атырман» (Гал 2:20). Дөңгелектиң көшери кем дегенде еки функцияға ийе: ол айланып атырған дөңгелекке күш береді, және де, дөңгелектиң қозғалыўына бағыт береді. Бул хәр бир исениўшиниң өмиринде Ийса Масийхтың ойнайтуғын роли.

Мен бала ўақтымда, бир күни үйдиң қасында бир баланың машынның балонын қалай жомалатып ойнап жүргенин көрген едим. Бир пайт ол бала сол балонды басқарыўын жойтты, балон басқа биреўдиң жерине қарай домалап кетти, гүллерди сындырды, айўанға барып урылып, секирип кетип, домалап барып шийшаларды сындырды хәм ақырында қоңсының путалық шөплерге барып жерге қулады. Машқаланың бири, балонға бағыт берилмеген еді. Ийса Масийх исениўшилердиң өмиринде көшер болып, оған бағыт береді. Ийса Масийхтан бағыт болмаса, бизлер хәмме ўақытта қәўип астында боламыз: адамларға соқлығысамыз, даўам ететуғын қыйыншылықларға дус келемиз хәм бир нәрселерди бузып қоямыз.

Дөңгелектиң спицалары, яғный кегейлери

1 Сөз, Мухаддес Китап

Усы дөңгелектеги ең баслы спеца, кегей Қудайдың Сөзи болып есапланады.

Мухаддес Китапта: «Масийхтың сөзи пүткил байлығы менен ишиңизде жасасын. Бир-бириңизге толық даналық пенен тәлим берип, ақыл-нәсият етиңлер. Қудайға шүкирлик билдирип, Оған Забур жырларын, алғыс-мақтаў қосықларын хәм Мухаддес Руўхтың илхамы менен жазылған қосықларды шын жүректен айтыңлар» (Кол 3:16).

«Навигатор» шөлкеминиң тийкар салыўшысы Досон Тротман масийхыйлық өмирде Қудайдың Сөзи қалай әмелде ендирилиўи мүмкин екенин көрсетиў ушын әпиўайы сүүретлемени ойлап табады (сүүретлеме «Қол» деп аталады, төменде берилген). Ең баслы бес усыл бар: тыңлаў, оқыў, үйрениў, ядлаў хәм ой жуўыртыў. Сөзди толық түсиниўге ийе болыў ушын, усы бес усылдың хәммеси қолланылыўы шәрт.

. **Тыңлау** – шәкиртиңиз Құдайдың Сөзин хәр дайым тыңлап жүре алатуғын программа таярлауға жәрдем бериң. Жәмәәтте шопан ұаз қылған ұақытта, оған аудио жазып алыуын усыныс етиң. Жыйналыстан соң, ол басқа жазыулар менен салыстырып, айтылғанларды талқылай алады хәм өз өмиринде әмел қылыуға хәрекет етеди. Егер оның шопаны жәмәәтте аудио жазыу ислеп алғанын көрсе, кафедраның сыртында жүреги йошланады. Соны билгеннен соң, базы адамлардың Мухаддес Китапқа соншелли дыққатлы екенин билип, шопанның кеуили толатуғынына исенимлимен.

. **Оқыу** – шәкиртиңизге жыл дауамында толық Мухаддес Китапты оқып шыға алыуы ушын оқыу жобасын табыуға жәрдем бериң. Күнине шама менен үш баптан оқып, ол бир жыл ишинде Мухаддес Китапты толық оқып шыға алады. Бундай программаларды табыуға болады, сиз ямаса шопаныңыз шәкиртиңиз ушын анық тууры келетуғын жобаны таба аласыз. Мухаддес Китапты бир жыл ишинде оқып, ол Китап хаққында улыумалық түсиникке ийе бола алады. Ол Құдайдың бир неше жүз жыллар дауамында қалай ислегенлерин көреді.

. **Үйрениу** – «Хақыйқат сөзлерин дурыс үйрететуғын хәм өз иси ушын уятқа қалмайтуғын, Құдайға унамлы, жақсы хызметши болыуға жан-тәниң менен тырыс» (2Тим 2:15). Мухаддес Китапты тереңнен түсиниу ушын, оны үйрениу жүдә әхмийетли. Бул қандай метод қолланылыуына қарамастан, бес принципқа тийкарланыуы тийис:

- **Биринши басқыштағы изленип үйрениу** – шәкирт Мухаддес Руухтың жәрдеминде Құдайдың Сөзин оқыйды хәм Құдайдың Өзи бағытлап, устазы болады. Шәкирт Мухаддес Китапты үйрениуге жәрдем беретуғын қандай да бир материалды қолланыуды қәлеуи мүмкин, бирақ буны өзи иззертлеп оқып шыққаннан соң, сондай материалларды қолланыуына болады.

- **Турақлылық хәм системалық** – Мухаддес Китапты үйрениу системасыз хәм тәртипсизлик болмауы шәрт. Шәкирт хәпте дауамында бир үзиндини үйренип, ал үш айдан соң басқасына өтип кетсе, дурыс емес. Системалық дегенде, шәкирт Мухаддес Китапты тосаттан, қәлеген жеринен оқып үйренбеуи тийис, ал оның «оқып баслау жобасы» болыуы шәрт.

- **Белгилеп жазып қойыу** – шәкирт Мухаддес Китапты үйренип атырған ұақытта, ол өз пикирлерин жазып қояды. Кимдур: «Күшли еслеп қалыу қәбилеттен гөре, ушы сынған қәлем жақсырақ» деп айтқан екен. Хәр биримизде Мухаддес Китаптағы табылған қандай да бир пикирди умытып қалған ұақытларымыз болған, буның себеби әпиуайы, бизлер оны жазбағанбыз.

- **Басқаларға жеткерип бериу уқыбы** – есиңизде сақлаң, сизиң мақсетиңиз – бул «үшинши хәм төртинши әуладқа дейин» таза шәкирт излеу процесси болып есапланады. Бир достым өзиниң бир неше талқылаулар хәм грекше менен еврейше текстлери бар Мухаддес Китапты үйрениу методикасы хаққында айтып берди. Бул әжайып методика еди, бирақ оның кемшилиги басқаларға жеткерип бериу қыйын еди.

- **Әмелий қолланыу** – Мухаддес Китап бизлерге билимимизди асырыу ушын берилмеген, ал биринши гезекте өмиримизди өзгертиу ушын берилген. Теология семинарында бир профессор: «Әмелде қолланбай талқылау абортқа мегзейди», деп айтқан еди. Мухаддес Китапты үйренип, бизлер Жазыуда айтылғанларды тек ғана түсиндирип қоймаймыз, ал ол *бизлерге* айтатуғынларын қабыллауымыз тийис.

Мухаддес Китапты үйрениу барысында оқыған үзіндилерден кейинги мына сорауларға жууап бергенимиз пайдалы:

1 Бул жерде не айтып атыр? Үзіндини (параграфты ямаса бапты) аятпа аят анализлеп, соған өзиңиз билген параллел силтемелерди жазып барасыз. Мысалы, егер сиз 2Тим 3:16 аяттағы Мухаддес Китаптың Қудай тәрәпинен руўхландырылғаны хаққында теманы үйренип атырған болсаңыз, оның параллел силтемеси 2Пет 1:21 болыуы мүмкин. Кейин сол оқып атырған үзінди үстинде ислеген барлық бақлауларыңыз хәм пикирлериңизди қарап шығың.

2 Сол берилген үзіндиде нени түсинбеймен? Сизде сол үзіндиде дусласқан барлық машқалаңызды жазың. Мухаддес Китапты ең биринши үйренип баслағанымда, менде қаншелли кишкене машқала болса, мен үзіндини соншелли жақсы түсинемен, деп ойладым. Бирақ Қудайдың Сөзин қаншелли көбирек үйренгеним сайын, барлығы соншелли керисинше екенин түсиндим. Қандай да бапты қаншелли тереңнен үйренгеним сайын, менде соншелли машқала пайда болды, яғный мен бир нәрселерди түсинбейтуғынымды соншелли тән алып басладым. Мухаддес Китапты үйрениу барысында сиз қандай да сорауларға жууап алыуыңыз мүмкин, базы сорауларға басқалар менен сөйлескениңизде жууап аласыз, ал қалған сорауларға анық жууаптарды хеш қашан алмауыңыз мүмкин.

3 Усы үзіндиде не хаққында айтылып атырғаны хаққында улыуымалық сөз бенен айта аласыз ба? Үзіндини кишкене шолып өтиң, ондағы ең баслы мәнилерин өз алдына белгилеп қойың, ямаса оның кишкене мәнисин жазып қойың. Егерде сиз қысқа мәнисин жазып қойууды шешкен болсаңыз, онда бул үзіндиниң өзинен узын болып кетпеуине тырысың. Базылар екеуин де ислеиди, яғный ең баслы мәнилерди жазып, дизимге алып шығады.

4 Бул жеке маған не айтады? Усы үзіндини жеке өзиңиз қалай әмелде қолланбақшы екениңизди келеси форматта жазың: (а) машқалаларды дүзиң; (б) усы машқалалардан анық бир мысал жазың; (в) Қудай сизиң қандай шешимге келиуиңизди қәлейтуғынын жазың; (г) усы қабыллаған шешиңизди әмелде ислеу ушын қандай анық адымларды басыуды жобаластырдыңлар. Тек ғана жеке орын алмасықты қолланың: *мен, маған, менде, меники. Бизлер, бизлерге, бизлерде* деген орын алмасықларды қолланбауға хәрекет етиң.

Ядыңызда сақлаң, бул *бизлердиң* машқаламыз емес, бул *мениң* машқалам.

. Ядлау – Сиз Жазыудағы аятларды ядлауға жиберетуғын уақыт Мухаддес Китапты қолланыудағы басқа хеш бир метод орнын баса алмайды. Мен турақлы түрде көп жылладан берли аят ядлап келемен хәм бул жүдә пайдалы деп есаплайман, әлбетте, уақты-уақты бул ушын көп күш салып, шыдамлық талап етиледи. Аят ядлау – уазыйпаның кишкене бир бөлеги ғана. Ең баслы мәселе умытып қалмау ушын, оны көп қайталап жүриу керек.

Мухаддес Китаптан аят ядлау бойынша бир-бирине уқұсас программаларды табууға болады. Шопаныңыз сизге тууры келетуғын программа табууыңа жәрдем беретуғынына исенемен.

. Ой жууыртый – бул «Қол» сүүретмелесиндеги бас бармақ, бул бармақ басқа төрт бармақ пенен бириктирилген халда қолланылады. Сиз Сөзди еситесиз хәм оның үстинде ой жууыртасыз, оны оқыйсыз хәм оның үстинде ой жууыртасыз, ядлайсыз хәм ой жууыртасыз. Ой жууыртый үзіндини түсиниуге жәрдем береди, есте қалыуға жәрдем береди хәм әмелде қолланыуға алып келеди.

Егер мен Қудайдың Сөзин тек еситип, оның үстинде ой жууыртып қойсам, бул

Мухаддес Китапты еки бармақ пенен ушлап турыўға ҳәрекет еткеним. Булай ушлап турыў жүдә аңсат болмайды. Егерде мен Құдайдың Сөзин еситип ҳәм оқысам, сондай-ақ буның үстинде ой жуўыртсам, онда Мухаддес Китапты елде беккемирек услайман, деген менен, жетерли дәрежеде беккем емес. Мухаддес Китап пенен «сәўбетлесиў» методының барлығын қоллансам, онда мен «руўхый қылышты» беккем услай аламан.

2 Дуўа етиў

Бул спица, яғный кегей Құдайдың Сөзиниң қарама-қарсы тәрәпинде жайласқан ҳәм усының менен масийхыйдың өмиринде баланс, тең салмақлылықты жаратады. Мухаддес Китапты жақсы билетуғын, бирақ аз дуўа ететуғын адам, булшық ети жоқ скелетке мегзейди. Көп дуўа ететуғын, бирақ Мухаддес Китапты аз оқытуғын адам медуза сыяқлы, скелетсиз булшық еттен ибарат болады. Ал Мухаддес Китапты оқыў ҳәм дуўа етиў масийхыйдың өмиринде әҳмийетли болған тең салмақты жаратады.

Дуўа етиў ушын айрықша бир метод керек емес. Дуўа етиў – бул Құдай менен сөйлесиў, бирақ бул масийхыйдың өмиринде стратегиялық мәнини рол ойнағанлықтан, шайтан дуўа етиўимизге жол қоймаў ушын, барлық мүмкиншилигин ислейди. Егер аз дуўа ететуғын болсаңыз, онда белгиленген ўақытта турақлы дуўа ететуғын шерик табың. Мен колледжде оқыған ўақтымда, дуўа етиў ушын аз ўақыт ажырататуғынымды түсиндим. Сонлықтан ҳәр ҳәптеде бирге дуўа етиў ушын достымды көндирдим. Бизлер жатақханадағы бос бөлмеде саат 11 ушырасып, саат 16 ға дейин дуўа еттик. Не ҳаққында дуўа еткенемиз есимде жоқ, бирақ бул дуўа етиўди әдетке айландырыўыма жүдә үлкен көмеги тийди.

3 Гүўалық бериў

Және бир шәкирттиң айрықша белгиси – бул Ийса Масийх ҳаққында гүўалық бериў оның өмириндеги ажыралмас бөлеги есапланады. Ийса Масийхтың шәкиртлерине қарата айтқан соңғы сөзи мынадай еди: «Бирақ сизлерге Мухаддес Руўх түскенде күш-қуўат аласызлар ҳәм Ерусалимде, пүткил Яхудияда, Самарияда, ҳәтте, дүньяның шетине дейин Мениң гүўаларым боласызлар, – деди» (Елш 1:8). Көбинесе гүўалық бериўден қашамыз, бирақ гүўалық бергеннен соң, бизлер соншелли қуўаныш ҳәм руўхланыўға бөленемиз. Кейин не ушын бурын усындай қылмадым, деп таң қаламыз.

Басқаларға гүўалық бергенде, адамлар басынан кеширетуғын қорқыныштың бири – бул жүз бурылыў қорқынышы. Бизлер: «Ол мени тыңлағысы келмейди, ол бәнт те шығар, оның басқа машқалалары бар. Мен оған руўхый мәселе ҳаққында айтсам, ол қапа болыўы мүмкин», деп ойлаймыз. Бирақ сиз Ийса Масийх ҳаққында биреў менен бөлискениңизде, қапа болған адам болды ма? Әдетте, адамлар кеўлин ашып, қандай да руўхыйлық нәрселер ҳаққында сөйлескиси келеди.

Бир неше жыл алдын адамларға Масийх ҳаққында гүўалық бергиси келмейтуғын бир жас жигитке жәрдем бердим. Ол жаслар хызмети шөлкемине қатнасауғын еди, сонлықтан мен оннан: «Андрей, жатақханадағы неше студентлер менен жеке таныссаң, яғный сиз ушырасқаныңызда, нешеўи сениң атыңды айтып шақырады?» деп сорадым.

Бир неше ай жасап, ол тек ғана еки-үш адамды танийды екен. Мен оған: «Андрей, келеси төрт ҳәпте даўамында жатақханадағы көбирек студентлер менен тасыныўыңды қәлеймен. Кел, жобаластырайық, елиў адам менен дейик. Сен оларға Масийх ҳаққында гүўалық бериўиң шәрт емес, ҳәттеки, оларға масийхый екениңди айтыўың да шәрт емес. Сен ислейтуғын нәрсе – бул олар менен танысыўың. Бир нәрселер ҳаққында сөйлесип отырыў ушын, бөлмелерине кир, олар менен теннис ойна, спорт жарысларына бирге бар, бирге түслик ямаса кешки аўқат же. Нени қәлесең соны исле, бирақ бүгиннен баслап бир ай даўамында елиў студент пенен таныс. Солай етип, бир айдан кейин мен келгенде,

олардың хәр бири менен атларын айтып, маған таныстыр», дедим.

Бир айдан соң мен Андрей менен ушырасыу ушын студентлер аймағына бардым хәм сол уақыт аралығында ол Масийхқа алты адамды алып келгенин көрдим. Бизлер елиу адам менен танысқаны я танысбағаны хаққында сөйлеспедик, буған зөрүрлик қалмаған еди. Ол «салықшы хәм гүнакарлар» менен танысқанда, Жаратқан Ийе оған исеними хаққында айта алатуғын тәбийғый жағдай туўдырып бергенде, өзи буны түсинген. Соның ушын, гүуалық бизлердиң исениуши емеслер менен досласыуымыздан басланады. Дослығымыз беккемлениуи арқалы, Мухаддес Руўх гүуалық бериуимизге мүмкиншилик береді.

Шәкиртиңиз бенен ислесип атырып, Масийх хаққында гүуалық қалай болып атырғанын көриуи ушын, өз дөгерегиңиздегилер менен танысыуына мүмкиншилик бериң. Оны өзиңиздиң масийхий емес досларыңыз бенен таныстырың хәм сизиң исенимиңиз хаққында басқалар менен қалай бөлисип атырғаныңызды көрсин. Кейин, ол өзине исенимли болғаннан соң, оған да сондай қылыуына аңсатырақ болады.

Басқа уақыя ядымда, жатақханада студентлер менен ислескенимде, мениң командамда басқаларға Масийх хаққында айтыудан қорқатуғын Саша деген жигит бар еди. Илтимасым менен ол Мухаддес Китап бойынша курста оқыды хәм бир қанша аятларды ядлады, бирақ адамларға гүуалық бере алмайтуғын еди.

Бир неше айдан соң, оны басқаларға Хош Хабар айтыуға көндириуе хәрекет еткенимнен соң, мен биреу менен Масийх хаққында Хош Хабар айтып атырғанымда, Саша қасымда үндемей бақлап отырыуға зорға көнди. Бизлер бир неше мәрте мениң танысым менен көристик, кейин Саша ақыры дегенде, сөйлесиуимизге араласып, өзін жетерли дәрежеде исенимли сизинип баслады. Хәптелер өтти, ол өзін еркин хәм исенимли сезип баслады. Солай етип, ол өзиниң бир достына Қудай хаққында айтатуғын уақты келди. Мен оның қасында тек ғана бақлап тыңлаушы болып бардым, ал оның өзи сәўбетлесиуи керек еди.

Бизлер Романның бөлмесине келдик хәм хәр түрли темада гәп болды, кейин Саша теманы өзгертти хәм Хош Хабар айтып баслады. Оны тыңлап отырып, Саша хәммесин надурис қылып атырғанын түсиндим хәм қорқып кеттим. Ол улыуа басқа тәрептен гәп ашып баслады. Ол улыуа басқа аятларды қолланды. Ол барлық «қағыйданы» бузды! Хәммеси сондай турпайы болды, хәттеки оны қутқарыу ушын гәпке араласып қалайын дедим, бирақ тилимди тислеп қалдым.

Бир неше уақыттан соң, хәттеки, мен ушын жүдә узақ уақыттан соң, Саша: «Ал, Рома, Масийхты қабыл етесең бе, ямаса жоқ па?» деди.

«Ох, әлбетте, жүдә қәлеймен», - деди Рома. Бул жуўапқа мен таң қалдым.

Мен оның менен бирге дизерлеп отырғанымда, мен тап уйықлап атырғандай, өзимди сездим. Өз қулағыма исенеримди де билмедим! Рома дуўа етип, Масийхты қабыл етти! Саша оның менен келеси айда шуғылланды хәм Рома әжайып, турақлы шәкирт болып шықты.

Мухаддес Руўхтан қандай әжайып сабақ алдым! Хош Хабар айтыу – бул Қудайдың жумысы, ал адамның емес. Мухаддес Руўх Масийхты излегенлер Оны табыуи ушын, адамның ең хәлсиз күшин де қолланады.

4 Исениушилер менен қарым-қатнас сәўбети

Кейинги бапта бизлер жәмәәтте сыйлардың раўажланыуы хәм оларды қолланыу хаққында сөз етемиз. Масийхтылық өмирде Масийх орайда болған халда, дуўа етип, Мухаддес Китапқа тийкарланған қарым-қатнас сәўбет жүдә әхмийетли. Шәкиртиңизди

беккемлеу үшін исениушілер қарым-қанасына тартың. Бул жерде сәубет дауамында хеш нәрсе жазуудың хәжети жоқ, себеби бул хәр бир масийхыйдың өмиринде үлкен рол ойнайды, егер абайлы болмасақ, бул басқа «кегейлер» менен байланыслы үлкен рол ойнап, тәсирин тийгизиуи мүмкин.

Дөңгелек жақсы айланыуы хәм қыйсайып кетпеуи үшін, оның барлық спицасы, кегейи тең салмақлыққа ийе болуы тийис. Спицаның, яғный кегейдің хеш бири ауыр ямаса шәкирттиң өмиринде жүдә әхмийетли рол болып кетпеуи керек. Оннан қала берсе, кегей қаншелли узын болып кетсе, дөңгелектің жерге тийип айланыуының аралығы соншелли узақ болып кетеди. Шәкирттиң мақсети – хәр бир спицаны, кегейди рауажландыруы болуы тийис.

Кегей хаққында және не айтыуға болады? Ол тек ғана көшерди сыртқы шеңбер менен байланыстырып турады. Масийхыйлар Ийса Масийх пенен кегей арқалы байланған. Олардың екеуи – Мухаддес Китап хәм дууа – «қолланыу тийис»ге байланыслы, ал екеуи – гүуалық хәм исениушілер менен қарым-қатнас - «ислеп шығаруи өним»ге тийисли. Кимдур: «Егер сыртқа шығатуғын өним хәддес тыс көбейип кетсе, онда хызмет етиу бахасы сизди бузады», деп айтқан еди. Бул принцип масийхыйлық өмирде тең салмақлылықтың әхмийетин анық көрсетеди.

Дөңгелектің шеңбери

Ийса Масийх былай деди: «Мениң буйрықларымды билип, оларды орынлаған адам – Мени сүйетуғын адам. Мени сүйген адамды Әкем де сүйеди. Мен де оны сүйип, оған Өзимди көрсетемен» (Юхан 14:21). Бойсынуы – бул адамның өмириндеги өним. Бул дөгеректегилер үшін анық көринип туратуғын Қудайға бойсынып жасайтуғын өмирди аңлатады.

Бир университетте Индиядан бир студент оқыды хәм басқа бир студент оған Масийх хаққында айтып берди. Сол индиялы жигит масийхыйлардың қалай жасап атырғанына дыққат салып, былай деди: «Сизлер масийхыйсызлар, бирақ сизлердің қылықларыңыз соншелли көзге тасланғанлықтан, сизлердің сөзлериңизди тыңламайман». Сол студентлер масийхый болып жасамады, ал тек ғана усы хаққында айтатуғын еди.

Спицалар, яғный кегейлер шеңберди көшердеги втулка менен жалғыз байланыстыруы есапланады, шеңбер де Масийхты дүнья менен байланыстыруы силтеме есапланады. Исениуши емес адамлар Масийхты тек ғана исениушілер арқалы көриуи мүмкин. Адамлар сизлерди көргенде, өмириңизде Масийхты көре ала ма екен?

Шәкиртти оқытуыңызға жәрдем беретуғын дөңгелек сүүретлемесине қосымша базы минезлемени де рауажландырууға болады, мысалы: әдиллик, исеним, сүйиспеншилик хәм минездің толықлылығы. Бирақ бизлер хәмме ўақытта өзимизге еслетиуимиз тийис, мақсетимизге жетиуимиз үшін, жеке зәрүриятымызды есапқа алыуымыз тийис.

Усы ең баслы зәрүриятларды есапқа алып, жоба дүзиң. Хәмме ўақытта өзиңизге үш сорау бериң: 1) Шәкиртиме не нәрсе керек? 2) Ол буны қалай алыуы мүмкин? 3) Онда усының бар екенін қалайынша биле аламан? Буны қалай әмелге асырсаңызда, хәмме ўақытта анық усы үш сорауды бериң.

Келиңлер буларды анық бир темаға, яғный хәзир *исенимге* байланыслы қолланаық. Биринши сорауға жууап – исеним. Екинши сорау қыйынлау, әсиресе усындай субъектли исеним сыяқлы сорау. Бул жерде сизлерге өнерментлик пикирлеу керек болады. Мүмкин, сиз шәкиртиңизге исенимин беккемлеуіге жәрдем беретуғын қандай да

китаптарды оқыуын мәсләхәт берерсең. Бул жобада, әлбетте, сиз өзиңиз тәрәптен дуу етиўди хәм оның дууа етиўин киргизиң. Оған «исеним» темасында бир неше аятларды ядлауға тапсырма бер. Оған Қудайға сүйениўи мүмкин болған өмириндеги қандай да бир тараўын таңлауына жәрдем бер, – бул финанс тараўи ямаса шәкирт таярлаудағы исинде басқа шәкирттиң қатнасы болыўи мүмкин. Жобаны дүзип атырып, Қудайдан ақыл-ойыңызды мухаддәслеп, тазалауын сораң!

Үшинши сораў, ең қыйыны болыўи мүмкин, себеби бул баҳалауға, ийе болды ма, жоқ па, деген мәселеге байланыслы. Бирақ баҳаламай турып, сиз өз мақсетиңизге жеткениңизди хәм бул қашан жүз бергенин биле алмайсыз. Қандай жоба дүзсеңиз де, сиз нәтийжени өлшеу усылларын киргизиң хәм бул мақсетиңизге жетиу дәрежесин анықлауға жол қояды.

Шәкирт пенен хәр бир тараў бойынша ислеу ушын дүзген жобаңыз қолайлы хәм ықшамлы болыўи шәрт. Оны бекем услап турып, азғырылыуларға қарсы турыу керек. Қандай жоба дүзсеңиз де, сиз хәр қандай күтилмеген өзгерислерге де тайын болыуыңыз зәрүр. Адамды жобаның астына киргизип емес, ал жобаны адамның астына дүзиң.

Шәкирттиң өзи алған нәрселерин, басқаларға бөлисиўине жәрдем берин

Сабақ өтиу процесси тек ғана мағлыўматлар менен алмасыудан ибарат емес. Шәкирт кейин ала алдына қойған мақсетине жетиуи ушын, бул шәкиртлик бойынша әмелий мәсләхәтлерди жеткериуде өз ишине алады. Сонлықтан мүмкиншилиги барынша өз шәкиртиңизге өз ушын бир шәкирт табыуын айтып, мәсләхәт бериң. Бул оған мыналар бойынша жәрдем бередиде:

1 Бул оның исенимин бекемлейди.

Көпшилик жағдайда, шәкирт басқалар менен масийхыйлық шынлықты бөлискенде, адамлар хәр түрли қыйын сораўларды берип баслайды. Ол усындай сораўларға жууапты изленип дүзгенде, хақыйқатлық оның жүрегине терең сиңип барады хәм соның менен бирге басқаларға жәрдем бередиде.

2 Бул ол ушын өзиниң өсиўине лаборатория болады

Өз шәкиртлери менен ислесип атырып, ол өзиниң ислеп атырғаны басқаларға мақул ма, мақул емеспе, соны көриўине жәрдем бередиде.

3 Бул оқып үйрениўине уқыбын раўажландырады хәм оқыуға деген қәлеу тууылады

Оның шәкирти оған қыйын сораўлар берген уақытта, ол елде көбирек оқыуды қәлейди. Мениң бир достым артиллериядан сабақ берди. Жас офицерлер оның сабағында дыққатсыз отырған, көбинесе лекция уақтында ойықлап қалған. Бир неше жыл өтип, ол елеге дейин сол темадан сабақ бериўин дауам етип атыр еди, бирақ сонда Чечнияда урыс болып атыр еди. Оның сабағында хәш бир студент уйықламады, хәммеси дыққат пенен тыңлап, сораўлар берди хәм сол темаға бар дыққатын аударған. Буның себеби жүдә әпиуайы – екнши жағдайда урыс болып атыр еди, студентлер оқыуын тамамлағаннан соң, оларды Чеченге жибететуғынын билетуғын еди, ал биринши группаның оқыу дәуиринде урыс жоқ еди.

Оқыу барысы уақтында не хаққында есте тутыу кереклиги хаққында

Оқыу барасына соншелли көп нәрселер киреди, бул теманы анық ашыу ушын бир неше том жазыу керек болар еди. Бирақ усы бап катализатор ролин атқарыуы хәм

сизлердің бір неше тәжірибеге асырыуыңыз үшін дуа етемен. Не іслеу керек, не іслемей керектігіне тийіспіз бір неше ақыллы мәсләхәтлер бар хәм олар барлық жеке адамлардың қарым-қатнасы үшін тууры келеди.

Шәкіртлик хызметіңизде қолланыуыңыз мүмкін болған бір неше елде анық мәсләхәтлер:

1 Ядыңызда тутың, шәкіртиңиз Құдайға тийіспіз

Бул Құдайдың хызметі, Құдай шәкіртиңизди өсириуі тийіс. Сиз тек ғана Құдайдың қуралы болыуыңыз үшін үміт етсеңіз болады. «Егер Жаратқан Ийе үйди қурмаса, Қурылысшылар бийқарға мийнет қылар. Егер Жаратқан Ийе қаланы қорғамаса, Гүзетши бийқарға қарауыллар» (Заб 126:1).

2 Шәкіртиңиз сизиң оған исенетуғыныңызды билиуі шәрт

Оған бір тапсырма беріп болып, кейін оны хеш қашан бийқарламаң.

3 Оның сизге ғәрезли болып қалыуына жол қойма

Оны өз пикирине ийе болатуғын қылып оқыт. Сизиң ұазыйпаңыз – оған Құдайда оқыуына жәрдем беріу. Оның сизиң етегіңізге асылып жүриуіне жол қойма.

4 Оның қәтеге қылып қойыуына жол қойың

Бизнес әлемінде көплеген бизнесменлер өз жетіскенлігіннен гөре, өз қәтелеринен көп нәрсе үйренеди. Бирақ ең күшли қорқыныш – бул қәте іслеп қойыудан қорқыу. Өз шәкіртиңізге қәтеге жол қойса да, оннан жүз бурмайтуғыныңызды көрсетің.

5 Оған потенциал шәкіртти бақалауды үйрет

Ийса Масийх Өзине он еки шәкіртти таңлауға асықпады. Ол буны Өз хызметінде тастыйықлағаннан соң таңлады.

6 Оған өзине деген исенімпликти киргизиуге хәрекет етиң

Шәкірт өзине исениуді үйрениуі тийіс. «Мен Масийх пенен бирге атанақ ағашқа шегеленгенмен. Енди жасап атырған мен емес, ал менде Масийх жасап атыр. Хәзир денеде жасап атырған өмиримде мени сүйген хәм мен үшін Өзин қурбан еткен Құдайдың Улына деген исенімим менен жасап атырман» (Гал 2:20). Бул аятта еки мәрте «мен» сөзин көреміз – «мен» атанақ ағашқа шегеленген, хәм «мен» тирилген. Өз үстимизде іслеі отырып, бизлер «бурынғы» «мен»имиз шегелениуі үшін көп күш салыуымыз тийіс хәм Масийхтағы «таза» «мен»ди тирилтиу үшін көп ұақыт ажыратыуымыз керек. Бизлер «денеге үміт етпеуимиз керек», ал «Ийса Масийхтағы мени беккемленип, хәммесин іслеі аламыз», деп исениуимиз керек.

Шәкірт пенен іслесиуге ұақыт керек. Лекция сериялары хәм жәмәәттегі тәжірибеге семинарлары, және де тек ғана китап оқыу менен шәкіртти тәрбиялау мүмкін емес. Бул процессте асығуыдың хәжети жоқ. Хәзиргі мәдениетта жалғыз хәм баслы қәсийеттің бири хәммесин ізбе-ізликте шығарыу талапкерлик хәм қәлеулер болып есапланады. Бизлер барлығын массалық өндиристи шығарамыз – машинаны, үй үскенелерин, мебелди, кастрюллерди, табаларды хәм үй-хожалығы буйымларын. Бизлер хәттеки үйлерди ізбе-із қурыуда табыслы болып кеткенбиз! Бул пикирлеу салтын өзлестириу аңсат хәм шәкірт таярлауда ізбе-із шығарыу методты өзлестирип баслау аңсат, бирақ булай іслеу болмайды. Шәкіртти ізбе-ізликте таярламайды, ал бирме-бир болады. Хәр бири Құдайдың Руұхы арқалы түске енип, қәлиплеседи.

Буған қанша ұақыт кететуғынын анық айтып болмайды – хәр бир адамда хәр түрли хәм оқыудың процессинің басланыуында адам айтарлықта қаяқта екенлігине ғәрезли.

Бирақ бирейи анық – буның ушын ұақыт талап қылынады. Ийса Масийх Қудайдан қорқатуғын хәм айтарлықтай жақсы шаңарақта өскен 12 исениўши ер адам менен баслады. Ол Өзиниң барлық ұақтың олардың билим алыўына хәм руўхый өсиўине бағышлады, Ийса үйретиў бойынша шебер Устаз болды. Деген менен, Ол ушын үш анық үш жыл керек болды. Бизлер буннан қысқа ұақыт ишинде үлгеремиз деп үмит етиўимиз жүдә туўы келмес.

9-бап

Шәкиртти қалай оқытыў керек – беккем исеним хәм келешекти аңлаў

Еврейлерге жазылған хаттың 11-бабында Қудайдың «даңқлы зал» сүүретленген – ол жерде исеним қахарманлары айтылады. Усы залдың коридоры бойлап жүрип, бизлер

өткен жыллардағы хәр түрлі өмир жолларында болған қахарман ер хәм хаялларды көреміз. Бирақ оларда улыұмалық бир нәрсе бар еди – олар Құдайға исенди!

Егер *исеним* сөзине әпиұайы түсиник берип өтсек, бул «Құдайдың үәдесине исениў хәм соған ылайықлы өмир сүриў», дегенди аңлатады. Бул дегени Құдайдың үәдеси бойынша жол жүриў керек. Исеним пассив емес, ал актив. Усы баптағы ис хәрекетти билдиретуғын фейиллерге дыққат аўдарың: Абыл ...қурбанлық *берди* (4-аят), Нух ...кеме *соқты* (7-аята), Ибрайым *бойсынды* (8-аят).

Егер Құдай Өзине жуўапкершиликти алмаса, исеним бул исеним болмайды, ал тек ғана қыяллы болжаў болар еди. Еврейлерге жазылған хаттың 11-бабында айтылғандай Құдай Өз хызметкерлерине таң қаларлық үәде береді хәм олар усы үәделер орынланады, деп исеним менен хәрекет етти. Құдайдың сол үәделери болмағанда, олардың ис-хәрекетлери мәниссиз болып қалар еди.

3 км бийикликте сиз бенен бирге кишкене самолетта ушып баратырмыз дейик хәм мен сизден: «Егер мен секирсем, Құдай мени қақшып ала ма?», деп сорайман.

Сиз гүманлы халда: «Бирақ... мен буған екиленип турман», деп жуўап бересиз.

Сизге тек ғана исеним жетпейди деп есаплап, мен: «Ал мени қақшып алатуғынына исенемен», деп айтаман хәм секиремен. Төменге түсип баратырып, мен Құдай мени қақшып алады деп исенгеним менен де, Ол бундай қылыўды хеш қашан үәде қылмағанын түсинип, қорқып кетемен. Мен исенимим жеткиликсиз болғаны ушын өлмеймен, ал Құдай маған бундай үәде бермегеи ушын өлемен. Мениң тастыйықлаўым болжаў болды, себеби исенимде тийкар болыўы шөрт.

Бир адам Құдайдың берген үәдесине муўапық шешим қабыллап, ис қылыўынан алдын, еки нәрсе керекли болады: *беккем исеним* хәм *келешек хаққында түсиник*. Бул Муўсаның өмиринде анық көринген еди хәм Еврейлерге жазылған хаттың 11 бабында сәўлеленген.

23-аят: «Муўса туўылғанда, ата-анасы исеними себепли, оны үш ай жасырып қойды. Себеби баланың сулыў екенин көрди хәм патшаның пәрманынан қорқпады». Дыққат аўдарыңлар, исеним алды менен оның ата-анасында көринеди. Муўса еле бала еди, ол Құдайдың үәдесине сәйкес ис қыла алмайтуғын еди. Бул жағдайда ол ата-анасының исеними арқалы қутқарылды.

24-аят: «Муўса ержеткенде, исеними себепли, фараонның қызының баласы деп аталыўдан ўаз кешти». Усыған дейин оның ата-анасының исеними хаққында айтылған еди, енди Муўсаның өзиниң исенимин көрип турыппыз. Бул қалайынша жүз берген еди? Бул исеним қашан оның исеними болды? Ол «ер жеткен» ўақытта.

Мениңше, Муўса үлкейгенде исенимниң тийкарын өз анасынан еситиўи арқалы алды. (Есиңизде болсын, фараонның қызы Муўсаның бөпе ўақтында таўып алғанда, ол бөбениң анасын емизип бағыўы ушын шақрып алған еди). Кишкене бала өз ата-анасының исеними себепли: «Ийса мениң жүрегимде жасайды», деп айтса, қандай әжайып. Деген менен, өмирде исенимимиз басқаның исенимине артық тийкарланбайтуғын ўақыт келеди. 24-аятта Муўса 23-аятта ата-анасы исенген сол Құдайға исенди, бирақ бул әлле қашан оның өзиниң исеними еди, өзиниң Құдай менен қарым-қатнасының нәтийжеси еди.

24-27-аятларды оқың. Муўса фараонның қызының баласы деп аталыўдан бас тартты. Ол ўақтыңша гүнаға толы хәзли хәм абадан өмирден гөре Құдайдың халқы менен бахытсызлықты бастан кеширген жақсы деп есаплады. Ол Мысырды таслап кетип қалды. Бул ис хәрекетлер Муўсаның өзиниң жеке исенимине тийкарланған еди.

Өз сабағымыздың басында не ислесек, бизлерге жәрдем бергенлер қандай

адамлар екенлиги көбірек анықланады. Кишкене өспірім бала не айтса да, неге исенсе де өзінің ата-анасынан еситкенлеріне байланыссыз. Кишкене қыздың еткен дуғасын еситіу қызлықты, ол сөзлердің мәнісін түсінбейді, сөзлерді алжастырады, басқалардан еситкен фразаларды қайталайды.

Жаңа тәубе қылған исениушілер менен де сондай. Олар өз исенімі себепсіз емес, ал солай іслеу керек деп басқалар айтқаны үшін аұқатланыудан алдын дуға етеді ямаса жәмәетке барады. Бул қәте дегенді аңлатпайды. Басқа биреудің тәсірінде Масийхқа келіп, адам тәбійғй түрде басқалар айтқан нәрселерді іслеуді дауам етеді.

Бирақ ұақыт келеді хәм ис-хәрекет қылыу үшін бундай себептердің хәжети болмай қалады. Адам өзінің жеке исенімі менен хәрекет етіуі тиіс. Не қылыу кереклігін хәм қалай қылыу кереклігін билиу әхміетлі, усы китапта буған үлкен дыққат аударылады. Бирақ не қылыу кереклігін хәм қалай қылыу кереклігін билиуден алдын, адам Құдай оннан соны іслеуін қәлейтуғынына анық исенімлі болыуы шәрт.

Борис Семенов оқыу лагерінде шынығыу алып барады. Оқыудың сегізінші айында бөлім командирі улыұмалық инспекторлық тексеріу алып барады. Егер бөлім командирі казарманы тексергенде, бизлер Бористің кровати хәққында нені ойлауға болады? Кровать тап-туйнақтай жыйналған, одеялы тап-туйнақтай болып оралған, ал оның үстіне тасланған тиінін пружинге түскенде атлығып кетеді. Ал шкаф не? Оның ішінде қәтесі жоқ, хәммесі өз орнында турыпты. Ал монша бөлмесі не? Ол сондай таза, хәттеки, оны еле хеш ким қолланбаған деп ойлап қаласаң.

Төрт өтеді хәм хәзір Борис Калифорниядағы Университетте екінші курста оқыды. Бизлер оның бөлмесіне барамыз. Оның кровати хәққында не айтуға болады? Оның көрінісі улыұма хеш қашан жыйналмағандай. Ал шкаф не? Оның іші улыұма тәртіпсіз жайласқан. Ал монша бөлмесі не? Моншаның іші қандай да бир аймақтағы станцияның хәжетханасына ұқсайды.

Айырмашылық неде? Бул жерде Бористың не қылыу хәм қалай қылыу кереклігін билметуғыны машқала емес. Машқала ол хызметті тамамлағаннан соң тәртіпті дауам етип сақлау кереклігі хәққындағы исенімі жоқлығы.

Көплеген масийхыйларда басқаларды оқытуу үшін керексіз болған исенім де, билим методлары да жоқ. Егерде исенім менен методтың биреуін таңлау керек болса, онда исенім жүдә әхміетлі есапланады. (бул жерде «егер» деп айтып атырман, себебі бундай таңлау керек болады деп ойлаймайман). Мен бул мысалды исенімнің жүдә әхміетлі екенлігін белгилеп өтіу үшін ғана келтирдим).

Исенімі бар, бирақ қалай оқытуу кереклігі хәққында методты жоқ адамды табың хәм сол адам дурыс оқытуу методын табатуғынын көресіз. Бир адамға дүньядағы барлық методларды берің, бирақ онда беккем исенім болмаса, нәтижеде сиз қәлеген бир методты қолланыуды урынсаңыз да, ол басқаларды оқытууды тоқтады. Методларды билетуғын, бирақ беккем исенімі жоқ адам, кесілген букет гүлге ұқсайды – оған қарау унамлы, бирақ букет ұзақ уақыт турмайды!

Еврейлерге жазылған хаттың 11-бабындағы Муўса хәққында жазылған жазыуға қайтайық.

26-аят: «Масийх себепсіз хорланыуды Мысырдың ғәзійнелерінен де ұллырақ байлық деп санады. Өйткени ол алажақ сыйын күтетуғын еді». Дж.Б. Филипс бул аяттың екінші бөлімін былай айтып өтеді: «себебі ол ұақтыңша сыйды емес, ал ақырғы шешіуші сыйға қайтастан күтетуғын еді». Усы түсініктегі келешек – ең басынан баслап ақырын көре алыу. Буны алдындағы фонды келешекке үлкен көз қарас пенен көре алыу уқыбын екі фукуслы көріу деп атауға болады.

Барлығын келешек көз қарас пенен көретуғын адам келешекте не болатуғынын есапқа алып, шешим қабыллайтуғын ұақытта әхмийетли нәрсени қабыллайды. Басқалады оқытыуда еки тийкарғы тас – бул *беккем исеним* хәм *келешекти түсиниұ*.

Келешекти түсиниұ, бул бизлердиң оны қандай болса, сондай етип көре алыұды аңлатады. Бул адам ушын әхмийетли болған нәрсе менен, оның бақалы системасы менен, ол ушын қубылыс күши есапланатуғын нәрсе менен, инсан өмириниң философиясы менен байланыслы. Ийса Масийх былай деди:

«Ғарғаларға қараңлар: олар екпейди де, ормайды да. Олардың я дән сақлағышлары, я ғәллекханалары жоқ. Бирақ, Қудай оларды асырайды. Ал сизлер қуслардан қаншелли қымбатлысызлар! Тәшиұишлениұ себепли, ким сизлердиң араңызда өз өмирин бир саатқа болса да узайта алады? Егер усындай кишкене нәрсе қолыңыздан келмесе, басқа нәрселер хаққында тәшиұишлениұдиң неге кереги бар? Лала гүллериниң қалай өсип турғанына қараңлар! Олар мийнет те етпейди, жип те ийирмейди. Ал сизлерге айтатуғыным: Сулайман да өзиниң сән-салтанатында усылардың биреұиндей сәнли кийинбеген еди. Егер бүгин далада өсип турғаны менен, ертең ошаққа тасланатуғын шөпти Қудай усылай кийиндирсе, сизлерди олардан да артық кийиндирмес пе еди, хәй, исеними азлар! Сонлықтан да, не ишип, не жейтуғыныңызды излеп, тәшиұишленбеңлер. Себеби усылардың бәрин бул дүньяға тийисли адамлар излеп жүреди. Сизлердиң усыларға мүтәж екениңизди Әкеңиз биледи. Оның орнына, Қудайдың Патшалығын излеп жүриңлер, сонда булар сизлерге қосымша етип бериледи. Хәй, кишкене пада, қорқпа! Әкеңиз сизлерге Патшалықты бериұди макул тапты. Мал-мүлкиңизди сатып, қайыр-садақа бериңлер. Өзлериңизге тозбайтуғын қалта ислеп, аспанда таұысылмайтуғын ғәзийне жыйнаңлар. Ол жерге уры да жақынламайды, күйе де түсип жемейди. Өйткени байлығыңыз қай жерде болса, жүрегиңиз де сол жерде болады». (Лука 12:24-34)

Мине, бул келешекти түсиниұдеги әжайып мысал: қандай болса, оны сондай етип көриұ, ең басынан ақырын көре билиұ. Бул жерде Ийса бизлерди мәңги нәтийжеси бар болған хәзирги мәхәлде шешим қабыллаұға шақырады.

Адам келешек көз қарасын жойтқанда ғана, ол билип турып гүна қылады. Ол өзин-өзин алдайды хәм гүна қылыұға болады, бул қолдан түседи, деп исениұге урынады. Бир адам банкке барады да, оннан 100 мың доллар урлайды. Егер ол келеси 25 жыл өмирин 3 ке 3 метр қамақханада отыратуғынын билгенде, ол буны ислеитуғын ба еди? Яқ! Ол өз исиниң ақыбетин көре алмағанлықтан банкке урлыққа түседи, ол келешекти көрмейди. Бизлер хәр гүна ислеұимиздиң машқаласы усыдан ибарат.

Муұсаның өмиринде хәм беккем исеним хәм келешекке дурыс көз-қарас бар еди. Бул оқытыұ процессинде еки әхмийетли аспект есапланады. Булар «Шәкирт таярлаұ өнериниң» ажыралмас бөлеги. Егер қандай да бир студентте беккем исеним ямаса келешекке болған түсиник жетиспесе, ол хеш нәрсени үйрене алмайды.

Ал беккем исеним менен келешекке болған исенимликти қалай раұажландырыұға болады? Булар сизиң хәм басқалардың өмиринде пайда болыұы ушын не ислеұ керек? Забур жыршысы: «Егер Жаратқан Ийе үйди құрмаса, Қурылысшылар бийкарға мийнет қылар. Егер Жаратқан Ийе қаланы қорғамаса,

Гүзетши бийкарға қараұыллар», деп жазады (Заб 126:1). Билим бериұ Қудайдан басланып, Қудайдан тамамланады. Егер Қудай бизлерде ислемесе хәм «Өзиниң ийгилиги бойынша бизлерде хәм қәлеұ хәм хәрекет бермесе», бизлердиң мийнетимиздиң пайдасы жоқ. Қудай беккем исенимди хәм келешекке болған түсиникти береди.

Деген менен, әхмийетли болған нәрсени ислеұимизге бизлерге жәрдем беретуғын белгили қағыйда елеге дейин бар. Сизлердиң көрип шығыұыңыз ушын усылардың төретиеұин усынаман. Бул барлық қағыйда емес, сизлер булардың санын көбейтип,

өзіңізден бір нәрселер қосыңызға болады.

1 Методқа емес, ал ең баслы дыққатыңызды принципке қаратың.

Усы жерде хәм басқа үш қағыйдадағы «ондай емес» сөз дизбеги «ямаса» дегенди аңлатпайды. Бул «ямаса принцип, ямаса метод» дегенди билдирмейди, ал булардың бир-бирейинен бөлеклеп, бул хәм принцип, хәм метод. Исенимди хәм келешекке болған түсиникти раўажландыра отырып, бизлер методқа емес, ал принципке *концентрироват этиўимиз, яғный бағытланыўымыз* тийис. Барлық мәселе биринши орындағы мәни не нәрсеге берилип атырғаны.

Тухым себиўши ҳаққындағы тымсалда (Лука 8-бап) Ийса Масийх не ушын тухым себетуғыны, не жүз беретуғыны хәм қашан екени ҳаққында айтады. Бирақ Ол тухымды *қалай* себиў кереклиги ҳаққында айтпайды. «Қалай» себиўди бизлер шешемиз, Ийса Масийх бизлерге методларды емес, ал принциплерди бередиди.

Басқа мысал – Уллы тапсырма. Бизлерге дүнья жүзине барыў хәм барлық адамларға Хош Хабарды жәриялаў берилген. Ийса Ерусалимнен, Самариядан, Яхудиядан баслаўды, ал кейин пүткил жер жүзи бойлап барыўды айтады. Оның өмири хәм хызмети бизлердиң буны қалай ислеў кереклигимизди көрсететуғын мысал болды. Марк 3:14-аятта: «Өзи менен бирге болыў ушын, Қудайдың сөзин жәриялаўға жиберий ушын хәм жинлерди қуўып шығарыўға бийлик берий ушын он екисин таңлады». Масийхтың үлгисинен көрийимизге болады, ең жақсысы бир неше адамды таңлап, олар ушын өз өмириңди хәм ўақтыңды бағышлайсаң.

Методты хәм анық ис-хәрекетти таңлаў шәкиртлериниң еркинде болды. Елшилер китабы – бул Масийхтың Уллы тапсырмасын орынлаў ушын олардың қолланған методларының сәўлелениўи. Олардың ислеген көп бөлими оларға Масийх үйреткен принципти қолланыўын өз ишине алады. Елшилер китабы 6-бапта жәмәәт жесирлерди нәзерде шетка қалдырғаны ҳаққында айтады. Усы машқаланы шешиў ушын, шәкиртлер диакон қойыў методын қолланады. Ийса Масийх Өз хызмети даўамында, оларға диакон қойыўды айтқан жоқ еди. Олар сол көтерилген машқаланы шешиў ушын усы методты қолланды.

Бизлер – масийхийлар, бизлерде өзимиздиң методымыз бар. Бизлер жыйналысты хәм шембилик мектепти азанда, ал кейин кеште және бир жыйналысты өткере аламыз. Хәр бир жәмәәтте өзиниң қандай да методлары бар, жыйналысты, суўға шомылдырыў мәресимин, доктриналық нәсиятлар жүргизиўди хәм шембилик мектептиң күнделиги. Булардың барлығы дурыс болыўы мүмкин, методларда *хеш қандай* жаман нәрсе жоқ.

Бирақ егерде дәстүр себепли қандай да методты қолланбай қойсақ («бизлер хәмме ўақытта усылай ислегенбиз»), бул бизлерде ойлап табылған жақсы принцип бар болғаны ушын емес, бизлер өзлеримизди шеклеймиз хәм бир нәрсе қылыў ушын таза ең жақсы усылды қабыл етпеймиз. Бизлер қәўипке қойып, өзгеристи қабыл етемиз, бирақ егер барлық ис-хәрекетлеримиз Мухаддес Китаплық принципти өз ишине алса, онда бизлер ислеп атырған исимизге таза, ең жақсы усылға талпыныўымыз тийис.

Асхана туўрысында мысал келтирейин. Хаялымның ыдыс-табақларды тазалаў бойынша өз методикасын бар. Көбикли суўға биринши кеселер, кейин қасық хәм вилкалар, кейин табақлар, кейин майлы ыдыслар, ақырында қазан хәм табалар салынады. Ол ыдысларды усылай жуўады. Мен анық сондай етип жуўыўым керек, деген менде исеним жоқ еди. Бир күни мен табадан басладым, ал ол мени туўрылады. Не ушын кеседен баслаўым кереклигин түсиндирип, ол ыдыс-табақты жуўыўдағы мақсет – бул оларды зыянсыздандырыў, деп айтты. Егерде бизлер ыдысты тек ғана аўқаттың қалдығынан тазалаўды қәлесек, онда ийтке жалап тазалаўына алдына қойған болар едик. Бирақ бизлер ыдысларды таза етип, зыянсыздандырыў ушын жуўамыз – принцип усыдан ибарат. Сонлықтан ең жақсысы биринши ернимизге тийетуғын ыдыслардан баслаған жақсы, ал кейин қалған ыдысларды жуўсақ болады.

Усы сөйлесиўдиң нәтийжесинде, мен хәмме ўақытта ең биринши кеселерди, кейин қасық хәм викаларды, кейин басқа ыдысларды жуўатуғын болдым. Енди мен буны хаялым мени бақлап турғаны ушын ислемаймен. Усы методтың астындағы принципти түсинип,

мен бұған беккем исенетуғын болдым. Беккем исеним хәм тастыйықлау бизлердің қандай да бир методты қолланғанымыз ушын рауажланбайды, ал принциптің мәнисин үйренгенимиз ушын рауажланады.

Тәжирийбели шәкирт хәммесин анық көре алады (перспективаны көреді) хәм өз исенимин рауажландырып, бир нәрсени былай ямаса басқаша етип не ушын ислеу кереклигин анализлейді. Көбинесе «не ушын» деген сорау тынышсызландырады, бұған жууап бериу қыйын. Биреуге үйретип атырып, «не ушын» деген сорауға жууап бергенде асырып айтыу азғырылыуға дус келесиз бе? Барлығын жақсылап анализлең. Мынадай сораулардың қойың: «„тыныш уақыт“ өткериу ең жақсы усыл ма?», «Мухаддес Китап бойынша шынығыу өтиу не ушын сизге әхмийетли болып көринеди?», «Егер буны басқаша етип ислегенде, не болады?» Усындай анализ келешекти хәм беккем исенимди түсиниуди рауажландырыуға жәрдем береді.

2 Қандай да методты қолланып, рауажландырыуға емес, ал басқалардың мүтәжликлерин қанаатландырыуға хәрекет етиң

Ийса Масийх хәм Оның шәкиртлери ибадатхананың текшесинен түседі. Олардың алдында соқыр отырған еді, оның мүтәжлиги анық көринип турған еді. Егер мен сол жерде Масийх пенен бирге болғанымда, мен Хош Хабар қағазымды алып, оған гүуалық берип баслаған болыуым мүмкин, ал кейин сол адамның мениң не ислеп атырғанымзды түсинбейтуғынын бирден аңлаған болар едим. Ол хеш нәрсени көрмейді!

Ийса Масийх басқаша етип жантасты. Ол соқырдың қасында барып отырды да, жерге түпирип, ылай иследи де, соқырдың көзине сүртти. «Барып, Силоам хәуизинде жууын», – деди. Соқыр «барып жууынды хәм көзлери көретуғын болып, қайтып келди» (Юхан 9:7). Бизлер билемиз, сол соқыр адам қутқарылды, бирақ Ийса Масийх алдын оның мүтәжлигин қанаатландырды.

Көп масийхқыйлар оқып үйрениу дегенде, қандай да методиканы үйрениу ушын, оқыу бөлмесинде сабақ өтиу, деп түсинеди. Олар шембилик мектеп сабақлығын қалай өткериуди, басқа жәмийет ағзалары ушын финанс хәққында қалай есап бериуди ямаса масийхқыйлық әдебиятларды тарқатып, қалай хош хабар айтыуды оқып үйренеди. Кейинги мысалда гүуалық берип атырған адамлар көбинесе шақырыққа дыққат аудармайды хәм нәтийжеде қапагершилик басланды, ол адам кейинги сабаққа бармай қояды ямаса буның менен улыуа шуғылланыуды тоқтатады. Бирақ адамлар сизің шақырығыңызға итибар бермейді, себеби сиз олардың мүтәжлигине жәрдем бермейсиз. Сонлықтан олар сөйлесиуди дауам еткиси келмейді, ал сиз күткен жууапты алмағаннан соң, бул пайдасы жоқ истиң дауам етиудиң хәжети жоқ екенін көресиз.

Мен студентлер менен ислескенімде, Жаратқан Ийе бул жумысты көп мийуели етип жарылқады. Жатақханада жасайтуғын исениуши емес студентлер менен масийхқый студентлер жақсы қарым-қатнас қылды. Олар биргеликте сабаққа, спорт жарысларына барды, бирге аұқатланды хтб. Хош Хабар ушын тәбийғый көпир болған дослық қарым-қатнас рауажланды. Уақыт сааты менен бизлер пицца менен кешки зыяпат өткердик, ямаса исениуши емес дослар бизлерди үйлерине мирәт етип, ушырасыулар өткердик хәм усыдан кейин базылары Масийхқа келди.

Бизлердің жатақханадағы табыслы Хош Хабар тарқатыудағы жағдай хәққында бир жәмәет еситип, топарымызды оларға барыуымызды хәм Хош Хабар топарына жәрдем бериуимизди илтимас етип, мирәт етти. Олар өз досларын еки үш адам өз гүуалықларын бөлисиуи ушын «бийтәреп» орынға мирәт етти, ал кейин Хош Хабарды жеткерип, тәубеге шақырыуды жобаластырылған еді. Мирәт еткен адамларының хеш бири тәубеге келиуди қәлемеди.

Не бундай жағдай болғанын анализлеп, сөйлескенімизде, тез арада олардың көпшилигинде исениуши емес таныслары болған, бирақ исениуши емес дослары болмаған. Сонлықтан мирәтнама алған «таныслары» мирәтнаманы қабыллауға да урынбаған.

Исениуши емеслер менен қалайынша дос болып, олардың мүтәжликлерин түсиниу мүмкин? Бир неше мәсләхәт бериуге рууҳсат етсеңиз:

. *Жақсы тыңлаушы болыңдар.* Бизлер хәмме сөйлеуді қәлейтуғын, ал хеш ким тыңлағысы келмейтуғын заманда жасап атырмыз. Басқалар сизиң тыңлауға таяр екеніңизди көрип, олардың қаншелли сөйлесип баслайтуғыны таң қаларлық. Көбинесе бундай жағдайда олар өзиниң мүтәжлиги хәм тынышсызланыуы хаққында айтып беріуді баслайды.

Сизде қашан болса да биреу менен сөйлесип атырғанда, ол адамның тек ғана «Хе, хе», деп жууап берип отырған жағдай болды ма? Сиз бир нәрселер хаққында айтып берип атырсыз, ал ол болса «Хе, аўа, хе, хе», деп отыр. Биреу менен сөйлесіуіге хәрекет еткениңизде «хе» деп отырмаң. Жақсы хәм дыққатлы тыңлаушы болың.

. *Өзиңиздиң мүтәжлигиңиз, хәлсизлигиңиз хәм тәжирийбеңиз хаққында айтып бериң.* Достыңызды жалғыз сезиниуіне мәжбүрлемең. Муаддес Китапта: «Сизлердиң басыңызға хәмме адамлардың басына түсетуғын сынақлардан басқа сынақлар түскен жоқ» (1Кор 10:13). Өмириңизде қандай болса, сондай екенін тән алың. Егер сиз өзиңиздиң кемшилик жағыңыз хаққында айтсаңыз, исенимли атмосфера пайда болып, сәубетлесиңиз де өзиниң кемшилиги тәреплери хаққында айтып бере алады.

Мен хәр хәптеде үйлерде дууа хәм қарым-қатнас ушын жыйналатуғын бир адамды билемен. Олар Мухаддес Китаптан үзиндини оқыйды хәм оны өз мүтәжлигине қарап қабыллап, таңқылайды. Исениушилер хәм исениуши емеслер дос болып, бирге жыйналады хәм улыуымалық машқаланы талқылайды. Масийхқыйлар «бизлер» хәм «олар» деген бөлиниу болмауына дыққат аўдарады. Буның орнына олар «бизлердиң» машқаламыз, «бизлердиң» қыйыншылықтарымыз хәм «бизлердиң» гүналарымыз деп айтады. Соңынан хәммеси биргеликте усылар ушын дууа етеди. Нәтийжеде исениуши емеслер әсте-әсте Ийса Масийхты Қутқарыушым деп танып баслайды.

. *Биргеликте уақыт өткериң.* Досларыңызды түсликке мирәт етиң, олар менен бирге кешеге барың, биргеликте балық ауына барың. Қарым-қатнастың раўажланыу процессинде арадағы узақлық кетип баслайды. Хақыйқый дослық, бул сиз бир-бириңизди қандай болсаңыз, сондайлығынша қабыл қылууды аңлатады. Егер мен бир адамды қандай болса, сондайлығынша қабыл етсем, өзлеримиздиң машқала хәм қыйыншылықтарымыз хаққында айтыуға жол ашатуғын еркин қарым қатнас болады.

Егер сиз достыңыз бенен өз машқалаңыз хаққында айтатуғын болсаңыз, сиз тәбийғый халда өмириңизде болған Ийса Масийхтың қатнасы хаққында айта аласыз. Бул бары жоғы үш мәсләхәт, деген менен, сизге ойыңызға басқа да көп пикирлер келген болыуы мүмкин.

Бизлердиң устазлық хәм шәкиртлик мәжбүриятларымыз қанаатландырылғанда, сонда беккем исеним хәм келешекти түсиниу беккеменип барады. Исениуши емеслер менен масийхыйлық өмирдиң тийкарын талқылай отырып, өзиңизге бир нәрселер елде ашылғанына таң қаласыз. Себеби бурын сиз ушын әпиуайы ғана теологиялық термин болған сөзлерди сиз тереңнен таңқылап, доктринаға деген исенимиңиз беккемленип барады.

3 Қолланбаларды емес, ал пикирлеу процессин раўажландырың

Ийса Масийхқа бизлердиң не ислеи алатуғынымыз емес, ал бизлердиң ким екенимиз оғада әхмийетли. «Сизлерге – ким болыу, Қудайға – ислеу» – бул әпиуайы, бирақ дана мәсләхәт. Қутқарыушы компьютеримизди қайта программаластырыуды, ой-пикирлеуимизди өзгертиуді қәлейди.

Ийса Масийх парисейлерди тек ғана бир нәрсе мәселеде айыплады. Бул не нәрсе? Олар нени билмеген еди, адамларды Қудайға алып келиуді ме? Яқ, Ийсаның Өзи, олардың бир адамды исенимге алып келиу ушын теңизди кешип өтиуіге таяр екенлиги хаққында айтқан еди. Олар Қудайдың Сөзин билмейтуғын ба еди? Яқ, олар Сөзди турақлы түрде үйренетуғын еди. Олар өз кирисинен оннан бирин берип, турақлы түрде дууа етип хәм ораза тутатуғын еди. Сырттан қарағанда олар хақ адамлар еди.

Хикметлер 23:7-аятта: «Ол жеген хәр бир нәрсеңди есаплап турар, «Иш, же», – дер саған, бирақ жүреги буны қәлемес», деп айтылады. Мине, усы мәселеде Масийх оларды айыплаган еди. Машқала олардың өмир философиясы хәм пикирлеу түсиниклери еди.

Машқала олардың қарым-қатнасында, олардың бағалау системасында, олардың өмірге деген ұлыма көз-қарасында еді.

Буннан басқа да, ишки кеуіл сапасын мыналар көрсетеді: өзинің жеке тәғдирін қурыуға хәрекеті жоқлығы, нәтийжеде Құдайға исениу хәм Оның өмирди басқарыуына исениу; басқаларға хызмет етиу; басқа хұкіметке бойсыныу; өзине зыян болса да, басқалардың пайдасын гөзлеп хәрекет етиу. Сиз өз пикириңиз бойынша Ийса Масийхтың шәкиртинге керекли болған минезлемениң дизимин жазсаңыз болады.

Усындай пикирлеу процессинің өзгериуі көбинесе әстен хәм билинбей жүз береді. Бизлер салыстырып баслағанымызда ғана булар анық көринип баслайды. Масийхтиң изинен жүриуге талпынатуғын бир достым, бир неше айдан соң үйине барып, бурынғы дослары менен сәубетлескенінде, өзинің қаншелли күшли өзгергенин түсингени хаққында айтқан еді.

Көплер тәлим – бул «устаз-оқыушы» арасындағы оқыу классында болатуғын басқаға қандай да пикир ямаса шеберликти бериу, деп есаплайды. Ал бул жерде бизлердиң айтып атырғанымыз, адамның қунлылығы системасының өзгертип, минезлемени «жеткеріу» менен байланысly.

Дұнья: «Ала алғаныңның хәммесин ал, қолыңа не алсаң, өзиңе алып қой, ал басқа қалғанларын зәхәрле, жоқ қыл» - дейди.

Қудай: «Бир нәрсе алыуды күтпей, бер», - дейди.

Дұнья: «Күйеу (хәял) изле», - дейди.

Қудай: «Мен әхмийетли есаплаған ұақтымда, Мен саған өмирлик жолдас бериуиме исен», - дейди.

Дұнья: «Хәмелде жоқарылауға урын, хәттеки басқа биреуді жолыңнан шығарып таслауға тууры келсе де», - дейди.

Қудай: «Өз мәпинди ойлама, басқалар хаққында ғамхорлық қыл», - дейди.

Адамның өмиріндеги усундай өзгерислер Қудай ушын жүдә әхийетли, Мухаддес Китап сабағын өткеріу методынан да, қандай да оқытуу үлгисине ийе болғаннан гөре әхмийетли. Биринши гезекте, сизің өмир философияңыз Мухаддес Китапта айтылғаны сәйкес келиуине хәрекет қылың, сонда исеним де, келешек түсиниги де пайда болады.

4 Басқаларға Қудай хаққындағы теорияны айтып бергеннен гөре, Қудайға исениуді үйрениң.

Усы баптың басында туқым себиуши хаққындағы тымсалды (Лука 8) айтып өткен едик. Келиңлер, соған және бир мәрте нәзер таслайық. Оны және де «Төрт түрли өсип шыққан шөп хаққындағы тымсал» ямаса «Қудайдың Сөзине төрт түрли жууап хаққындағы тымсал» деп атауға болады.

Қудайдың Сөзине болған биринши жууап – бул *исенимнің* жоқлығы. 12-аятта «шайтан келип, олардың жүреклеріндеги сөзди алып кетеді», деп айтылған.

Сөзге болған екінши жууап – бул *исеним беккем болмаған исеним*. «Таслақ жерге түскенлери мынадай адамларды билдиреди: олар сөзди еситип, қууаныш пенен қабыл етеди, бирақ тамырсыз болғанлықтан ұақытша ғана исенип, сынау ұақты келгенде исенимнен қайтады» (13-аят). Бундай адамлар Мухаддес Китапта жазылған сөзлерге ой-пикири менен келисим береді, бирақ сынақ ұақыт келгенде хәм бир нәрсени қурбанлық қылу керек болған ұақытта, олар «кеме менен қашып кетеді». Оларға Оларға масийхыйлық исенимди сақлау ушын күш салыудың кереклигине хәм әхмийетлигине беккем исеним жетиспейди.

14-аятта үшінши жууап көринип турыпты. «Ал тикенлер арасына түскенлери мынадай адамларды билдиреди: олар сөзди еситеді, бирақ өмирдиң тәшиуишлери, байлық хәм хәзликлер астында туншығып, олардың зүрәети писпей қалады». Бул исеним келешекте түсинбейтуғын исеним. Сөзди қабыл етип, бундай адамлар өз үстинлигин орнына қоя алмайды. Қашанлардур бир нәрселер өмирінде әхмийетли болған ұақытта, екінши жобаға кетип қалады хәм олардың өмири мазмунсыз болып қалады.

Тәуеллешилик – бул адамның келешек түсиниги болмауының нәтийжесинің тәрепи.

15-аятта Қудайдың Сөзине соңғы жууапты береді. «Ал өнимли топыраққа

түскенлери мынадай адамларды билдиреди: олар сөзди еситип, жақсы хәм пәк кеуиллеринде сақлап, шыдамлылық пенен зүрәәт береди». Бундай адамлар Мухаддес Китапқа исенеди хәм соған ылайықлы түрде өмир сүреди. Усы төртинши мысалда Қудайдың Сөзине болған жалғыз дурыс жууап берилген – *Қудайға хәм басқаларды да алып келетуғын исеним*.

Демек, усы тымсалдың мәниси мынадай: исенимнің жоқлығы, бекем исенимнің жоқлығы, келешек түсиниги жоқ исеним хәм басқа адамларды Қудайға алып келетуғын исеним. «Исеним» хаққындағы усы қысқа темадан соң, Ийса Масийх өмирдеги хақыйқый жағдайға өтип, шәкиртлерине исеним менен жасаўдың мәнисин көриў мүмкиншилигин береди. Лука жазған Хош Хабар 8-баптың қалған аятларын мынадай етип бөлиўге болады:

22-25-АЯТЛАР – көлди даўыл ўақтында кесип өтиў

26-39-АЯТЛАР – Герасалы үлкедеги жинге шалынған адам

40-56-АЯТЛАР – Яирдин қызының тирилиўи

43-48-АЯТЛАР – қан кетип аўырып жүрген хаялдың шыпаланыўы

Усы барлық жағдайларда Ийса Масийх исенимнің қандай әхмийетли екенлиги хаққында айтыўға урынады. Усы ўақыялардың барлығында ўақыя раўажланыў моделлери айтарлықтай бирдей:

1 Қандай да бир мүтәжлик шығады

2 Ийса Масийх ўақыяға араласады хәм усы мүтәжликтің жуўабы қанаатланатуғынын айтып, ўәде етеди

3 Ўәде берилиўден-ақ, тап апат жүз беретуғындай болды

4 Ийса Масийх мүтәжликке жуўап ретинде адамды Өзине исениўине шақырады: «Тек ғана исен».

Яирдин қызы кесел. Масийх бул мүтәжликке жуўап берип, қанаатландырыўға ўәде береди. Қыз өледи. Масийх былай дейди: «Қорқпа, тек исен, қызың шыпа табады» (50-аят). Масийхқа Қудайдың қандай екенин түсиндиретуғын хәр түрли теория қызық болған жоқ. Ол адамлардың Қудайға исениўин қәледи.

Қалай ойлайсыз, Қудай хаққында көбирек ким билген? Ески Келисимдеги Ибрайым ба ямаса хәзирги дәўирде жасап атырған теолог па? Сизге шамалап айтайын, хәзирги теолог жақсы биледи. Ибрайым Масийхтың еки мәрте келетуғыны хаққында айта алмас еди, алдыңғы мың жыллық, ортаңғы мың жыллық, кейинги мың жыллық көз қараслар арасындағы айырмашылықты түсиндире алмас еди, ямаса Масийхтың еки тәбияты хаққында, ямаса минсиз жүкли болыў, ямаса теологиялық басқа да онлаған сораўлардың жуўабын билмес еди.

Бирақ Ибрайым Қудайды билетуғын еди! Мухаддес Китапта ол хаққында Қудайдың кеўлин тапқан адам деп айтады. Тек ғана Жаңа Келисимнің өзінде Ибрайым хаққында 74 мәрте еслеп өтиледи. «Ол Қудайға исенди хәм сол себептен Қудай оны хақ деп санады» (Гал 3:6). Бул адам Қудайға сондай унады, Еврейлерге жазылған хат 11:16-аятта былай айтылады: «Сол себептен Қудай олардың Қудайы болыўға арланбайды».

Егер Қудай сизди билсе – бул басқа, ал егер сиз Қудайды билсеңиз – бул улыўма басқа. Аспан хәм жерди Жаратқан Қудай былай дейди: «Мен Ибрайымның Қудайыман». Әжайып! Жаратыўшы Өзинің жаратқаны арқалы тән алады. «Егер Мениң қандай екенимди билиўди қәлесеңиз, - дейди Қудай, - Ибрайымға қараң». Ал сиз арқалы тири Қудайды билиўге, көриўге бола ма? Қудай: «Мениң қандай екенимди билгиңиз келсе, усы китапты оқыйтуғын адамның өмирине қараңлар», - деп айта ала ма?

Бизлер шәкиртлерге үйретиў даўамында, мыналарды қылыў керек деп айтқан едик:

1 Методқа емес, ал ең баслы дыққатты принципке аўдарыў керек.

2 Қандай да методиканы раўажландырып, оны қабыллаў емес, ал басқалардың мүтәжликлерин қанаатландырыўға хәрекет етиў тийис.

3 Шеберликті емес, ал пикирлеў процессин раўажландырыў тийис.

4 Қудай хаққындағы теорияны басқаларға айтып бериўден гөре, Қудайға исениўди үйретиў зәрүр.

Енди сиз, бул төрт пункттиң негизинде алмаздың тәрәпи сыяқлы хақыйқаттың биринің тәрәпи екенин түсинген болсаңыз керек. Алмаз қымбат бахалы тас, хәзир көрип

шығып атырған – бул исеним хәм келешек түсиниги.

Биреу масийхыйдың өмириниң тоқсан пайызы – бул тири қалыудан ибарат деп айтқан еди. Бул сондай болыуы да, болмауы да мүмкин. Бирақ егер сизде масийхый сыпатында, мақсетиңиз – тири қалыу болса, сиз апатқа ушырайсыз. Сиз ринге шыққан, бирақ тек ғана қорғаныуды билетуғын боксерге ұсап қаласыз. Ол жеңиске ерисе алмайды. Ол және де қалай хұжимге өтиуди де билиуи зәрүр.

Масийхый ушын «хұжимге өтиу» – бул жоба ямаса мақсет. Қудай менен жолға адым атыуды шешим қабыл етиуиңиз беккем исенимди хәм келешек түсинигин талап қылады, ал бул аңсатлық пенен ерисилмейди. Тәлим алыу қыйын. Бирақ тәлим алыу өсиуди аңлатады, ал өсиу созыуды аңлататуғынын есте сақлаң. Өсиу хеш қашан болмаған хәм бир нәрседе жағымлы хеш қашан бомайды. Сонлықтан бөпелер жылайды. Жүриуди үйренип атырған бала жығылады хәм жийи шалынып кетеди. Сиз оған: «Тур хәм алға қарай жүр», деп айтасыз.

Ол: «Яқ, мен бир неше мәрте урындым, қолымнан келмей атыр. Мүмкин, мен қалған өмиримде тек ғана жататуғын шығарман», деп айта ма? Яқ, ол орнынан турыуы шәрт хәм жүриуге және урыныуы тийис. Мениң балам жийи жығылды, сонда бизлер оны «Тыртықлы жүз» деп атадық.

Өсиу процесси соншелли аўыр болып, биринши урыныстан бизлер барлығын қойып таслағымыз келеди. Бирақ бөпеге белгили сол жағдайлар тоқтап қалыуына жол қоя алмайды. Булардың бири – физикалық өсиу. Қызым бир күни: «Әке, мен әлле қашан өзим қәлегендей өстим. Маған өзимниң жасым, бойым қәлейди, мениңше, енди тоқтатса болады», деген еди. Бирақ машқала мынадан ибарат: ол өзи қәлегени ушын өсиуди тоқтата алмады. Оны биологиялық нызам өсиуин мәжбүрледі. Юридикалық нызам да бизлердиң өсиуимизди мәжбүрлейди. Бала бесинши класстан соң оқыуды қойып таслағысы келиуи мүмкин, бирақ нызам оның бундай қыла алмайтуғынын айтады. Ақырында, жәмийетлик тәрептен басым болады хәм қандай да бир қәсипке ийе болып, өзине-өзи ғамхорлық қылыуын күтеди.

Адам жигирмадан өткен соң, бул басым пәсейип баслайды. Физикалық бизлер өстик, билим алдық хәм табыс тауып басладық. Өсиуди тоқтатыу азғырылыуы соншелли үлкен, Америкада адам мектепти ямаса унвиерситетти тамамлаған күнди «Жыйналыс күни, баслану күни» деп аталады. Бул бизлердиң өсиуимизди даўам етиуимиз ушын бизлерди руўландырады. Бирақ өсиуге кесент беретугын жарақаттан қашыуды қәлеуимиз, көбинесе бизлер ушын жүдә үлкен шегара болып қалады. Қалған өмиримизде бизлер бурынғы өтип кеткен тәжирийбемизге қайта беремиз. Жақсы баслап, бизлер әпиуайы адамлар болып қаламыз.

Келешекти түсиниу хәм беккем исеним (ең басынан баслап ақырын көре алыу хәм Қудайдың жобасына терең исеним) – усы тәбийғый мейилге қарсы гүресиюге жалғыз нәрсе есапланады.

Джон У. Граднер өзиниң бир китабында былай жазған еди: «Бахыт бул машқаланың жоқлығы, ал бул жақсы ўақты өткерюу, тынышлық, адамның барлық қәлеулерин қанаатланған жақсы жағдай деп ойлап, қәтелесемиз. Көп адамлар ушын бахыт – бул сондай өсиу жағдайда болыу емес, ал салдамлық мақсетке алдыға қарай талпыныу. Мақсетли адам еле өзиниң барлық мақсетлерине жетпеди. Оның өмири – бул хәмме ўақытта мақсетке талпыныу болып, булардың базылары жетисиу мүмкин емес болыуы мүмкин. Оның өз этирапына байлық пенен қаплауға хеш қашан ўақты болмауы мүмкин. Ол көбенесе аўыр шийеленискен, тынышсыз хәм шаршауды басынан кешириуи мүмкин. Ол хәмме бахыт деп есаплайтуғын жағдайдан аз қанаатланыу алады. Бирақ ол көбирек мәнили бахытты тапты. Шынлық мынадан ибарат: адам бундай толық қанаатланыу жағдай сыяқлы бахытқа талпына алмайды. Бундай бахыт – мал ушын, ямаса қуслар ушын шығар, бирақ бизлер ушын емес».

Масийхтың шәкиртлериниң тәлим алыу процессиндеги әхмийетли таслар – бул беккем исеним хәм келешек түсиниги. Усылар арқалы «финишге жетип баратуғын жуўырыу» менен «тек ғана жуўырып баратырған»ның айырмашылығы түсиникли болады. Муўсаға аңсат болмаған, бизлерге де аңсат болмайды. Муўса биринши қырық жыл өмирин

фараон сарайында өткерди. Кейинги қырық жыл өмири шөл далада өтті, ол құмлы жерлерде жүріп, басқа адамның қойларын бақты. Ең соңғы қырық жылды шөлде, өз халқының қыйналғанын көріп өткерди. Сондай әжайып басланыудан соң, ақыры қайғылы болды. Муұсада хәммесин таслап кетиуі үшін күшли қәлеуі болған шығар, бірақ ол жеңилмеді, ол өз жолын дауам еттирди хәм финиш сызығына дейин жетип барды. Нәтийжеде Муұсаны пүткил дүнья жүзи танийтуғын болды. Хәр бир араб, еврей хәм масийхыйлар Муұсаның атын биледи. Дүньядағы хәр бир билимли адам сол уллы нызамды бергенди танийды.

Муұсаның өкинишке хәм табыссызлыққа толы болған өмири, негизинде табыссы болып шықты. Не үшін оның өмиринде хәммеси жақсы болып тамамланды? Себеби онда беккем исеним хәм келешек түсиниги болған еди.

10-бап

Шәкиртти қалай оқыту керек – Руұхый сыйлар хәм шақырылыу

Ийса Масийх Голготадағы өминен алдын жүрегінде не болса, соны Құдайға айтты. Бул Юхан жазған Хош Хабар 17-бапта жазылған дууада, Оның масийхыйлардың бирлиги хаққында қатты тынышсызланғанын көремиз.

Мухаддес Руұха жәмәәтлерге сый берди хәм усы арқалы Масийхтың бирлик хаққындағы дууасы жууапсыз қалмады. Мухаддес Руұх барлық масийхыйларға сыйлар берди, бірақ хәр бир масийхыйда бирден барлық сыйлар болмайтуғын қылды. Сол себепли хәр бир исениуши әхмийетли, себеби бир исениушиниң сыйы жәмәәттеги

басқалардың сыйларын толықтырып турды. Соның менен бирге, усы арқалы хәр бир исениўши басқаларға ғәрезли болады. Демек, бир адамда барлық сый болмағаны ушын, барлық Масийхтағы туўысқанлар әҳмийетли. Қудайдың берген бирлик формуласы усудан ибарат. Ал бул бирлик жәмәәтте пайда болатуғын базы машқалаларды қәуип астына қалдырыўы да мүмкин.

Машқланың бири бул жаңа келген исениўшиниң өтмиштеги өмир тәжирийбесинен ибират. Хәзирги ўақытта көплер ҳаққыйқый өмирдиң мәнисин тек ғана «тәжийрийбе» арқалы табыўға болады, деп оқытады. Нәшебентлик, жынысый қатнастар – булардың барлығы өмирдиң мәнисин табыў ушын, буны «табыссыз хәзил» деп атаўға да болады. Бул «белгили бир тәжирийбе арттырыў» қәлеўи масийхыйларға жеткерилген. Жийи бул Мухаддес Руўхтың салдамлы сыйын излегенлерде пайда болады.

Сыйлар мәселесинде жәмәәттеги басқа машқала өз сыйын излеп жүрген адамлар бир-бири менен жарысқа түсиў менен байланыслы. Менде сенде жоқ сыйлар бар, деп мақтанып кетемен ямаса сенде бар сыйлар менде жоқ деп көре алмаслық қыламан. Нәтийжеде, бизлерди бириктириўи керек нәрсе, бөлип баслайды. Бундай пытыраңқылықтың себеби – ҳақыйқый масийхыйлық сүйиспеншиликтиң жоқлығы, соның ушын, елши Павел 1Кор 13-бапта руўхый сыйлар ишиндеги ең уллы сый болған сүйиспеншилик ҳаққында айтады.

Сыйлар мәселесинде дусласатуғын бүгинги күнде және бир машқала – бул көп масийхыйларда үлкен толықлыққа ийе емес болыў сезими. Олардың көпшилиги өзлеринде қандай сыйлар бар екенин билмейди. Олар Мухаддес Китап бойынша оқытылғаны ушын қандай да сый болыўы кереклиги ҳаққында биледи. Бирақ егер сиз олардан қандай сый бар екенлигин сорасаңыз, олар сизге хеш нәрсе деп жуўап бере алмайды.

Жаңа келген исениўшилерди шәкирт болыўы ушын оқытып отырып, бизлер оларға өзлериниң сыйлары қандай екенлигин билиўине хәм оны раўажнадырыўына жәрдем бериўди мақсет етип қойыўымыз тийис. Солай етип, олар жәмәәттиң ийгилиги ушын сыйларды қалай раўажландырғаны хәм қолланғаны мәселесинде Қудай алдында жуўап бериўине туўры келетуғынын билиўи тийис. Шәкритлик пенен шуғыллана отырып, бизлер басқаларды таяр методика бойынша сабақ бере алатуғын профессионал «техникалық тәжирийбелини» таярлаўға хәрекет етпеймиз, ал Масийхтың шәкирти болған өз сыйларын қолланатуғын хәм уқыплы ер хәм ҳаялларды раўажландырыўға хәрекет етемиз.

Сизиң сыйыңыздың мақсети хәм әҳмийети

Бул теманы үйрениў ушын, келиңлер Павелдиң 1Кор 12 – баптағы айтып өткен сыйларды анализлеп изертлеп шығайық.

1-11 – аятларда сыйлар хәр қыйлы хәм адамларға хәр түрли бөлистирип берилетуғынын көремиз. Көбенесе Мухаддес Китаптағы сыйлардың дизими мысал ушын берилген бе ямаса бул толық па, деген сораў бериледи. Еледе көп сыйлар көрсетилген басқа дизим бар ма? Ямаса егер Мухаддес Китапта айтылған барлық сыйларды жазып шығылса, булар Қудай беретуғын сыйлардың барлығы есаплана ма? Буны тастыйықлайтуғын бир ямаса басқа көз қарасты тастыйықлаў жетерли емес, бирақ мен 8-10-аятларда келтирилген сыйлар дизими мысал етип берилген деп есаплайман.

Сиз биреўге оның сыйын ашып бериўге жәрдем бериўиңиз бул әҳмийетли, себеби сиз Мухаддес Китаптағы айтыған сыйлар менен шекленип қаласыз ба ямаса және басқаларды да қарап шығасыз ба, усыны шешиўиңиз әҳмийетли. Мен биреўге усы мәселеде жәрдем берсем, барлық талант хәм уқып адамға Қудай тәрәпинен берилип, егер Мухаддес Руўхтың басқарыўында болса хәм «есапқа алынса», бул «руўхый» есапланады деп айтаман. Жаңа Келисимде айтылған сыйлардан басқа, бизлер адамның саз, өнер ямаса китап жазыў уқыплылықты да көрип шығамыз. Соннан соң, бизлер адамның қандай сыйы бар екенин анықлаўға жәрдем бердик. Және де, оның сыйы өз шәкиртлери менен ислескенде, қалай қолланыўы мүмкин екенин ойланып көремиз.

Қудайдың алдын ала тайынлап қойғанларының хәммеси Ийса Масийхтың атанақтағы өлими арқалы қол жетер болды хәм мен исениўши сыпатында Қудайдан

берилгенлерди қабыллау хәм қолланыу жууапкершилигин аламан. Шәкирттиң сыйларын ашып бериуге, рауажландыруға хәм қолланыуға жәрдем бериу, оған Масийхтың шегелениуи арқалы берилгенлерди қабыллап, өз жууапкершилигин орынлауға жәрдем бериуди аңлатады.

12-31-аятларда жәмәеттиң хәр бир ағзасы пүткил жәмәетке байланыслы екенин, ал жәмәет – өз ағзаларына байланыслы екенин көремиз. Алдын айтылғанындай, хәр бир исениушиге Мухаддес Руухтың сыйлары белгилеп берилиуи, жәмәетте хәр бир исениушиниң айрықша роли бар екенлигин хәм барлық исениушилер бир-бирине байланыслы екенлигин аңлатады.

Бул үзинди хәр ким өз сыйларын басқалардики менен салыстырыу ақмақлық екенлигин көрсетеди. Егер мен қандай да басқа бир исениуши менен салыстырыуды басласам, қолды аяқ пенен салыстырғандай қолайсыз хәм күлкили болады. Егер мен жәмәетте өзимниң хәм тууысқанларымның ролин түсине алсам, онда мен олардың табыслары ушын қууана аламан, өйткени усы арқалы пүткил жәмәет жеңиске еристуғынын билемен.

Бир күни маған университет имаратының бириндеги дийуалдағы бир әжайып мозаиканы көрсетти. Ондағы әжайып картина хәр түрли реңдеги хәм хәр түрли көлемдеги таслардан соғылған еди. Егер ондағы қандай да бир тас алып тасланса, ол толық болмай қалар еди. Егер сизиң сыйыңыз жәмәеттен алып тасланса, онда Масийхтың денеси толық болмай қалады.

Футбол ойын майданындағы линиядағы төрешини көз алдыңызға келтирип көриң. Ол командалардың жеңисине туурыдан-тууры қатнаса алмайды. Бирақ бир ойыншы топты теппекши болғанда, төрешиниң қағыйда бузылған уақыттағы беретуғын сигналы жүдә әҳмийетли. Гобой симфониялы оркестрде соло шертилетуғын саз әсбабы болып есапланбайды, бирақ ол басқа әсбаптар менен бирге шертилсе, бул жүдә сулуу хайаз шығарады.

11 хәм 18 аятларда хәр биримиздиң жәмәетте қандай уазыйпаны орынлайтуғынымызды Қудай шешетуғынын билемиз. Көп масийхыйлар басынан кеширетуғын өзине исенбеушилиги ямаса толықлық емес сезими өзін басқалар менен салыстырғаны ушын жүз береді. Мысалы, егер мени Масийхқа шопан алып келсе хәм маған көрсетпе берсе, онда мен оның уаз айтуу уқыбын өзимдики менен салыстырып, шопан сыяқлы сондай сыйым болмаса, өзимди толықлыққа ийе емеспен деп сезинер ердим. Егер мени бир талантлы сазенде Масийхқа алып келип, көрсетпе берсе, мен өзимниң сазға деген уқыбымды оның сазенделик уқыбына салыстырған болар едим. Және менде оның сыйындай сый болмаса, онда мен өзимди толықлық жетиспейди, деген сезимди басымнан кеширер едим.

Адамға қандай сыйлары бар екенин хәм оларды қолланыуға жәрдем бериудиң ерте басқашта анықлау қандай әҳмийетли екенинлигин бизлер аңсат ғана түсине аламыз. Бул сыйлар қандай болмасын, адамға өзиниң қунын хәм жеккелигин түсиниуге жәрдем береді. Бирақ сыйлар адам өзиниң жеке мақсети ушын қолланыу ушын берилмейтуғынын түсиниу әҳмийетли. Сый қандай болмасын, ол Масийхтың денесин бекемлеу ушын бериледи. Сыйдың қуны дәреже менен белгиленип, бул масийхыйлар шаңарағының гүлlep-жаснауы үлкен себеп болады.

25-26-аятларда жәмәеттиң жаснауы оның хәр бир ағзасына ғәрезли деп айтқады. Павел Колосиялыларға жазған хатының 1:24-аятында: «Хәзир мен сизлер ушын азап шегип атырғаныма қууанышлыман. Өйткени Масийхтың көрген қыйыншылықтарының жетпеген мөлшерин Оның денеси болған исениушилер жәмәәти ушын мен өз денем менен азап шегип толтырып атырман», деп айтады. Мениң түсиниуимше Павел бул жерде, Масийх қандай да белгили мәниде азап шегуин дауам етип атыр, деп айтады. Ол физикалық емес, өйткени физикалық азап шегуи атанақ ағашта болып кетти, ал Ол бизлердиң «Басымыз» сыпатында 1Коринфлилер 12:25-26-аятларда айтылғанындай азап шегуин дауам етип атыр. Биреу басқа соққы берип, қәуип тууғанда, қол дәрхәл соққыны қайтарыу ушын, өзін соққыға тутууға талпынады.

Масийхтың денесиниң қандай да бир ағзасы Ийса Масийх ушын азап шеккенде, бул

басқа барлық ағзаларға да өз тәсирин тийгизеді. Мысалы, хош хабаршы Джим Эллиот хәм оның төрт шериги Эквадорада азап шеккенде, барлық жәмәәт қатты қыйналды. Олардың ислеп атырған жууапкершиликти иси бизлерге қалды. Павелдің 1Кор 12 бапты қоллана отырып, және айтқым келеди, денениң бир ағзасы, мысалы аяқ кесилген уақытта, дене сол жағдайға үйренисип баслауы мүмкин, бирақ бурынғыдай жақсы ис-хәрекетте бола алмайды. Ол әлле қашан физикалық жетиспеушиликке ийе болады.

Егерде адамның сыйлары жәмәәтиң ийгилиги ушын қолланылмаса, адам керекли дәрежеде өзин жәмийеттиң бир бөлеги сыпатында сезбейди хәм тез арада ол өзиниң жеке мәниге ийе болған сезимин де жойтып алады. Бул Оптимист хәм масон жалғаны клубы болған Лайос клубы шөлкеми сыяқлы табысқа ериудің бир себеби болыуы мүмкин, олар өз ағзаларына өзлерин кимгедур керекли хәм әхмийетли сезиуине жәрдем береді.

Өзиндеги сыйларды қалай анықлау керек

Хәр бир исениуши өзінде қандай сыйлар бар екенин билиуи хәм оларды жәмәәттиң ийгилиги ушын қолланыуы шәрт. Егерде биерудің сыйы керекли тәризде қолланылмаса, жәмәәт толық емес болып қалады. Бирақ адамға өзиниң сыйларын анықлауға хәм рауажландыруға қалай жәрдем бере аламыз? Төрт мәсләхәт бериуиме рухсат етсеңиз:

1 Егер ол Масийхтың шәкирти болса, оның басқалар менен қарым-қатнаста болыуына жәрдем бериң

Коринфлилерге жазылған биринши хатта рууһый сыйлар жәмәәттиң ағзаларына нәсият бериу ушын берилген, олар жеке өзиниң қолланыуы ушын берилмеген деп айтады. Егерде адам өзінде қандай сый бар екенин билмесе, онда буның себеби ол басқаларға хызмет етпейтуғыны анық факт болыуы мүмкин. Өз сыйларыңды басқаларға шын кеуилден хызмет етиу арқалы билиуге болады. Сонлықтан сиз жәрдем берип атырған адамға, басқалардың өмиринде қатнаста болыуын айтып, жәрдем бериң. Ол басқаларға хызмет еткен уақытта, оның сыйлары көринип баслайды.

2 Онда бар деген сыйды сиз екеуиңиз де шамалап турған сыйларын қолланыуына жәрдем бериң

Мысалы сыпатында басқаларға тәлим бериуди алайық. Егер шәкиртиңиз өзінде муғаллимлик сый бар деп шамалап турса, бирақ ол буған анық исенимли болмаса, онда оған муғаллим болыуға барлық мүмкиншиликлерди қолланыуын айтып мәсләхәт бериң. Басқаларға сабақ бере отырып, ол өзінде усы сый бар ма, жоқ па түсине алады.

3 Улыума, әдетте адам өзи қызыққан тарауда қандай да сыйларға ийе болады хәм сол бойынша өзиниң исенимин көрсетиу аңсат болады

Өзиңниң өмириңнен мысал келтир. Менде шыпалаушы сый жоқ. Ауырыу адам менен ушырассам, исенмим жәрдемінде оның ауырыуы жоқ қылыу маған аңсат емес, бирақ мен ұаз ете аламан. Адамлардың алдында шығыу мен ушын хәмме уақытта қорқыныш хәм албырақшылық болса да, менде ұаз етиу ушын исенимим жеткилики.

4 Оған дурыс бахалай алатуғын адамлардың алдында өзінде бар сыйды қолланыуына жәрдем бериң

Егер шәкиртиңиз тәлим бериу сыйы бар, деп ойласа, бул бойынша сыйы бар деген қандай да муғаллимлер оны бахаласын. Егер ол халықтың алдына шығатуғын сый бар деп ойласа, бул бойынша сый барлар оны бахаласын.

Бул жерде, деген менен, қандай да сый болса, сизди бойсыныуға Қудай талап еткен жууапкершиликлерден азат етпейди. Мысалы етип Хош Хабар ұаз етиуди алайық. Сизде де, менде де басқаларға Хош Хабар тарқатыу сыйы болмай шығыуы мүмкин, бирақ Қудай бизлердің Ол хаққында басқаларға гүуалық бериуимиз кереклиги хаққында айтады. Оның буйрығын бизлерди усы тарау бойынша сый жоқ деп бийкарлай алмаймыз. Менде Хош Хабаршы сыйы болмауы мүмкин, бирақ берибир басқаларға Хош Хабар ұазын айтыуда қатнасыуымыз тийис.

Қудайдың сыйлары хәм шақырығы

Қудай бизлердің ислей алмайтұғын нәрсемизди ислеуди талап қылмайды. Қудай адамнан ислеуди буйырады, ал адам буны ислей алмайман, деп ойлайтуғын уақытлар да

болады. Құдай Муұсадан Мысыр патшасы фараонға хәм Мысыр халқына Өзин таныстырыуын айтады. Ондай жағдай жоқ сезимин басынан кеширген Муұса, негизинде Құдайға былай деп жууап береді: «Жаратқан Ийе, Сен надурис адамды таңладың». Бирақ Құдай оны дурис таңлағанына исендиреди хәм усы буйрықты орынлауы ушын керекли болған сыйларды беретугынын айтады.

Құдайдың сыйлары хәм шақырығы хәмме ўақытта бир-бирине байланыслы. Көпшилик жәмәәтлерде өзиниң шопанлыққа қол қойыу тәртиби болады, бул тексерийу мәсләхәти жыйналысы арқалы белгиленип өтеди. Мәсләхәтшилер орынға қойылатугын адамды сол жууапкершилик хызмети ушын керекли болған сыйлары хәм алған тәлими бар ма, жоқ па есинимли боылу ушын, оны тексереди.

Адам жәмәәт ағзаларына: «Мен Құдай тәрәпинен шопан болыу ушын шақырылдым», деп айтады.

Жәмәәт: «Бизлер соған туўры келетуғын сыйлар хәм шақырық бар ма, жоқ па, соған исенимли болыуымыз тийис», деп айтады. Демек қол қойыу сол адамда сыйлар хәм Құдайдың шақырығы бир-бирине байланыслы екенлигин тән алыуды аңлатады.

Сыйларды излеу хәм оларды шәкиртликтің басланғыш даўамында раўажландырыу шәртли түрде болады. Адам өмиринде не менен шуғылланып атырған болса, ол өзиниң сыйын соның менен бирлестирийуи шәрт. Жүдә көплеген адамлар өмириндеги өз жумысын дурис таңлағанына исенимли емес, себеби ол өзинде қандай сыйлардың бар екенин билмейди. Шәкирт сыпатындағы өмир қанаатландырыушылық алып келеди, өйткени ол өмирде еледе көбирек қанаатландырыушылық хәм шадлық алып келетуғын ис пенен шуғылланады – ол адамлардың өмирин Ийса Масийхқа ұксап өзгериуине жәрдем береді.

Бирақ усындай қанаатландырыушылықты бастан кеширийу ушын, шәкирт өз өмирин Құдайдың шақырығына ылайықлы етип қурыуы тийис. Оның жумысы өзинде бар болған сыйларға сәйкес келиуи керек. Шәкиртликтің тәлими қандай болыуына қарамастан, онда оның сыйларын шәртли түрде ашып берийу хәм қолланыу киритилиуи шәрт.

11-бап

Күш салыу

1945-жылы бир атақлы алымлар топары Нью-Мексика штатының шөлинде, таң қаларлық жерде көп айлар даўамында иззертлеулер нәтийжелерин сынау мақсетинде жыйналады. Олардың табысы баҳалап болмайтуғын қунға ийе болып, бул узақ хәм ысырапкерлик урыстың тез тамамлауына мүмкиншилик берийу мүмкин еди. Бул ядерный бомбаны сынақтан өткерип көрийу керек еди.

Атом энергиясы ядерлик оқ тумсықлы ямаса атом станциясы формасында болып,

күшли энергия күшин ислеп шығарып, қандай да бир мәниде Хиросимада хәм Нагасакидағы қайғылы ұақыядан кейин қандай да белгили бир раўажланыўды өсириў дәрежесине алып келиў еди.

Атом бомбасының қубылыс принципи жүдә әпиўайы. Ядерлик реакцияның процесси ушын бомбаның ишинде тезликтеги нейтрон қолланылатуғын еди. Нейтрон ядры радиоактив затларына түскенде, мысалы, уран, ол оның партлаўына алып келип, және еки басқа да таза ядроны жаратады. Нәтийжеде және үш нейтрон пайда болады. Ары қарай усы нейтронлар басқа ядролар менен соқлығысады хәм бул процесс қайталанады. Хәр бир ядро жарылған ұақытта, күшли энергия келип шығады. Реакцияның избе-излиги пайда болып, келип шыққан энергия үлкен жарылысты пайда етеди.

Масийхтың шәкиртлерин көбейтиў процессинде жарылыў күши белгиленип, Ийса Масийх ҳаққындағы хош хабарды ұаз етиўши шәкиртлерди пайда етеди.

Көбейиў хәм өсиўдинң принципи

Көбейиў – бул әлем нызамының тийкарының бири. Қойлар, маллар, жабайы хайўанлар, тереклер, гүллер ямаса бактериялар – хәммеси жасайды хәм өседи, көбейиў принципине бойсынады. Көбейиў – бул Қудайдың исиниң методды.

Жаратылыс 1:28 – аятта: «Қудай оларды жарылқап: Өсип-өнип, көбейиңлер. Жер бетин толтырып, оны ийелеп алыңлар. Теңиздеги балықлар, аспандағы қуслар, жер бетинде хәрәкет етиўши барлық хайўанатлар үстинен хәкимлик етиңлер!», деп жазылған.

Бул аятта Қудай адамларға ең биринши буйрықты бередиди – көбейиў буйрығы. Бул бизлер сөзсиз бойсына алатуғын Қудай берген буйрықлардың бири болса керек: адамлар жер жүзинде, сөзсиз көбейип атыр.

Санлық бойынша бул әпиўайы: егер ерли-зайыпшыларда еки перзенттен болса, олар санды услап турады, пухалар саны өспей, сол турысы болып қалады. Егер ерли-зайыпшыларда үшеў ямаса көп перзент болса, жергиликли халықты саны өсип баслайды. Қаншелли перзент көп болса, соншелли көбейиў процесси пайда болады.

Көбейиў қандай да қәрежетлерди де аңлатады. Барлық ата-аналар перзентелерди өсириў арзан болмайтуғынын биледи. Перзент қаншелли көп болса, олардың тәрбиясына соншелли шығын көбейеди, шаңарақта тиклеў керек болған жеке қарым-қатнаста көбейеди. Және де, қандай да бир формада биреўи қапа болса, ямаса кеўли қабарған болса, сонда көбирек мүмкиншилик болады. Әлбетте, қаншелли перзентлеринң көп болса, соншелли оларға ұақыт кетеди.

Горбуша деген болық көбейиў ушын өледиди. Ол дәрьяның ағысына қарай жоқары жүзип барып, құмға уўылдырқларын туўады хәм кейин өледиди.

Дән де таза өсимлик пайда болыўы ушын өледиди. Ийса Масийх: «Сизлерге шынын, хәқыйқатын айтаман: бийдай дәни жерге түсип өлмесе, ол жалғыз қалады. Ал егер өлсе, көп зүрәәт бередиди», деди (Юхан 12:24).

Хәттеки атом бомбасының жарылыўы қандай да шығынды аңлатады. Атомның өзине үлкен ақша хәм басқа да ресурслар қосылады. Одан күтилген нәтийже алыў ушын, ол бөлшекке бөлиниўи тийис.

Көбейиў процесси қосыў процесси әстен болғаны ушын, буған шығын да талап етиледиди. Уллы тапсырманы орынлаў хәққында айтқанымызда, бул жүдә әхмийетли. Мысалы, хош хабаршы сыйы бар масийхий Масийхқа бир күнде мың адам алып келе алады, дейик. Бир жылда ол 365 мың адамды Қудайға алып келеди – бул фантастикалық хызмет!

Келиңлер, енди оны Масийхқа күнине мың адамды емес, ал жылына тек ғана бир адамды алып келетуғын шәкирт пенен салыстырайық. Жылдың ақырында онда бир ғана таза исениўши болады, ал хош хабаршыда болса – 365 мың. Бирақ сол шәкирт адамды тек ғана Масийхқа алып келмеди, ал оны шәкирт қылды, деп алайық. Ол шәкирти менен бирге дуўа етти, Мухаддес Китаптан руўхий азық алыў ушын оған үйретти, оны басқа исениўшилер менен таныстырды, оған қалай хош хабар айтыўды көрсетти. Биринши жылдың ақырында сол жаңа келген исениўши басқаларды да Масийхқа алып келеди хәм устазы өзине қалай жәрдем берген болса, оларға да сондай жәрдем бередиди.

Екинши жылдың басында сол шәкирттиң хызмети еки есеге өседі – бир адамның орнына екеу болады. Екинши жылдың дауамында олардың хәр бири күнине мың адамнан емес, ал жылына бир адамнан Қудайға алып келеді. Екинши жылдың ақырында төрт адам болады. Көрдиңизге, бул қандай әстенлик пенен өсиу процесси екенлигин. Деген менен, дыққат салың, буның нәтийжеси тек ғана әпиуайы ғана жаңа келген исениуши емес, ал өзине уқсағанды тәрбиялай алатуғын устазлық қылыуға уқыбы бар шәкиртлер болды. Усындай тезликте хәр жылы бир шәкирттен көбейиу, жылына Масийхқа бир адамнан алып келиу, хош хабаршының изине 24 жылдың басында жетип алады. Сол уақыттан баслап шәкирт хәм оның кеңейип атырған хызмети онлаған хош хабаршылардың барлығының хызметинен гөре тез тарқалып баслайды.

Мен бул жерде хош хабаршының хызмети керек емес, деп айтып атырған жоқпан, деген менен, хош хабаршы өзлигинен өлип баратырған дүньяға хош хабар айтыу уазыйпасын орынлай алмайды.

Буны еки баласына мынадай усыныс қылған әкени мысал етип алсақ болады: 52 хәпте дауамында хәр хәптеде бир сомнан алыу ямаса биринши хәптеде 1 тийиннан, ал кейин 52 хәпте дауамында кейинги хәптеде еки есе көп алыу. Бир баласы биринши вариантты таңлады. Екинши баласы: «Билесиз бе, Әке, мен екинши вариантты таңлайман хәм кейин не болатуғынын көремен», деп жууап берипти. Хәммемиз билемиз, кимнің утатуғынын – бир тийиннан алған бала, хәр хәпте еки есе алады. Таң қаларлығы, сумманың нәтийжеси жүдә көп болады. Жылдың ақырында бир тийиннан алыуды таңлаған балада, өмириниң ақырына дейин тәмийинлейтуғын жетерли ақшасы болады.

Қудай усы физикалық принцип сыяқлы руухый сферада да усундай болыуын қәлейди. Жәмәәтлердиң Ийса Масийхтың Уллы тапсырмасын орынлауы қыйын болыуының себеби, бул дүньяның халқы өсип баратыр, ал жәмәәтлерге жүдә аз ағзалар қосылып атыр.

Көбейиу нәтийжеси өсиудиң нәтийжесиндей хеш қашан болмайды.

Бир неше уақыт алдын наук хәм өнер мәдениаты музейинде көргизбе болып өтті. Ол жерде биринши клеткасында бийдайдың бир дәни, екинши клеткасында 2, үшіншисинде 4, ары қарай 8, 16, 32, 64, 128 хтб. турған шахмат доскасы турған еди. Кейинги клеткада соншелли дән бар еди, келтка ишине сыймай турған еди, хәм кейингилери көринбес еди. Шахмат доскасының үстинде мынадай сорау жазылған еди: «Сиз 64-клеткаға дейин барғаныңызда, сизде шахмат доскасының үстинде неше дән болады?»

Жууапты көриу ушын, панелдеги кнопканы бассаң болды, жоқарыдағы кишкене экранда жазыу шығады: «Жары атау болған Хиндистанды 15 метрге дейин толық қапплауға жетерли болады».

Өсиу көп қәрежет талап қылыуы мүмкин хәм бул көбейтиуге қарағанда басында жүдә әстенлик пенен болады, бирақ нәтийжеде бул Масийхтың Уллы тапсырмасын орынлауда ең эффектли усыл болып шығады... хәм бул жалғыз усыл.

Сапа – өсиудиң гилти

Өсиудиң процесси табысының гилти – шәкиртке сапалы түрде тәлим бериу. Бир адамның хәр бир «руухый көбейиуи» жүз бермесе, нәтийже еки есеге қысқарады.

Адольф Гитлердиң мақсетлериниң бири Еврей халқын жоқ қылыу еди, бирақ ол қаншелли урынса да, ол буны ислей алмады. Сол Гитлер сахнада пайда боламан дегенше, өсиу әлле қашан узақ уақыт дауам еткен еди. Басқа тәрәптен, егер ол Ибрайым менен бирге Море тауында болғанда, пышақты алып, Ысқаққа суққанда, онда ол пүткил еврей халқын бир соққы менен ақ жоқ қылған болар еди.

Хәзирги күнде атом ядросының бөлиниу реакциясы энергия күшин ислеп шығарыу ушын қолланылады. Реакция камерасына графит стержн ядерли реакцияны басқарыуға жол қояды. Олар көбейиу процессин әстенлетип, жарылыудың алдын алады. Ийса Масийхтың жәмәәти өсиу бойынша «жарылып көбейиу»ге хәрекет қылар екен, шайтан хәмме уақытта өзиниң «графит стержн» киргизип, бизлерди әстенлетиуге талпынады. Ийса Масийх тәрәпинен оның методының бири былай айтылады: «Олар сөзди еситсе де,

бул дүньяның тәшиуишлери, байлыққа алданыў хәм басқа да қумарлықлар сөзди туншықтырады, сонлықтан олар зүрәәт бермейди» (Марк 4:19).

Елши Павелдиң исеним бойынша улы болған Тимофейге не айтқанына итибар бериң: «Көплеген гүәалар алдында меннен өзиң еситкен сөзлерди исенимли адамларға жеткиз. Сонда олар да басқаларға үйрете алады» (2Тим 2:2). Бизлер анық төрт әўладты гүзете аламыз – Павел, Тимофей, «исенимли адамлар» хәм «басқалар». Өсип көбейиў тек ғана исенимли адамлар керекли болған тәлим алған ўақытта болады хәм олар келеси әўлад пенен арман қарай жұмыс ислей алады.

Тәлим процесси өсип көбейиў, әстенлик хәм баҳалылық ушын керекли екенин аңсат түсинемиз. Бул жүдә узақ ўақытты талап қылады. Егер сиз қандай да бир жерде жолды кесип таслаўға урынсаңыз, онда толық процессти қәуип астына қоясыз. Сонлықтан шәкиртлерди сан бойынша көбейтиў бойынша бағытланған хызмет хеш қашан танымалы болмаған. Хәммеге келип шығатуғын нәтийже унайды, бирақ сол нәтийжелерге жетисиў ушын керекли болған нәрселерге күш салыўды қәлемейди.

Бир күни достым менен шәкирт пенен ислесиў хызмети ҳаққында сөйлескен едик, сонда ол: «Мен хәзир елиў шәкиртим менен ислесип атырман», деген еди. Сол ўақытта мен екеўимиз улыўма басқа нәрселер ҳаққында сөйлесип атырғанымды түсиндим, өйткени бир ўақыттың өзинде елиў адамды оқытыў мүмкин емес. Масийхтың шәкиртлерин массалық көлемде таярлаў мүмкин емес.

Жерде Ийемиз Ийса Масийх адам сүлдериндеги Қудай болды. Ийсада барлық руўхый сыйлар болды, Онда бизлердегидей хәлсизлик ямаса кемшилик болмады. Оған хаялға ямаса қандай да бир компанияны басқарыў жуўапкершилигин алып барыў кереги жоқ еди. Оның ўақты пүткиллей хызметке бағышланған еди. Деген менен, усындай артықмашылыққа ийе бола тура, Ол тек ғана он еки шәкиртти таярлады хәм усы он екинц ишинде тек ғана үшеўине үлкен итибар берди. Егер Ийемиз он еки санды алған болса, онда соншелли шекленген бизлер бир ўақыттың өзинде елиў шәкирт пенен жақсы шуғыллана алатуғынымызға екиленип қаламан.

Павел өзиниң Коринфлилерге жазған екинши хатында не ушын ол белгили бир ис бағытын таңлағанын түсиндиреди: «Мен Масийхтың Хош Хабарын жәриялаў ушын Троасқа барғанымда, Ийемиз маған көп мүмкиншилик берген еди. Деген менен, туўысқанымиз Титусты сол жерде ушырата алмағаным себепли, руўхым тынышсызланды. Сонлықтан сол жердегилер менен хошласып, Македонияға кеттим» (2Кор 2:12-13).

Павел Троасқа келгенде, Ийе оған тек ғана хош хабар айтыў мүмкиншилигин берип қоймай, ал оны тыңлайтуғын адамларды да берди. Бирақ Павелде машқала болды – ол туўысқаны хызметкер Титустың қаяқта екенин билмеди. Усы себепли ол Троас қаласына хош хабар айтыў мүмкиншилигинен бас тартты хәм өз туўысқаны Титусты излеп кетти.

Бизлер оны надурьс шешим қабыллады деп ойлаўымыз мүмкин, себеби оған тәсир етиўге сезимине жол қойды. Деген менен, пүткил Троас қаласына хош хабар айтыўдан гәре, Титусты табыў анағурлым әҳмийетли болған шығар. Не ушын? Себеби Павел Титусқа Хош Хабарды үйретти хәм оған тәлим берди. Ол өз хызметин еки есе тәсирли етип көтериўине хәм олар биргеликте Троасқа уқсаған еки қалаға хош хабар жәриялай алар еди.

Өсиў процессте жеке адамның әҳмийетин Елшилер китабы 8-бапта да көриўге болады. Адлынғы 6-бапта дьяконның бири деп есапланған Филип Самарияның бир қаласына кетип, сол жерде хош хабар жәриялайды. «Филиптиң сөзин еситкен хәм ол көрсеткен кәраматлы белгилерди көрген халық оның сөзлерин дыққат пенен тыңлады» (6-аят). Бул хызмет сондай табыслы болды, Ерусалимнен бир неше жетекшилер келип гүәалық берип, жарылқады.

Жүз берип атырған ўақыяның ортасында Қудайдың Руўхы Филипти шақырып, оны Газаның шөлине қарай бир адам, эфиопиялы ақта менен сөйлесиўге жиберди (26-27). Егер Филип өз хызметин евнух арқалы кеңейтиўи мүмкин еди, сол эфиопиялы ақта пүткил Эфиопияға хош хабар жәриялаўшы болыўы да мүмкин еди.

Шәкиртлик хызметинде «жылт ететуғын» нәрсе жоқ хәм трибунаға шығып еркин шығып сөйлеў жоқ хәм бул көп санлы адамлардың жыйналыўына байланыслы емес.

Бирақ бизлер дурыс мақсети бар, тәртіпке ийе, Ийсаның хызметине өзін бағышлаган, өмирінде Құдайдың ерки орынланыуы үшін қандай күн болса да төлемге таяр болған дурыс таңланған адам менен жұмыс ислеудің әхмийетли екенлигине қайта баға бере аламыз ба екен. Усындай адам менен хәмме уақытта сәубетлесіу, оған Масийхтың шәкирти сыпатында өсиуине байланыслы тосқынларды жеңип шығыуына жәрдем беріу – бул узақ хәм шийеленискен процесс.

Мен жийи мынадай жууап есетемен: «Менде бул хызмет үшін сый жоқ» ямаса «Құдай мени бундай хызметке шақырмады». Бизлерге Матта 28:19-20-аятларда берилген уллы тапсырмада: «Сонлықтан да барып, барлық халықларды Маған шәкирт қылыңлар (барлық халықлардан шәкирт ізлеңлер)». Шәкиртлерди табыу үшін, усыны орынлайтуғын адам керек болады. Ең баста жәмәет, Уллы тапсырма бир неше таңланған исениушилерге берилген деп есапламады, ал барлық исениушилерге, деп есаплады. Егерде бул солай болса, онда барлық исениушилер устаз бола алады, яғный шәкирт таярлай алады. Ямаса, басқа сөз бенен айтқанда, шәкирт таярлау сизиң сыйыңызға хәм шақырығыңызға байланыслы емес. Барлық исениушилер, сыйлары хәм шақырығына ғәрезсиз устазлық қылыуы шәрт, яғный шәкирт таярлауы тийис.

Хәр бир исениушиде устазлық қылыу үшін қандай да сыйлар бар. Сиз муғаллим, үй бийкеси ямаса инженер болыуыңыз мүмкин, - сизиң қәсибиңиз қандай болыуына қарамастан, сиз де басқаларға устазлық етиуиңиз керек. Егер сиз буны қылмасаңыз, онда мен сизге мынадай мәсләхәт берер едим: Тимофейдиң Павелге ямаса Петрға, Яқыпқа хәм Юханға қылған қатнасындай қылың. Ким устаз болса, оған өзиңизге устазлық қылыуына жол қойың. Оған «жабысып алың», оннан өзиңиз басқалардың өмирінде рууһыйшылықты өсириуиңизге керекли болған сапаны қалай рауажландырыу кереклигин үйренип алың.

Хәр бир масийхый өзине мына еки сорауды беріуи тийис: «Мениң Павелім ким? Мениң устаз болыуыма жәрдем беретуғын, хызметтиң нәтийжеде шәкирт санын көбейтиуиме жол көрсететуғын хәм оннан үйрене алатуғын адам ким?» Екинши сорау: «Мениң Тимофейим қаяқта? Өз гезегимде шәкиртлериниң санын көбейтеиуи үшін оған устаз болыуына жәрдем беретуғын адамым ким?»

Мухаддес китаптағы өсиу хәққындағы мысаллар

Ақсақал Яқыпта он еки ул тууылды. Мухаддес Китапта, олардың әулады өсип-көбейди хәм Мысыр жерин толтырып жиберди, деп айтылған. «Бирақ Израил урпақлары өсип-өнип, барған сайын оғада көбейип, күшейгени соншелли, Мысыр ели оларға толып кетти» (Шығыу 1:7). Ийса Масийх та «рууһый балалары» болыуы үшін он еки шәкирт таңлады. Олар менен ислесиу үшін Ийса үш жыл өмирин бағышлады, Ол оларды басқалар менен ислесиуді хәм өсип-көбейиип, жер жүзінде барлық адамларға хош хабарды жеткизиуді үйретти. Бизлер бүгинликте сол он еки шәкирти Масийхтың мақсетин қабыллап, өзлерине берилген тапсырманы орынлағаны үшін масийхыймыз. Рууһый өндирип шығарыушылық шыныда да жүз берип атыр!

Павелдиң екинши сапарындағы қәлеуи хош хабарды пүткил Азия бойлап жәриялау болды. Елшилер 16:6-11-аятларда, Мухаддес Рууһ оған жол көрсетип, оны Троас қаласы алып берды, деп айтады. Сол жерде Павелде Македонияға барып, сол жерде хош хабар уазын айтыу мақсети бар еди. Мухаддес Рууһ Азияда Хош Хабарды уаз етиуді қадаған еткенликтен, оның топары сол жерден хәзирги Европаға тийисли болған аймақларға қарай кетти.

Енди Елшилер китабы 19-бапта жазылған оның үшінши сапары уақтында не жүз бергенине дыққат аударың. Павел Азияға және қайтып келеди, бул рет Ефес қаласына барады. 8-10-аятларда: «Павел мәжилисханаға барды. Ол сол жерде үш ай дауамында Құдайдың Патшалығы тууралы тәлим берди хәм оларды исендириуге тырысып, батыллық пенен сөйледі. Бирақ, гейбиреулері қасарысып исенбеди хәм Ийсаның жолын халық алдында жаманлай баслады. Сонлықтан Павел оларды қалдырып, шәкиртлерди өзи менен бирге алды да, хәр күни Тиранустың мектебинде тәлим беріуин дауам етти. Бул аұхал еки жылға созылды. Солай етип, яхудий болсын, грек болсын, Азия үлкесінде жасаған хәр бир адам Ийемиздиң сөзин еситти».

Бул жерде руўхый өсип, көбейиўдин әжайып мысалы бериледи. Павел Тиранустың мектебинде хызмет еткени ушын, Азияның сол аймағындағылар Ийе Ийса Масийх ҳаққында еситти. Түсиникли болыўы ушын Лука «яхудий болсын, грек болсын» деп қосып өтеди.

Шәкиртлердин сан бойынша өсиўи – Жаңа Келисимде берилген тапсырма хәм Масийхтың тапсырмасын орынлаў ушын метод. Усы бап бойынша Мухаддес Китапқа тийкарланып, шәкиртлерди өсирип, көбейтиў принциплерин тереңнен иззертмедик, бирақ сиз буны өз сабағыңызда үйрениўиңиз мүмкин хәм пайдалы көп нәрсени билип алыўыңыз мүмкин.

Шәкиртлик – бул қандай да бир шөлкемнің ямаса жәмәеттиң хызмети емес. Бул Қудайдың хызмети. Ол буны ең баста ойлап қойған еди, Ол физикалық көбейиўди ойлағанда-ақ, адамзаттың расалар арасында руўхый өсип, көбейиўтиди ойлаған еди. Деген менен, руўхый гүрес себепли, турақлы шәкиртлер бул ушын жарамсыз болып қалып атыр. Қудайдың Езекиел пайғамбарға қарата айтылған өтиниши, бүгинги күнде бизлерге де айтылған: «Елди жоқ қылмаўым ушын, дийўалдың бузылған жерлерин дүзететуғын, оның бузылған жерине қалқан болып, сол жер ушын Мениң алдымда туратуғын биреўди изледим, бирақ таба алмадым» (Езек 22:30). Сиз Оның өтинишин еситтиңиз бе? Жаратқан Ийе излеп атырған адам болсыз ба? Қудайдың шәкиртлери ушын устазлық қыласыз ба?

12-бап **Өмирдеги мақсетти таңлаў**

Сөзликте «мақсет» сөзине мынадай түсиндирме бериледи: нийет ямаса ис-хәрекетти ақырына жеткериў; не нәрсеге талпынса, соны әмелде асырыў керек. Әйемги нақылда: «Ким мақсет қоймаса, ол ҳеш нәрсеге ериспейди», деп айтылған. Бизлердин ҳәр биримизге өмирде қандай да мақсет керек.

Сизиң өмириңизди туўры сызық пенен сүўретлесе болады, сол сызықтың басланғыш точкасы сизиң туўылыўыңыз, ал кейинги ушындағы стрелка өлимиңиздин

белгисіз ұақтың сүүретлейди. Хеш биримиз қанша өмир сүретуғынымызды билмеймиз, мысалы сиз жигирма жыл жасадыңыз хәм сизге қырық жыл қалды. Сорау: сиз усы қырық жылдың ақырына жақынлағанда, алдыңызда өлимнен басқа хеш нәрсе болмайды, ал артта қалған өмирди еслеп, сиз: «Өмирим табыслы өтті ме?», деп айтыуыңызға туура келеди.

Мениңше, усы срауға жууап бермей турып, сиз қалған қырық жыл өмириңизди жасауға таяр болмайдыз. Өйткени өмириңизде бағыт, нийет, мақсет болмайды. Берилген сорауға толық жууап бериуге туура келеди, себеби жууабыңыз қаншелли анық толық болса, соншелли мақсетке ерисиу мүмкиншилиги көп болады.

Ийемиз Ийса Масийх усы сорауға жууап бере алар еди: «Сениң Маған тапсырған исиңди *тамамлағаным* менен, Сени жер жүзинде уллыладым» (Юхан 17:4). Ийса Өз хызмети дауамында еки мәртебе: «Тмамладым, орынладым» деп айтты. Екинши мәрте атанақ ағашта айтқан сөзи еди, бул сөзлер қутқаруға тийисли еди. Ал соған дейин Масийх Гетсемани бағында дууа еткенде: «тамамладым», деп айтты. Ол Өзиниң хызмети хаққында айтты. Юхан 17-бапта Өзиниң шәкиртлерин қырық мәртеден көп айтып өтеди... олар Оның хызметиниң мақсети еди. Қайта қайта Ол өмириниң үш жылын өткерген сол он еки шәкирти хаққында айтып өтеди. Усының менен бирге Ол «Сениң Маған тапсырған исиңди *тамамлағаным...*», деп айтады. Мәниси бойынша Масийх Қудай Өкениң көзине қарап турып: «О, Ийе, Сиз өмирим ушын нени жобаластырған болсаңыз, барлығын орынладым», деп айтты.

Өлетуғын ұақтыңыз келгенде, сиз Құдиретли Қудай алдында көзине қарап турып: «О, Өке, мениң өмириме нени жобаластырған болсаңыз, хәммесин орынладым. Сиз маған тапсырған исти орынладым», деп айта аласыз ба? Егер сиз буны таза хұжданыңыз бенен айта алмасаңыз, онда сиз төлейтуғын қун қандай болса да, мен сизге өмирде ислеп атырғанларыңызды хәммесине қайта қарап шығыуыңызды хәм таза мақсет қойыуыңызды мәсләхәт берер едим.

Өмириндеги мақсетке жетискен деп және бир адамды айтсақ болады, бул елши Павел. «Мен уллы сауашта гүрестим, жарысты жуумақладым хәм исенимимди сақлап қалдым. Енди болса, мен ушын хақыйқатлық тажы тайын тур. Әдил хұким етиуши болған Ийемиз сол күни усы тажды маған, тек ғана маған емес, ал Оның қайта келиуин интизарлық пенен күткенлердиң хәммесине де береди» (2Тим 4:7-8). Ал соған дейин ол: «Өйткени мениң қаным төгилп, ишимлик садақасы болмақтаман хәм дүньядан өтетуғын ұақтым да жақынласты» (6-аят). Ал сизиң бул дүньядан кететуғын ұақтыңыз келгенде, Павел менен бирге: «Мен жарысты тамамладым, мен Сиз мениң ислеуимди қәлеген ислерди иследим», деп айта аласыз ба?

Колледжде оқып атырып, мен өмиримдеги хақыйқый мақсетти, мәнисти хәм өмир негизин изледим. Жүрегимде мен үлкен бослық сезетуғын едим. Мен буның не екенин билмейтуғын хәм буның не екенин айта алмайтуғын едим, бирақ мен ишимде, жүрегимде – бослық бар екенин анық билетуғын едим. Кейин мен бир адам менен ушырастым, ол маған сол бослықты Ийса Масийх толтыра алатуғынын айтқан еди. Құдиретли Қудай өмириме кириуге хәм мениң менен бирге болыуға таяр екенлиги, мен ушын пүткиллей жаңалық болған еди.

Мухаддес Китапта жазылғанларды маған түсиндирген сол адамға кулақ салып, мен өзим хаққында мынадай ой жууырттым: «*Хенриксен, сен усындай мирәттен бас тартсаң, анық ақмақ боласаң. Мине, Қудай – Жаратыушы, Ол аспан хәм жерди жаратқан, Ол әлемдеги жулдызларды, улыума барлықтың хәммесин жаратқан – сениң өмириңе кирип, сениң менен бирге болыуды қәлейди!*»

Сол түн орнымнан турдым да, дизерлеп отырып, дууа еттим хәм Масийхты қабыл еттим. Не ислегениме анық түсинбедим, бирақ орнымнан турғанда, басқа адам болдым хәм алдыңғы әлле қашан жоқ болған еди.

Бослық толтырылды.

Мен сорау берип басладым: «Өмирде негизинде ең әхмийетлиси не? Қандай мәниге ийе? Өмиримди не нәрсеге бағышлауым тийис?» Кейин жууаплар табыу ушын Мухаддес Китапты күшли изертлеп үйренип басладым.

Соннан соң, 2Пет 3:10-аятқа ийтермеледи: «Деген менен, Ийемиздің күни уры сыяқлы күтилмегенде келеди. Сол күни аспан уллы гүрсилди менен жоқ болады, аспан денелери жанып кетеди, жер хәм жер бетіндеги хәр бир нәрсе жанып күлге айланады» (2Пет 3:10). Мени кейинги *жанып күлге айланады* сөзи таң қалдырды.

Мен инженерликте оқыдым, себеби соған дейин таўда қурылыс бригадасында ислеген едим. Жумыс аўыр еди, ал мен аўыр жумысты жүдә жақсы көрмеймен. Базида қасымыздан инженерлердің өтип баратырғанын көретуғын едим, олардың көринисинен жумысы ондай аўыр емес, қыйналмай жумыс илейтуғындай көринетуғын еди. Олар қолында логарифмикалық сызғышты айландырар еди, ал мен: «Олар дурыс жумысты таңлапты!» - деп ойлайтуғын едим. Мен қолымда логарифмикалық сызғышты айландырып хәм басқаларға не ислеў кереклигин айтатуғын инженер боламан, деген шешимге келдим.

Мен 2Пет 3:10-аятты оқығанымда, қурылыс инженері болып, көпирлер, дамба яғный бөгетлер хәм жоллар қураман деген мақсетим өшти. Мен қурыўды жобаластырғанларымның хәммесин Қудай жоқ қылатуғынын билгенимде, бул маған күшли соққы болды! Хәттеки, бул мени қапа қылғанын айтыўым керек. Қандай қорқынышлы! Егер Қудай ўайран қылатуғын болса, онда көпир қурғым келмей қалды. Оны қурыўдың не кереги бар? Қудай әлле қашан жоқ қылынады, деп айтқанларын қурыў ушын ўақытты хәм күшти жумсаўдың не кереги бар?

Мухаддес Китапты иззертлеп үйрениўди даўам еткенімде, мен едеде көбирек қапа болдым. Мен келеси мына аятларды оқыдым: «Өзинде барға қанаат етип, Қудайдың жолы менен жүриў – үлкен жетискенлик. Өйткени бизлер бул дүньяға хеш нәрсе алып келмедик хәм оннан хеш нәрсе де алып кете алмаймыз. Жейтуғын хәм кийетуғын нәрселеримиз болса, усыларға қанаат етейик» (1Тим 6:6-8). Көз алдымда мынадай картина пайда болды: мен бул дүньяға бос қол менен келемен, көпирлер хәм бөгетлерди қураман, Қудай изимнен келип хәммесин жағып жибереди хәм бул дүньядан кеткенімде, бос қол менен кетемен. Қандай қайғылы картина!

Сонлықтан мен былай дуўа еттим: «Қудайым, өмирде қуры босқа жасағым келмейди. Әмиримнің жетпис жылын қандай да бир нәрсеге бағышлаўдың неге кереги бар, ал кейин Сен оны жағып жибересең хәм мен хеш нәрсесиз кетемен-ғо?»

Өмирде қандай да мақсет, қандай да мазмун, қандай да бағыт керек-ғо. Қудай ўайран қылыўды жобаластырмаған басқа нәрселер болыўы керек-ғо. Мухаддес Китапты үйрениўди даўам еттим. Қудайдың мийрими менен әмиримди бағышлай алатуғын «өтип, күйип кетпейтуғын» еки нәрсе хәққында оқыдым.

Бириншиси Юхан 5:28-29-аятларда оқыдым: «Буған хайран қалмаңлар. Қәбирдегилердің хәммесинің Оның даўысын еситетуғын ўақты киятыр. Олар қәбирлерден шығады. Жақсылық қылғанлар жасаў ушын, жаманлық қылғанлар хәким етилиў ушын қайта тириледі». Ақырғы ўақытта ким «жасаў ушын қайта тириледі»? Жақсылық қылғанлар да, жаманлық қылғанлар да. Хәммеси мәңги жасайды.

Мен қайта тирилиўге исенбейтуғын хәм тирилиўди қәлемейтуғын адамлар менен сөйлестим. Бундай адамларға: «Аўхал жақсы емес. Қәлейсиз бе, қәлемейсиз бе, сиз тирилесиз», деп айтатуғын едим.

Базы адамлар маған: «Мүмкин, мен жаман ис қыларман хәм кейин Қудай мени жоқ қылып жибереди, кейин болды, тамам», деп жуўап беретуғын еди. Жақсы да, жаман да қайта тириледі. Бахтына бола, ямаса бахытсызлығына бола, барлық адамлар мәңги жасайды.

Екинши мәңги нәрсе хәққында Ийшая 40:8-аятта айтылады: «Шөп қуўрайды, гүл солыйды. Бирақ Қудайымыздың сөзи мәңги турады». Қудай: «Шөп хәм гүл өледі, ал Мениң Сөзим өлмейди», дейди. Басқа да мәңги затлар бар – Қудай, периштелер, сүйиспеншилик сыяқлы ийгилик ислеўшилер. Деген менен, мен өмирме алмаса алатуғын бир нәрсени услап, соған әмиримди бағышлаўым керек. Әмиримнің мақсетин белгилей отырып, мен *адамларға хәм Қудайдың сөзине* бағышлаўыма болады, Қудай буларды кейин жоқ қылмайды. Ол Китапта, олар мәңги болады деп жазды. Масийх та былай деп айтты: «Сизлер өткинши азық ушын емес, ал мәңгилик өмирге жетелейтуғын азық ушын мийнет етиңлер. Оны сизлерге Адам Улы береді. Өйткени Қудай Әке Оған Өз мөрин

басып, бийлик берди» (Юхан 6:27).

Бул адамның муғаллим, үй бийкеси ямаса хәттеки инженер болмауы керек, дегенди аңлатпайды. Сизлер үшін сондай болыуыңыз үшін Құдайдың ерки усы болыуы мүмкін. Бирақ Құдай пүткіл өмириңизди соларға сүйениўди қадаған қылған!

Елши Павел, өзін бағыу үшін шатыр тикти. Егерде сиз сол шатырдан биреўин алсаңыз, ол сизге узақ ўақыт даўамында хызмет еткен болады еди. Павел: «Ийемизден сыйлық ретінде мийрас алатуғыныңызды билеп, не ислесеңиз де адамлар үшін емес, ал Ийемиз үшін ислеп атырғандай болып, шын жүректен ислеңлер» (Кол 3:23). Бирақ Рим империясында Павел шатыр ислеп шығарыўды өмирінде ең үлкен мақсет етип қоймағанына дыққат аўдарың. Яқ, ол өз өмирин басқа адамлар үшін бағышлады.

Және бир аят мени жүдә руўхландырады: «Ал Жаратқан Ийениң үлеси Өз халқыдур, Яқып урпағы Оның пайына түскен мүлкидур» (Нзм. 32:9). Бизлер, өлимнен соң мийрас алатуғынымызды билетуғын адамлармыз. Құдиретли Құдай нени қәлесе, соның барлығын Өзине мийрасқа алыуы мүмкін. Егер Оған керекли нәрсе жоқ болса – жоқ нәрсе үшін Өз сөзин айтып, бар қылады. «Көклер Жаратқан Ийениң буйрығы менен, Аспан денелери аўзынан шыққан сөзи менен жаратылған» (Заб 32:6). Ол нени ямаса кимди таңлайды? Адамларды! Өзиниң халқын! Таң қаларлық!

Бар нәрсениң ямаса бар болыуы мүмкін болған хәммесиниң ишинен Құдиретли Құдай Өзиниң мийрасхоры етип адамларды таңлады. Буны есте тутып, Ийшай 43:4-аятты оқың: «Нәзеримде қымбатбаха хәм қәдирли болып, Сени сүйгеним үшін, Сениң орныңа адамларды, Сениң өмириң үшін халықларды беремен». Бул жерде Израил хаққында айтылса да, Құдай Израил үшін басқаларды беретуғыны хаққында айтады, бул бизлерге де тийисли. Яғнай, бизлердиң өмиримиз Құдайдың таңлаған басқа бир адамлар үшін берилиўи мүмкін. Адамларды Құдайға алып келип, бизлер де Құдайдың Өзи үшін таңлағанына таярлаған мийрасын аламыз: «Мениң изиме ериңлер! Мен сизлерди адамларды аўлайтуғын аўшылар қыламан» (Мат 4:19).

Базы адамлар өмири бойы ақшаның изинен қуўып, жеке басын ойлап, көп затларға ийе болыу үшін жасайды, ал Құдай булардың барлығы күйип кетеди, деп айтады. Деген менен, Ол бизлерге әжайып ўәде береді, бизлердиң мийрасымыз Оныки сыяқты болыуы мүмкін. Бизлер «адамларды аўлаушы» болыуымыз мүмкін. Бул хаққындағы ўәдесни пүткіл өмир бойы умытпауымыз керек. Өз өмириңизди адамлар үшін бағышлаң.

Адамлар үшін өмириңди бериў дегенимиз не? Павел былай жазады: «Сизлерди усылай жақсы көрип, сизлерге тек Құдайдың Хош Хабарын емес, ал өз жанларымызды бериўге де қайыл едик. Себеби сизлер бизлер үшін соншелли қәдирли едиңиз» (1Сол 2:8). Бул сизлердиң басқалардың өмирінде қатнасып атырғаныңызды аңлатады. Павел Солоникаға барғанда, ол әпиўайы ғана бир хатты берип жибермеді, ол өзиниң өмириңди бир бөлегин берди, себеби бул адамлар ол үшін қымбатлы хәм бақалы еди.

Адамлар үшін өмирди бағышлау олардың өмиріндеги әхмийетли мәселелерди шешиўге жәрдем бериўди билдиреди. Бул және де қандай да бир комитетте ямаса қандай да бир программада қатнасыу емес. Булар қандай жақсы болмасын, кимниңдур өмирине кирип барып, қарым-қатнастың орнын баса алмайды. Адамлар топарда сабақ алып барыуы ямаса жумыс ислеуи мүмкін, бирақ усының менен бирге шын жүректен исленбесе, қурбанлық қылатуғын хеш нәрсе болмайды. Ал адамның руўхий туўылыўында қатнассаңыз, буған жеңил, итибарсыз болыуға болмайды. Сиз ол үшін жуўапкершилик аласыз, ал бул сизден жуўап талап қылады. Усы себептен көплер хәр түрли комитетте жумыс ислегенди мақул көреді, ал биреўдиң өмирінде қатнасыўды қәлемейди.

Бир жас жигит көп балалы үйде өскен. Оның шаңарағы аўыллық жерде жасайтуғын еди, өйткени оның ата-анасы сондай аўыллық жерде балалары жуўапкершиликти үйренеди хәм өз ўазыйпасын орынлайды, деп есаплаған. Бул дегени, ата-ана да, балалар да көп жумыс ислеуи керек хәм олардың өмирінде босқа ўақыт өткериў деген болмаған. Олардың жақсы дослары бар еди – балалары жоқ бир шаңарақты ерли-зайып, олар жақын жердеги үлкен қалада жасайтуғын еди. Хәр жылы балалар күни усы ерли-зайып балаларды өзлерине алып кететуғын еди. Олар қандай да бир айрықша күнди шөлкемлестирип, хайўанат бағына, аттракцион паркине, кафеге баратуғын еди.

Сондай күндөрдүн биринде электрчилада үйгө карай кайтып баратырып бир бала еки шаңарақты хэм олардың жасауу стилин салыстырды. Оның шаңарағында ата-анасы ауыр мийнет пенен, балларға тәрбия менен ғана бәнт еди хэм жүдә аз дем алатуғын еди. Екинши ерли-зайыпта сулуу квартирасы, таза машинасы бар, жумыстан соң олар ресторанларға, театрға баратуғын, қыдырууға шығатуғын хэм дем алыс күндери бар. Ол өсип үлкейгенде, ата-анасының дослары сыяқлы жасауға тырысууды шешкен еди. Деген менен, ол үйленгенде, оның көз-қарасы өзгерди. Ол балаларсыз қолайлы шаңарақ пенен балалары бар мийнетли шаңарақтың айырмашылығын түсинди – бул өндирип шығаруу.

Қолайлы тыныш масийхыйлық пенен қыйын масыйхыйлық – руухый өндирип шығаруу арасындағы айырмашылық та анық сондай. Басқалардың өмиринде қатнасуу ушын сиз көп нәрселерди өзиңизден шығарып киргизиуиңиз керек болады. Соның ушын, Ийемиздің Өзи қылғанындай, өз өмирин адамлар ушын беретуғын Қудайдың усынған мийримин қабыллауды қәлеуши ағымлары жоқ.

Мухаддес Китапта басқа әжайып үәде Ийшай 58:10-12-аятларда жазылған: «Ашлар ушын жаныңды пидә етсең, Қыйналғанларды мүтәж заты менен тәмийинлесек, Онда қараңғылықта нурың сәуле шашып, Тас түнегиң түски уақытта болады. Жаратқан Ийе сени бәркулла жетеклейди, Қурғақ жерде де керегиң менен тәмийинлейди. Сүйегиңе қууат береді. Сен сууғарылған бағ киби, Сууы қурымайтуғын булақ киби боласаң. Ески қарабақаналарың қайта тикленеди, Көп урпақлардан қалған, Қарабақаналардың тийкарын қайта тиклейсең».

Бул Қудайдың үәдесиниң толық дизими, булардың барлығы «егер» сөзине ғәрезли. Егер не? Егер сиз жаныңызды аш болғанларға берсеңиз хэм қыйналғанлардың жанына тынышлық алып барсаңыз. Бизлер дөгерегимизде аш болғанлар хэм қыйналғанлар көп болған дәуирде жасап атырмыз. Мүмкиншиликлер шексиз – басқалардың өмиринде қатнасуу мүмкиншилиги сансыз. Биреу Қудайға: «Жаратқан Ийе, мениң мақсетим адамларға өз өмиримди беремен. Қыйналғанлар ушын жанымды бағышлап, аш болғанларды ауқатландыраман», деп айтатуғын болса, онда оның буны ислеу ушын мүмкиншилик кемшилиги болмайды, деп исендиремен.

Адамлар сизиң жәрдем беріуе таяр экениңизди билсе, сизиң үйиңизге кирип келиушилер көп болады. Сизиң телефоныңыз хэмме уақытта бәнт болууы, үйиңиз вокзалға уқсауы мүмкин, сизди руухый ашлар хэм мүтәж адамлар дөгереклеп алууы мүмкин. Басқа адамлардың өмиринде қатнасууыңыз ушын қандай да бир сыйға ийе болууыңыз шәрт емес. Әпиуайы ғана оларды тыңла хэм болды, билимли психолог болуу шәрт емес. Көп адамлардың сиз бенен сөйлесууді қәлеп атырғанын көрип, өзиңиз таң қаласыз, олар сизге – аш, қыйналған жанлар, қандай да сорауларға жууап излеушилер, сөйлесууді қәлейди.

Усындай етип адамлар менен сөйлесип баслағаныңызда, сиз екинши жаратылыстағы Қудай менен бирге ислесетуғын адамға айланасыз. Мине мәнисі: Қудай аспан хэм жерди жаратты. Ол барлық нәрселерди жаратты. Кейин гүна пайда болды хэм Қудай: «Мен хэммесин жоқ қыламан хэм қайтадан жаратаман. Екинши жаратылыс бириншисине қарағанда жүдә әжайып болады. Ол сондай уллы болады, мен Өз халқыма усы жаратылыс үстинен бирге жумыс ислеуе жол қояман», дейди.

Сиз басқа адамларға өз өмириңизди бағышласаңыз, Ийса Масийх хәққындағы Хош Хабар байлығын адамлар менен белискениңизде хэм олар менен қууаныш пенен қайғыны бирге белиссеңиз, сиз биринши жаратылыстан уллы болған екинши жаратылыста Қудайдың шеригине айланасыз.

Деген менен, адамлар хэмме уақытта усы мүмкиншиликлерден бас тартады. Бир күни басқаларға Мухаддес Китапты үйрениуе жәрдем беріуді қәлеген бир адам, меннен усы бойынша жәрдем беріуимди сорады. Сол топардағы адамлар соншелли бәнт болғанлықтан, бизлер достымның үйинде азанғы бесте ушырасууды шештик.

Биринши жыйналыстан алдын кеште Мухаддес Китапты үйрениу бойынша материаллар менен оның үйине бардым хэм сол бойынша ис қалай кетип атырғанын билгим келди. Мен сол үйге киргенимде дәрхәл бир нәрселер жақсы емес экенин сездим – атмосфера қатты басым астында еди. Оның хаялы үйинде еди хэм дәрхәл оның үйине

қандай да адамлардың келиуін, мебеллерінде отырыуын, кофени төгіп, гилемине нан ұсақтарын түсириуін қәлемейтуғынын атып, сөйлеп баслады. Оннан қала берсе, азанғы бес қолайсыз жүдә қолайсыз ұақыт еди – шаңарақ ағзалары сол адамлардың Мухаддес Китапты үйрениуі ушын неге ерте турыуы керек. Хаялдың дауысы қалтырап шығып, шекесинен көз жаслары ағып баслады, денеси қалтырап, булардың барлығын ашшы сезим етип басынан кеширіп атыр еди.

Оны тыңлап болып, өзим хаққында дуға еттим: «Ох, Жаратқан Ийе, үйимдеги мебеллер адамлардан гөре әхмийетли деп хеш қашан есапламайын».

Адамлардың өмири Құдайдың әлле қашан жандырып жиберіуге үәде берген мебел хәм гилемлерден мәңгиге анағурлым бахалы емес пе? Басқа адамлардың өмирінде қатнасыуға көп күш талап қылады, ал жүдә көп адамлар буған салдамлы қарамайды. Бул ұақыт талап қылады. Телефоныңызға ярым түнде қоңырау келиуі мүмкин хәм қандай да қыйналған бир жан жәрдемге мүтәж болыуы мүмкин. Бул сизиң өмириңиздің қуны, себеби өмириңиз сизге тийисли емес.

«Сен өзиң ушын уллы нәрселерди излейсең бе? Излеме, себеби Мен пүткил адамзаттың басына апатшылық жаўдыраман, – дейди Жаратқан Ийе. – Ал саған хәмме жерде, қаяққа барсаң да жаныңды өзиңе олжа қыламан» (Еремия 45:5). Сиз өзиңиз ушын уллы нәрселерди сорап атырсыз ба? «Бундай қылма, сорама», - дейди Жаратқан Ийе, өйткени «Мен пүткил адамзаттың басына апатшылық жаўдыраман», дейди.

Ийса былай деди: «Ким де ким өз жанын сақламақшы болса, оны жоғалтады, ал ким де ким өз жанын Мен ушын жоғалтса, ол оны сақлап қалады» (Лука 9:24). Өзин басқаларға хызмет етиуге бағышлаудан басқа өмирде уллы мақсет жоқ екенлиги хаққында ой жуўыртыуың, деп мәсләхәт беремен.